

МІЖНАРОДНІ НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ ІНТЕРНЕТ-
КОНФЕРЕНЦІЇ ЕКОНОМІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ
www.economy-confer.com.ua

Світ економічної науки

Збірник тез міжнародної
науково-практичної
інтернет-конференції

Випуск 17

30 жовтня 2019 р.

Тернопіль 2019

"Світ економічної науки. Випуск 17": матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції економічного спрямування. - Тернопіль, 2019. – 104 с.

УДК 330 (063)
ББК 65я431

Збірник тез доповідей укладено за матеріалами доповідей економічної наукової інтернет-конференції «Світ економічної науки. Випуск 17», які оприлюднені на інтернет-сторінці www.economy-confer.com.ua

Наші збірники матеріалів науково-практичних інтернет-конференцій включаються до наукометричної бази даних "РІНЦ / RSCI".

Адреса оргкомітету:
46005, Україна, м. Тернопіль, а/с 797
тел. +380977547363
e-mail: economy-confer@ukr.net

Оргкомітет економічної наукової інтернет-конференції не завжди поділяє думку учасників. В збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Повну відповідальність за достовірність несуть учасники, їх наукові керівники та рецензенти.

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерело є обов'язковим.

ЗМІСТ

Економіка та підприємництво

<i>Kovtun Evgeniy Ivanovich</i> STATE AND DEVELOPMENT OF CORPORATE GOVERNANCE IN THE UKRAINE.....	7
<i>Акінішина Світлана Анатоліївна</i> ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ В АГРАРНО-ПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ УКРАЇНИ.....	9
<i>Базелюк Яніна Анатоліївна, Чухліб Алла Василівна</i> АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА РИНКУ КАВІ.....	11
<i>Єршова Олена Олександрівна</i> ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ЗАГРОЗИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КООПЕРАТИВІВ В УКРАЇНІ.....	13
<i>Караван Наталія Анатоліївна, Півень Владислав Сергійович</i> ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ХІМІЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ.....	17
<i>Кулініч Тетяна Володимирівна, Тимчина Юрій Андрійович</i> КОНСАЛТИНГ ЯК ДІЄВИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ДОПОМОГИ В РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ.....	19
<i>Лановенко Вікторія Олександрівна</i> МАЛИЙ БІЗНЕС В УКРАЇНІ: СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ.....	21
<i>Миронюк Леся Юріївна</i> ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРИВАТНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ.....	25
<i>Олійник Олеся Віталіївна</i> АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ АВТОМАТИЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЦУКРОВОЇ ГАЛУЗІ.....	29
<i>Пузирьова Поліна Володимирівна</i> ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	31
<i>Рибка Наталія Василівна, Воляник Оксана Михайлівна</i> АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ.....	34

Романчук Ірина Олексіївна АНАЛІЗ БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ.....35

Ткачук Галина Олександрівна ПЕРЕДУМОВИ
ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ СУЧАСНОГО
ПІДПРИЄМСТВА.....38

*Федоренко Ірина Анатоліївна, Верещак Віта Олександрівна, Яцишина
Анастасія Олегівна* ЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ЯК
УМОВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО
ПІДПРИЄМСТВА.....41

Менеджмент. Маркетинг

Біла Ірина Василівна ОРГАНІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОГО
МЕНЕДЖМЕНТУ.....43

Біляєв Ярослав Миколайович ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ
МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МОЛОДІ.....44

Гелевачук Зоя Йосипівна, Бруханська Анастасія Вікторівна SMM –
ЯК МАЙДАНЧИК ПРОДАЖУ ТОВАРІВ ТА ПОСЛУГ ДЛЯ
ПІДПРИЄМСТВА.....48

Гунько Валерія Віталіївна, Кірносова Марина Василівна
ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ МАРКЕТИНГУ ДЛЯ КОМПАНІЙ
ІНТЕРНЕТ-ПРОВАЙДЕРІВ.....52

Облік, статистика і аудит

Бандюк Анна Миколаївна ПРОБЛЕМАТИКА БУХГАЛТЕРСЬКОГО
ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ.....54

Волобуєва Юлія Володимирівна БЕЗПЕКА В ІНФОРМАЦІЙНИХ
СИСТЕМАХ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННІ.....56

Захарченко Юлія Петрівна, Черновол Олена Михайлівна
ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО
АУДИТУ В УКРАЇНІ.....58

Захорольська Алла Сергіївна ПЛАНУВАННЯ АУДИТУ
ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....61

Нікуліца Дар'я Русланівна ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ ІЗ
ПІДЗВІТНИМИ ОСОБАМИ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ.....65

Ратинський Вадим Віталійович, Дмитрів Уляна Іванівна
ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ І ЗВІТНІСТЬ ЗА ПДВ У
РАЗІ ПОСТАЧАННЯ ПОСЛУГ НЕРЕЗИДЕНТОМ НА МИТНІЙ
ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ.....67

Сидоренко Олена Олександрівна, Сімаков Костянтин Іванович
ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ВИКОНАННЯ КОШТОРИСУ.....69

Економічний аналіз. Економіко-математичне моделювання

Шум'яцький Богдан Володимирович МЕТОДИ МОДЕЛЮВАННЯ
ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА.....72

Банківська справа. Фінанси, грошовий обіг та кредит

Литовченко Марина Олександрівна, Чубенко Владислав Юрійович
ЯКІСТЬ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ ТА МЕТОДИЧНИЙ
ІНСТРУМЕНТАРІЙ ЇЇ ОЦІНЮВАННЯ.....75

Судома Аліна Юріївна МЕТОД ОПТИМАЛЬНОГО
ВИКОРИСТАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОРТФЕЛЯ
ПІДПРИЄМСТВА.....79

Податкова система. Бюджетна система. Правові відносини в економічній
системі

Годун Тетяна Василівна СПРОЩЕНА СИСТЕМА
ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ.....81

Ляшенко Юлія Миколаївна ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ
ФІЗИЧНИХ ОСІБ.....84

***Ніколенко Крістіна Олександрівна* ПОДАТКОВІ ПІЛЬГИ В
ОПОДАТКУВАННІ ПОДАТКОМ НА ПРИБУТОК.....88**

***Селіванова Катерина, Скрипка Тетяна* СУТНІСТЬ ТА
ПРИНЦИПИ РОЗПОДІЛУ ВИДАТКІВ МІЖ РІВНЯМИ
БЮДЖЕТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....91**

Інвестиційно-інноваційні процеси в економіці

***Андрієшин Ірина Олександрівна* ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ
ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ.....94**

Світова економіка та міжнародні відносини

***Бізбіз Тетяна Миколаївна, Воробей Юлія Миколаївна* СТАН ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКСПОРТУ ТА ІМПОРТУ В
УКРАЇНІ.....98**

***Моложен Анастасія Сергіївна* СУЧАСНІ АСПЕКТИ ТА
ПРОГНОЗУВАННЯ БЕЗРОБІТТЯ В КРАЇНАХ ЄВРОПИ.....100**

***Пащенко Ольга Павлівна, Воробей Юлія Миколаївна*
ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ «ІНКОТЕРМС – 2010».....102**

STATE AND DEVELOPMENT OF CORPORATE GOVERNANCE IN THE UKRAINE

Kovtun Evgeniy Ivanovich

PhD student of the Department of World Economy and International Economic Relations of the Institute of International Relations of Taras Shevchenko National University of Kyiv

Quite important aspects of big business in the Ukraine should consider the features of corporate governance in companies. For the Ukraine this aspect is extremely important. This is confirmed by the fact that the existing National Securities and Stock Market Commission in the country carries out methodological support of implementation and development of corporate governance principles in accordance with the legislation, conducts audits of issuers' activity on the state of corporate governance, generalizes the practice of applying the legislation on corporate governance, etc. This implies that in all business areas, in particular in the field of engineering services, corporate governance should become one of the key elements and a prerequisite for successful business operations. The goal of effective corporate governance is to achieve the optimum balance of interests of all parties: shareholders, management, customers, suppliers of products and services, creditors, the state and society. Corporate Governance covers virtually all areas of activity – planning, internal control, performance appraisal, disclosure and much more.

In the Ukraine a large number of enterprises have chosen a joint-stock legal form, so the implementation of the best standards of corporate governance in them is of great importance for the country's investment attractiveness. The key to implementing effective corporate governance is to bring the internal documents of the joint-stock company into compliance with the rules of the current legislation. The development of corporate governance in the Ukraine is carried out in accordance with the Law of the Ukraine “On Joint Stock Companies”, as well as other regulatory, methodological recommendations and documents in this area, adopted by the National Securities and Stock Market Commission [1].

In the classic corporate governance literature, shareholder interests are generally based on the short-term profitability and long-term performance of businesses. According to Cooper (1987), “interests of stakeholders rely on productivity, employment and enterprise performance”. The author wrote: “Critics claim that huge amounts of money do not go to the productive benefits of companies, and middle-management workers do not need to be hard pressed to lose their jobs” (Cooper, 1987:79). The author states that “managers are more concerned with increasing short-term profits to increase the value of their

companies' shares, rather than improving product quality” (Cooper, 1987:79) [2]. The author determines that very often the problem arises in the relationship between the management of the company and the shareholders.

Joint-stock companies in the Ukraine should form a corporate governance system in accordance with generally accepted principles of economic development and cooperation in the world and international standards, such as ISO 9001:2015 “Quality Management System”, ISO 50001:2011 “Energy Management System”, and others. Thus, large companies must have a high-quality approach to the corporate governance system, clearly organizing subsystem of accountability of managers to shareholders, subsystem of relationship between managers and company owners, subsystem of management company designed for equitable distribution of results, subsystem of measures and rules that help shareholders’ “control of the company and influence management”.

According to Buchholz (1986:35), “corporate governance and management are defined in the context of legal doctrines and regulatory activities that specify the rights and responsibilities in the two-dimensional relationship between the board of directors (acting as shareholder agents) and senior management” (Buchholz, 1986:35) [3]. The author suggested that “the most important shareholder right in terms of the traditional legal model is the right to elect the board of directors that serves the shareholder agent in corporate decision making. In turn, corporate governance is selected by the board to perform the day-to-day tasks required to serve the interests of shareholders” (Buchholz, 1986: 35) [3].

One of the main tasks of the company's management is the formation of corporate values. Corporate governance and corporate culture are created not only by executives to succeed, but also by employees, establishing relationships within their team and at the level of customer interaction. In the absence of good corporate governance or in case of poor corporate culture at the first crisis, the company will meet with disaster or at least will fail. Companies that seek a firm foothold in the market, become leaders, have regular customers need to build an effective corporate governance and corporate culture.

Undoubtedly, a high level of corporate governance and corporate culture is the most important indicator of a company's success and transparency in the market. According to statistics, the productivity of happy employees is more than 30% [4]. Nevertheless, if the internal morale in the team is not properly adjusted, it affects the entire company, as well as customers and partners. Consumer satisfaction is directly dependent on staff satisfaction.

List of used sources:

1. National Securities and Exchange Commission details of commission activity registers documents for market participants [Electronic resource] Access mode: // <https://www.nssmc.gov.ua/corporate-governance/>
2. Cooper, Mary, H., (1987): Corporate Takeovers, Congressional Quarterly's Editorial Research Reports, February 20
3. Buchholz, Rogene, A., (1986): Business Environment and Public Policy, 2nd Edition, New Jersey: Prentice-Hall
4. Corporate culture: experience of the Ukrainian business [Electronic resource] / Sergey Bulavin, Senior Vice President of AgroGeneration, / Access mode: // <https://ceoclub.com.ua/expertise/korporativnaya-kultura-opyt-ukrainskogo-biznesa>

Scientific adviser: Zablotska Rita Olexandrivna, Doctor of Economics, Professor, Department of World Economy and International Economic Relations, Institute of International Relations of Taras Shevchenko National University of Kyiv

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ В АГРАРНО-ПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ УКРАЇНИ

Акіншина Світлана Анатоліївна

Черкаський державний бізнес-коледж

На сучасному етапі розвитку економіки України агропромисловий комплекс є ключовим сектором, який формує продовольчу, екологічну та економічну безпеку, забезпечує розвиток технологічно пов'язаних галузей та створює соціально-економічні умови сільського розвитку. Україна, як аграрна країна, має всі передумови – в тому числі вигідне географічне положення, сприятливий клімат, родючі ґрунти, морські порти та кваліфіковані кадри – для того, щоб стати світовим виробником та експортером сільськогосподарської продукції.

Актуальність теми полягає у тому, що для забезпечення економічного зростання, ефективного функціонування галузі та розширення аграрного виробництва необхідні значні інвестиційні ресурси, що обумовлює потребу в ґрунтовному дослідженні інвестиційного потенціалу України.

Питанням інвестиційного забезпечення та особливостям інвестиційного клімату в аграрному секторі економіки присвячені наукові праці вчених, серед яких можна виділити: М. Я. Дем'яненко, А. П. Гайдучський, М. І. Кісіль, В. Є. Куриляк, Є. В. Савельєв, А. І. Сухоруков, В. В. Юрчишин.

Метою роботи є аналіз сучасного стану залучення інвестицій в сільське господарство, поліпшення інвестиційного клімату як держави, так і її регіонів зокрема, а також підвищення інвестиційної привабливості підприємств.

Аналізуючи динаміку реального інвестування в Україні можна сказати що в цілому інвестування вийшло на певний новий рівень. У 2014-2016 роках відбувся невеликий темп зростання, що дає надію на покращення економічної ситуації в країні. Проте економіка має потребу в удосконаленні правової бази та підвищення дієздатності механізмів забезпечення сприятливого клімату.

Якщо у 2001 році питома вага інвестицій в основний капітал сільського господарства в загальному обсязі капітальних інвестицій становила 5,0%, у 2008 році — 7,2%, у 2015 році — 11,1%, то у 2017 році — 13,8%. Отже, нарощення інвестицій в основний капітал сільського господарства відбувається більш прискореними темпами, ніж у цілому по економіці.

У динаміці капітальних інвестицій у виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів протягом 2001—2017 років спостерігались три фази висхідних трендів: з 2001 по 2008 рік (подальший спад пояснюється загостренням світової економічної кризи 2008 року та її наслідками), з 2011 по 2013 рік (посткризова макроекономічна стабілізація, яка була порушена новою економічною і політичною кризою, яка виникла в Україні у 2014 році), з 2015 по 2017 рік (відбулося відновлення виробничих потужностей вітчизняних підприємств харчової промисловості після кризових явищ в українській економіці та переформатування ринків збуту готової продукції).

Найбільша частка капітальних інвестицій в 2013-2018рр спрямовувалась у матеріальні активи, зокрема у машини, обладнання та будівництво. Основним джерелом фінансування капітальних інвестицій АПК є власні кошти підприємств та організацій (69,5%), які самостійно впроваджують інноваційні технології, виходячи із фінансових результатів компанії. Такі рішення можуть дозволити собі середні та великі аграрні підприємства. За рахунок коштів місцевого та державного бюджету у 2017 р. було профінансовано лише 5,5% та 0,04% капітальних вкладень, відповідно. Частка кредитного портфеля за кредитами, що надані сільськогосподарським підприємствам комерційними банками, становить лише 7% [3, с.86].

Аналіз особливостей фінансового інвестування показує, у структурі фінансового інвестування економіки України за останні час відбулися негативні зміни. Для того, щоб фондовий ринок зміг виконувати завдання, пов'язані з вирішенням проблем забезпечення економіки інвестиційними ресурсами основним завданням на сьогодні має бути мобілізація

тимчасово вільних коштів населення й господарюючих суб'єктів через використання існуючих фінансових інструментів і перерозподіл цих коштів у сектори економіки, які потребують додаткового фінансування для подальшого розвитку [1, с.53].

Досягнення стабільного економічного росту економіки України наряду залежить від покращення її інвестиційного клімату. Адже це безпосередньо буде сприяти механізму залучення іноземних інвестицій. Основою якого є економіко-організаційний блок, що базується на обґрунтованій стратегії залучення інвестицій з закордону, системі пільг в оподаткуванні. Розвиток певних сфер економічної діяльності забезпечить покращення економічного становища в Україні. Тому інвестиційна діяльність потребує негайного прийняття стимулюючих заходів, які б пришвидшили притік вітчизняного та іноземного капіталу в економіку України, який покращить розвиток пріоритетних сфер вітчизняної економіки [2, с.24].

Список використаних джерел:

1. Безп'ята І.В. Особливості залучення іноземних інвестицій в аграрний сектор економіки // Економіка і суспільство. — 2016. — Вип. № 4. — 72с.
2. Бортнікова Н., Бортніков О. Аналіз інвестиційної діяльності в Україні // Фінансовий ринок України. — 2009. - №11. — 35-38.
3. Чіп Л. О. Особливості інвестиційного клімату в Україні / Л. О. Чіп // Вісник Полтавської державної аграрної академії. — 2014. — № 3. — С. 142–146.

Науковий керівник: Дернова Ірина Анатоліївна, кандидат економічних наук, Черкаський державний бізнес-коледж

АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА РИНКУ КАВИ

Базелюк Яніна Анатоліївна

студентка економічного факультету, Національний університет біоресурсів і природокористування України

Чухліб Алла Василівна

кандидат економічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кава – чудовий засіб для зняття втоми та підвищення концентрації уваги. Кава містить кофеїн, хлорогенові кислоти та ефірні олії, є джерелом магнію, антиоксидантів, які запобігають раковим захворюванням, має

антибактеріальні та розріджуючі властивості, зменшує ризик атеросклерозу.

Каву вирощують майже в 60 країнах світу. Можна відокремити географічні зони країн-виробників кави: Південна Америка, Центральна Америка, Африка, Азія та Австралія. Близько 25 млн малих ферм виробляють 80% світового виробництва кавових зерен.

Країнами - лідерами з виробництва кави є Бразилія, В'єтнам, Індонезія, Колумбія та Ефіопія. Частка цих країн у світовому виробництві кави займає понад 60%. Близько 35% всіх кавових зерен вирощується в Бразилії. У 2017-2018 р. Бразилія виробила понад 51 млн 60-кілограмових мішків кави.

У 2017 році найбільшими країнами-експортерами кави є Бразилія (4,6 млрд дол. США), В'єтнам (3,5 млрд дол. США), Німеччина (2,64 млрд дол. США), Колумбія (2,58 млрд дол. США), Швейцарія (2,2 млрд дол. США), Італія (1,6 млрд дол. США), Індонезія (1,19 млрд дол. США), Гондурас (1,16 млрд дол. США), Франція (1,07 млрд дол. США), Бельгія (0,94 млрд дол. США). Слід зауважити, що серед країн-лідерів з експорту кави є й ті, де кавові зерна не вирощують.

Ринок кави в Україні активно розвивається, хоча і далекий від насичення. Споживання кави в нашій країні за останні п'ять років збільшилося у декілька разів і становило 1,4 кг кави на людину на рік. За даними Міжнародної організації з кави, найбільше споживання кави у Фінляндії – 12,5 кг на людину на рік. Середньостатистичний європеєць споживає 6-8 кг кави на рік.

Сьогодні кавовий ринок України представлений такими сегментами: кава в зерновому та меленому виді, розчинна кава і кава в стіках. Переважна частина українців (63 %) віком від 16 років й старші є споживачами кави.

Споживчі переваги на ринку кави в Україні змінюються з розвитком культури споживання кави та покращенням фінансового добробуту населення. В останні роки спостерігається тенденція до зміщення попиту на натуральну каву в зернах та мелену з розчинної кави. Найбільш популярними торговими марками в сегменті зернової кави в Україні є Lavazza, Кава зі Львова та Jacobs.

Експорт готової кавової продукції в Україні знаходиться на низькому рівні, оскільки вся сировина є імпортованою. Найбільшими імпортерами кави в Україну в 2017 році були В'єтнам (19,5%), Польща (14,6%), Індія (11,8%) та Італія (11,4%). Слід зазначити, що особливістю імпорту кави є постачання її через посередників, в основному через європейські країни (Польща, Італія, Німеччина), що спричиняє підвищення цін на каву.

Основними покупцями кави та кавових сумішей з України є трейдери з Молдови, Білорусі, Грузії, Литви та Вірменії.

Таким чином, ринок кави в Україні характеризується швидкими темпами розвитку, відповідає загальносвітовим тенденціям збільшення попиту на каву та кавові продукти. Налагодження прямої співпраці з країнами-виробниками кави сприятиме задоволенню попиту споживачів на якісну каву за прийнятною ціною.

Список використаних джерел:

1. Анализ рынка кофе Украины. 2017 год. URL: <https://proconsulting.ua/issledovanie-rynka/analiz-rynka-koфе-ukrainy-2017-god>
2. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua .

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ЗАГРОЗИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КООПЕРАТИВІВ В УКРАЇНІ

Єршова Олена Олександрівна

аспірант, Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка

Одним з найбільш дієвих способів та механізмів зростання ефективності малих та середніх постачальників аграрної продукції світовим досвідом підтверджено їх об'єднання у різні форми організацій виробників, серед яких розповсюдженою та економічно обґрунтованою виступає кооперація товаровиробників через існування та роботу сільськогосподарських (с/г) кооперативів.

Згідно закону України «Про кооперацію» кооператив за своєю суттю являється юридичною особою, що утворена фізичними та/або юридичними особами, які добровільно об'єдналися на основі членства для ведення спільної господарської та іншої діяльності з метою задоволення своїх економічних, соціальних та інших потреб на засадах самоврядування [1].

Наразі стан розвитку кооперативів України в цілому є незадовільним, хоча й простежуються певні позитивні зрушення. Так, число кооперативів повільно зростає (з 1125 у 2018 році до 1286 на початок 2019 року [6]), проте частка виробничих кооперативів у загальному обсязі виробленої с/г продукції складає менше 1%, а кількість членів обслуговуючих кооперативів менше 0,2% сільського населення держави [10].

Законодавча база, якою регулюється діяльність кооперативів в Україні включає в себе такі основні нормативні акти як Земельний кодекс України, Господарський кодекс України, Цивільний кодекс України, Податковий кодекс України, закон України «Про кооперацію», закон України «Про сільськогосподарську кооперацію» та інші. Задля удосконалення чинного законодавства з питань сільськогосподарської кооперації в 2019 році Верховна Рада України прийняла в першому читанні за основу новий проект закону України «Про сільськогосподарську кооперацію» (надалі – законопроект № 6527-д) [3], що скоріше за все буде прийнятий остаточно в подальшому, і вносить ряд суттєвих правових пертурбацій в існування кооперативів.

Так, ключовими змінами, що пропонуються законопроектом 6527-д у порівнянні з чинним законом про сільськогосподарську кооперацію [2] є наступні:

- визначено правові, організаційні, економічні та соціальні *основи*, а не, як раніше, *особливості* функціонування с/г кооперації; втрата кореляції із законом «Про кооперацію»;
- відмова від жорсткого поділу с/г кооперативів на виробничі та обслуговуючі; створення єдиної організаційно-правової форми – сільськогосподарський кооператив;
- можливість прибуткових с/г кооперативів здійснювати операції з особами, що не є членами таких кооперативів на певних умовах;
- можливість самостійно обирати форму діяльності – прибуткову чи неприбуткову;
- закріплення на законодавчому рівні основних принципів утворення і діяльності кооперативів;
- можливість прийняття рішення кооперативом з урахуванням додаткової кількості голосів членів тощо.

Позитивними моментами від впровадження законопроекту 6527-д, на думку автора, виступає визначення і правове закріплення принципів утворення і діяльності с/г кооперативів, що дає змогу на законодавчому рівні чітко розуміти природу кооперативу та його суть для майбутніх учасників, є базисом для кооперативу. Також зберігаються положення про державну підтримку кооперації, можливе створення Агенції сприяння розвитку с/г кооперації, що забезпечуватиме інформаційну, консультативну та методологічну допомогу.

Проте негативних аспектів набагато більше. Так, даний законопроект суперечить рамковому закону «Про кооперацію», відтак створює правові колізії; частково нівелюється принцип «один член – один голос», може мати місце зловживання на прийняття рішень за рахунок впровадження додаткової кількості голосів; неприбуткові кооперативи лишаються паю та пайового фонду; зарплата по суті стає кооперативними

виплатами, що призводить до несплати відповідних податків, а відтак люди залишаються без страхового стажу. Більш того, у разі реорганізації кооперативу його права та обов'язки переходять до правонаступника, що не обов'язково має бути кооперативом, як раніше. Відтак є вірогідність породження «кооперативів-однодівок».

Так, проаналізувавши законопроект 6527-д, порівнявши його з чинним на сьогодні законом про сільськогосподарську кооперацію (№469/97-ВР від 17.07.1997 включаючи останні зміни до нього), враховуючи офіційні висновки Мінагрополітики України [6], Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України [5], експертну оцінку Державної установи «Інституту економіки та прогнозування НАН України [7], вважаємо, що в цілому законопроект 6527-д більше вносить правових розбіжностей та непорозумінь, аніж допомагає їх усунути. Окрім цього, даний законопроект нівелює істинну сутність та природу кооперативу як форми об'єднання зусиль його учасників задля зменшення витрат та/або збільшення доходів членів кооперативу, оскільки перетворює кооператив на комерційні товариства й важіль заробляння дивідендів.

Натомість, підводячи підсумки, вважаємо, що для усунення проблем, що перешкоджають розвитку сільськогосподарської кооперації необхідно не поспішати приймати необґрунтовані закони, а здійснювати ряд інших заходів, серед яких: завершення інституалізації неприбутковості с/г обслуговуючих кооперативів в Податковому кодексі задля усунення проблем з податковими органами, надання більш узгодженого тлумачення поняттям «кооперативні виплати», «кооперативне об'єднання», конкретизування та посилення державної підтримки аграрної кооперації з урахуванням зарубіжного досвіду [8, С. 20-21]; розвиток договірної та субконтрактної системи між підприємствами різних галузей АПК, в тому числі й кооперативів [9, с. 4], децентралізація влади, розвиток сільських територіальних громад і місцевого самоврядування на селі задля зростання інвестиційного потенціалу сільської економіки [4, с. 346], забезпечення кооперативів професійною юридичною та бухгалтерською підтримкою; розвиток кооперативної освіти та підготовка кваліфікованих кадрів з кооперації на рівні інститутів та інші заходи.

Список використаних джерел:

1. Про кооперацію : Закон України від 10.07.03 р. № 1087-IV (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1087-15>.
2. Про сільськогосподарську кооперацію : Закон України від 17.07.1997 р. № 469/97-ВР (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. –

Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/469/97-%D0%B2%D1%80>.

3. Про сільськогосподарську кооперацію: Проект Закону від 25.06.2018р. № 6527-д [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64294.

4. Борщевський В.В. Ринкова самоорганізація як чинник розвитку кооперації та кластероутворення на сільських територіях / В. В. Борщевський // Соц.-ек. проблеми сучас. періоду України. – Вип. 3(107). – 2014. – С. 339-349.

5. Висновок Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України на проект Закону України «Про сільськогосподарську кооперацію» (реєстр. № 6527 від 31.05.2017 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64294.

6. Міністерство аграрної політики та продовольства України [Електронний ресурс]: офіційний портал. – Режим доступу: <https://minagro.gov.ua/ua/napryamki/fermerstvo-ta-kooperaciya/krashchi-praktiki-diyalnosti-malih-subyektiv-gospodaryuvannya>.

7. Молдаван Л.В. Експертна оцінка Державної установи «Інститут економіки та прогнозування НАН України» проекту Закону України «Про сільськогосподарську кооперацію» реєстраційний № 6527-Д. Узагальнений висновок [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.farmer.co.ua/ru/presa/item/451-ekspertna-otsinka-naukovtsiv-zakonoproektu-6527d>.

8. Молдаван Л.В. Загрози вітчизняному кооперативному законодавству та їх упередження [Електронний ресурс] / Л. В. Молдаван – 2018. – Режим доступу: http://ir.znau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9066/1/Cooperative_2018_20-24.pdf

9. Мугу Н.Ю. Современные актуальные проблемы и тенденции развития сельскохозяйственной кооперации [Электронный ресурс] / Н. Ю. Мугу // Новые технологии – № 2. – 2011. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/v/sovremennye-aktualnye-problemy-i-tendentsii-razvitiya-selskohozyaystvennoy-kooperatsii>.

10. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про сільськогосподарську кооперацію» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=6527-%D0%B4&skl=9.

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ХІМІЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Караван Наталія Анатоліївна

кандидат економічних наук, Дніпровський державний технічний університет

Півень Владислав Сергійович

Дніпровський державний технічний університет

Хімічна промисловість є однією з провідних галузей промисловості України. Сучасна хімічна промисловість – це 16788 суб'єктів господарювання, у тому числі 6449 підприємств, що становить 15,34% від кількості підприємств промисловості, або 1,9% від загальної кількості підприємств України. За окремими секторами підприємства розподілені наступним чином: виробництва хімічних речовин та хімічної продукції - 1454 (22,55%), виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів - 220 (3,41%), виробництво гумових і пластмасових виробів та іншої неметалевої мінеральної продукції - 4775 (74,04%).

Основними споживачами хімічної продукції в Україні є сільське, лісове та рибне господарство (40%); виробництво хімічних речовин та хімічної продукції (12,6%); виробництво гумових та пластмасових виробів (8,5%); виробництво деревини та паперу (6,9%); виробництво харчових продуктів й тютюнових виробів (6%). За останні роки у структурі споживачів суттєво збільшилася частка сільського, лісового та рибного господарства.

Тенденції розвитку хімічної промисловості в основному повторюють основні тенденції розвитку промисловості, однак мають і свої особливості. Ланцюгові індекси обсягів виробленої продукції представлені на рис. 1.

Аналіз рентабельності операційної діяльності свідчить про нерівномірність цього показника за окремими секторами. Так протягом 2010-2017 рр. виробництво хімічних речовин і хімічної продукції залишалося збитковим (за виключенням 2011 року), а виробництво фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів, навпаки, стабільно прибутковим.

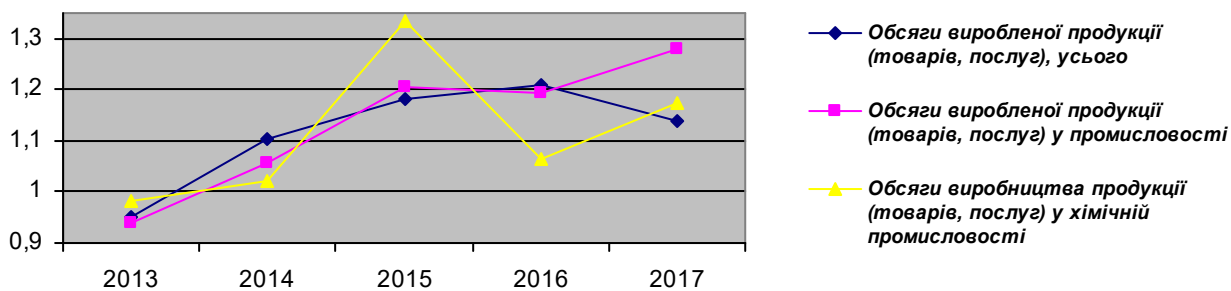

Рис. 1 Динаміка індексу зміни обсягів виробництва продукції (товарів, послуг)

Рівень рентабельності операційної діяльності за секторами становить: -1,5% - виробництво хімічних речовин і хімічної продукції; 16,5% - виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів; 5,9% - виробництво гумових і пластмасових виробів; 6,9% - виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції. Слід відмітити позитивну динаміку зниження питомої ваги підприємств, які отримали збиток, наприклад, для виробництв хімічних речовин і хімічної продукції з 41,9% до 27,6%.

Таким чином, хімічна промисловість переживає не найкращі часи. Основними проблемами для розвитку галузі стали: посилення конкуренції на світовому ринку хімічної продукції; висока капіталомісткість і вартість утримання основних засобів, тривалий період окупності інвестицій, висока енергоємність виробництва; недостатній розвиток системи стандартів якості продукції тощо.

Список використаних джерел:

1. Виклики та перспективи розвитку хімічних виробництв у регіонах України: наукове видання / С. О. Іщук, Л. Й. Созанський, Л. П. Коваль, О. В. Ляховська; НАН України. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього Національної академії наук України»; наук. ред. С. О. Іщук. – Львів, 2018. – 91 с. (Серія «Регіони: моніторинг, прогнози, моделі») - *Режим доступу: <http://ird.gov.ua/irdp/p20180603.pdf>*
2. Офіційний сайт Головного управління статистики України – *Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>*

КОНСАЛТИНГ ЯК ДІЄВИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ДОПОМОГИ В РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ

Кулініч Тетяна Володимирівна

*кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту організацій,
Національний університет «Львівська політехніка»*

Тимчина Юрій Андрійович

*магістрант кафедри менеджменту організацій, Національний
університет «Львівська політехніка»*

В ринкових умовах динамічної невизначеності і загострення тотальної конкуренції основними завданнями підприємства залишається забезпечити стабільне зростання чистого прибутку та розширення ринків збуту своєї продукції. В більшості випадків, власники юридичних осіб та їх топ-менеджери, працюючи тривалий час на певних ринках з однотипною продукцією, не можуть досягнути можливостей та загроз ринку, а також не завжди адекватно оцінюють сильні та слабкі сторони підприємства. В таких випадках, їм на допомогу можуть прийти кваліфіковані сторонні консультанти, які, за характером своєї діяльності, більш глибоко аналізують ринки та підприємства, застосовуючи власні методи та методики [1]. Слід зазначити, що ринок консалтингових послуг в Україні не настільки розвинений у порівнянні з Європою і США [2]. Проте, в даній сфері діяльності в Україні присутні компанії та окремі консультанти, які здатні допомогти організаціям будь-якої форми власності, стабільно розвиватися в сучасних ринкових умовах.

Зважаючи на загострення міжнародної конкурентної боротьби, будь-яке українське підприємство прагне впевнено себе почувати на вітчизняному ринку та вийти з власним високоякісним продуктом на глобальний європейський та світовий ринок. Але там вони зустрічаються із жорсткою конкуренцією з боку іноземних системних підприємств. Що робити? Один із виходів – звернутися до професійних консультантів консалтингових компаній, які мають досвід допомоги українським підприємствам щодо виходу на глобальні ринки [3]. Проте, власникам і топ-менеджерам компаній слід усвідомити, що на міжнародні ринки потрібно виходити вже підготовленими до глобальної конкуренції, такими, що пройшли поетапні системні адаптаційні зміни. І краще відпрацювати всі прийоми боротьби в українських ринкових умовах. Допоміжним інструментом у таких обставинах стають консалтингові компанії, зокрема українські. Власне, метою даної публікації є доведення необхідності і ролі консалтингу у розвитку вітчизняних підприємств в сучасних ринкових умовах.

Слід зазначити, що консалтинг в Україні є порівняно новим видом бізнесу. Тому, за аналізом ринку надання таких послуг та його структури, можна стверджувати, що він перебуває ще на стадії становлення. На відміну від довгострокової співпраці бізнесу з консалтингом за кордоном, в Україні така співпраця має яскраво виражений епізодичний характер. Проте, станом на сьогодні на названому ринку працюють іноземні консалтингові компанії, їх українські філії, «молоді» українські багатопрофільні консалтингові фірми, а також окремі консультанти – дипломовані та без відповідних дипломів, але з вагомим практичним досвідом роботи в певних сферах бізнесу (фінанси, право, бізнес-процеси тощо) [4]. Зауважимо, що консалтингова послуга – це продукт інтелектуальної праці, результати якої залишаються у володінні підприємства.

В сучасних ринкових умовах жорсткої конкурентної боротьби будь-який товар можна скопіювати. Тому, на нашу думку, перемагати будуть підприємства, які не копіюють чи створюють продукцію, а компанії, які системно вибудовують унікальні взаємовідносини з усіма контрагентами в ланцюгу постачань, «від постачальника мого постачальника до покупця мого покупця», застосовуючи стратегію взаємовідносин «виграш - виграш». В таких випадках, вагомої ваги набувають висококласні фахівці з досвідом роботи в різних сферах управління підприємством [1]. Ми свідомі того, що високо класних фахівців, які б досконало знали всі сфери управління будь-яким підприємством, вкрай важко знайти. Тому, як вихід, або сформувавши поетапний план вдосконалення бізнес-процесів, почергово залучати окремих фахівців або звернутися до консалтингової компанії, яка в своєму штат має фахівців різних сфер управління. Проте, на нашу думку, перш ніж здійснювати глобальні системні перетворення в організації комерційної діяльності підприємства, варто на нього поглянути з точки зору «а що можна вдосконалити та систематизувати без залучення додаткових ресурсів», тобто здійснити аналіз його бізнес-процесів та оптимізувати їх, запровадивши автоматизацію най більш рутинних операцій [5]. Такий аналіз можуть зробити працівники підприємства під керівництвом окремих консультантів – фахівців щодо оптимізації й автоматизації бізнес-процесів. Слід зазначити, що будь-якому консультанту, в залежності від величини досліджуваного підприємства, потрібно від 14 до 60 календарних днів, щоб досконало вивчити наявні його бізнес-процеси та запропонувати шляхи їх вдосконалення й автоматизації. Тому, ми вважаємо, що періодична співпраця власників українських підприємств з окремими консультантами чи консалтинговими компаніями є необхідністю сьогодення.

У підсумку відзначимо, що ринок консалтингових послуг в Україні можна охарактеризувати як «отримання знань за допомогою практики»

[1]. На нашу думку, варто довіряти і співпрацювати з вітчизняними консультантами, оскільки останні досконало знають кон'єктуру ринку України, її «плюси» та «мінуси». А знання зарубіжних методів та методологій щодо аналізу внутрішніх і зовнішніх середовищ, вміння знаходити ключові проблеми, які не дають можливості підприємству стабільно розвиватися, а також розробка дієвих заходів щодо вирішення ключових проблем, дають можливість вітчизняним консультантам впевнено себе почувати на українському ринку консалтингових послуг. Тому, ми вважаємо, що стимулювання розвитку ринку консалтингових послуг вітчизняними консультантами – вкрай важливий крок, що унеможлиблює залежність українського бізнесу к всіх його проявах від іноземного впливу та суттєво економить бюджет таких підприємств. Ще однією перевагою співпраці вітчизняного бізнесу з українськими консалтинговими компаніями є розуміння всіх тонкощів вітчизняного ринку у поєднанні з найкращими світовими консалтинговими практиками, що надає суттєву перевагу перед конкурентами.

Список використаних джерел:

1. Верба В.А. Консалтингова підтримка розвитку українських підприємств. *Вісник Хмельницького національного університету*, 2009. Т. 2. С. 55–59.
2. Дослідження ринку консалтингових послуг в Україні. Режим доступу <http://expertra.com/index.php?temp=audit> (дата звернення 20.10.2019).
3. Козаченко С.В., Новицький В.Е., Довгий О.С. Консалтинг у сучасній ринковій економіці. Київ : Арістей, 2006. 380 с.
4. Верба В.А., Решетняк Т.І. Організація консалтингової діяльності. Київ : КНЕУ, 2010. 244 с.
5. Ринок консалтингових послуг в Україні, дослідження консалтингової групи «Астарта-Таніт» на замовлення ЄБРР. Режим доступу: www.astarta.com.ua/.../101115%20consulting.pdf (дата звернення 20.10.2019).

МАЛИЙ БІЗНЕС В УКРАЇНІ: СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ

Лановенко Вікторія Олександрівна

студентка V курсу, спеціальність «Економіка», кафедра економіки, підприємництва та маркетингу, Черкаський державний бізнес-коледж

Формування в Україні ринкової економіки європейського типу є неможливою без підвищення підприємницької активності. Особливе місце в економічній системі держави і в житті суспільства відводиться малому

підприємництву. Це зумовлено тим, що воно є одним з провідних секторів ринкової економіки і значною мірою впливає на зайнятість, темпи економічного розвитку, структуру та якісну характеристику внутрішнього валового продукту, структурну перебудову економіки, характеризується швидкою окупністю витрат.

Проблемами розвитку малого бізнесу в Україні займалися дослідники: В. Геєць, О. Кужель, О. Мазур, Л. Таратута, Т. Білик, Б. Буркинського, В. Нижника та М. Ніколайчука А. Омаров, О. Пукало, О. Рибак, В. Фролова, О. Черняєва тощо. На думку Б. Буркинського, В. Нижника та М. Ніколайчука, «малий бізнес – це форма господарської діяльності, яка дає змогу заповнити ніші підприємництва, не охоплені великими компаніями через невеликі розміри ринкових сегментів, збитковість великих інвестицій, велику частку ручної праці, низьку технологічну організацію виробництва, виконання нетехнологічних операцій, потребу в особистому контакті зі споживачами тощо» [1, с. 36].

Малий бізнес, як інституційний сектор економіки, давно став домінуючим за чисельністю та обсягами виробництва у провідних країнах світу. Так, у більшості розвинутих країн малий бізнес щороку забезпечує приблизно 50-70% валового внутрішнього продукту. Малий і середній бізнес в Україні приносить 55% валового внутрішнього продукту в економіку країни, при цьому якщо виділити тільки малий бізнес, то це лише 16% ВВП.

За даними Держкомстату України, станом на 2018 рік, в Україні налічувалося 355952 суб'єктів господарювання, з яких 339382 суб'єктів малого підприємництва, що становить 95,4% від загальної обсяги всіх суб'єктів господарювання. Дослідження структури підприємництва в економіці України у 2018 році зображено на рис. 1.

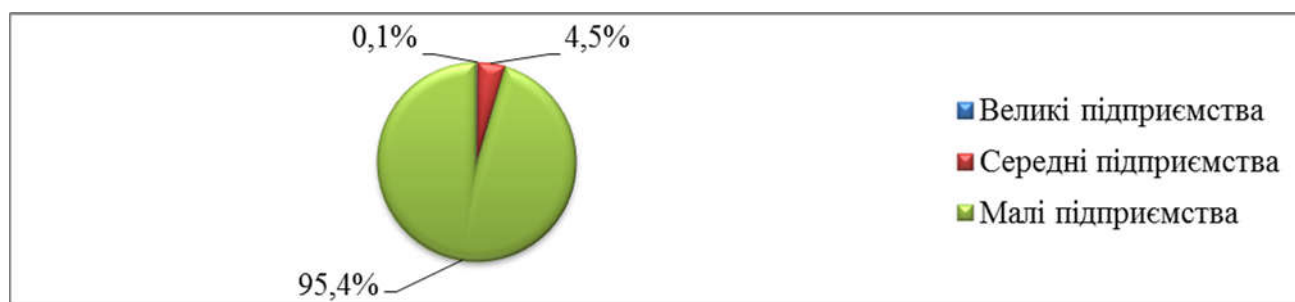

Рис. 1 Структура підприємств за розмірами у загальній кількості підприємств України, станом на 2018 р. (%)

За підсумками рейтингу Світового банку «Doing Business – 2019», показники ведення бізнесу в Україні, на сьогодні, порівняно з 2018 роком,

достатньо покращилися. У 2019 році Україна займає 71 місце, тоді як у 2018 році лише 76 місце.

За видами економічної діяльності найбільша кількість суб'єктів малого підприємництва у 2018 році спостерігається у сфері оптової та роздрібною торгівлі; ремонту автотранспортних засобів та мотоциклів, що становить, що становить 90825 одиниць. Найбільша кількість підприємств цієї галузі спостерігалася у 2013 році, що становило 106575 суб'єктів. Друге місце у цьому рейтингу посідає вид економічної діяльності, такий як: сільське, лісове та рибне господарства, що становить 48222 одиниць. У 2015 році у цій сфері діяльності кількість підприємств становила 4418 одиниць. Третю позицію у цьому рейтингу посідає такий вид економічної діяльності як промисловість, вона становить 39779 одиниці. Останні позиції посідають такі види економічної діяльності, як: мистецтво, спорт, розваги та відпочинок; освіта; охорона здоров'я та надання соціальної допомоги. Щодо видів економічної діяльності, таких як мистецтво, спорт, розваги та відпочинок, становить 2045 одиниці.

За регіональними показниками спостерігається найбільша кількість малих підприємств, станом на 2018 рік, у таких регіонах, як: Дніпропетровська область, що становить 27772 одиниць від загальної кількості малих підприємств, друге місце посіла Одеська область, що становить 23803 суб'єктів малого підприємництва, також, достатньо високий результат у цьому рейтингу показала Харківська область з 22564 малими підприємствами та ще одна область, яка у своєму регіоні має досить велику кількість малих підприємств, порівняно з іншими регіонами, – це Львівська область, що становить 18237 суб'єктів малого підприємництва, а також Київська область, у якій кількість малих підприємств становить 19045 одиниць від загальної кількості підприємств у регіоні.

Найменша кількість суб'єктів малого підприємництва, станом на 2018 рік, спостерігається у таких областях, як: Луганська, де кількість підприємств становила 3240 одиниць. Друге місце за найменшою кількістю малих підприємств посідає Чернівецька область, що становить 3913 одиниць від загальної кількості підприємств.

Рис. 2 Рейтинг проблем, що стоять на заваді у розвитку малого бізнесу

Основними проблемами, які гальмують розвиток малого бізнесу як бачимо із рис. 2 в Україні у 2018 році є:

- рівень податкового навантаження – 56%, зріс на 14 % порівнюючи із 2017 роком;
- рівень корупції – 52%, зріс на 10%;
- значний вплив має війна на Сході України – 47%, порівняно із 2017 роком, цей показник зріс на 14,5, що є суттєво;
- рівень інфляції знизився на 13 %, та становить 43% у 2018 році.

Отже, Україна з кожним роком покращує свої рейтинги, але підприємці незадоволені податковим навантаженням, надмірним державним регулюванням, відсутністю реформ до малого бізнесу. Так як малий бізнес займає значну частку (95,4%), він лише приносить 16% ВВП, так як у європейських країнах цей показник у 3 рази вищий.

Список використаних джерел:

1. Звонар Й.П. Бар'єри на шляху розвитку малого бізнесу в Україні та інструменти їх подолання / Й.П. Звонар // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2015. – Випуск 15. – Частина 1. – С. 36–39 п13у
2. Державний комітет статистики [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Гаврилук Г. Є. Сучасний стан і проблеми розвитку малого підприємництва в Україні [Електронний ресурс] / Г. Є. Гаврилук, Н. О. Одрибец - Режим доступу: www.irbisnbuv.gov.ua/

4. Урядовий портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua>.

Науковий керівник: Дернова Ірина Анатоліївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та фінансів, Черкаський державний бізнес-коледж

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРИВАТНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Миронюк Леся Юріївна

*студентка, Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича*

Діяльність приватних підприємств є основою економіки України та її перспективним розвитком. Результати діяльності таких підприємств будуть більш ефективними при створенні в суспільстві та державі сприятливого середовища для їх функціонування та прогресу. Таке середовище має виражатися у всебічній підтримці розвитку приватних підприємств на національному рівні, формуванні позитивного ставлення до нього в суспільстві, впровадженні високого рівня підприємницької культури, а також стабільності економічної та правової системи.

Теоретичні, методичні та прикладні аспекти діяльності приватних підприємств отримали значний розвиток у працях П.Саблука, П.Гайдуцького, В.Сизоненко, С.Соболь, Н.Михалюка, Н.Корчака та інших. Незважаючи на розробку низки теоретичних і практичних положень щодо діяльності приватних підприємств, проблеми та перспективи їх розвитку недостатньо розкриті та потребують подальшого вивчення.

Підприємство являється самостійним суб'єктом господарювання, який створюється компетентним органом державної влади або органом місцевого самоврядування, або іншим суб'єктом для задоволення суспільних та особистих потреб шляхом систематичного здійснення виробничих, науково-дослідних, торговельних, інших видів господарської діяльності [2]. Приватні підприємства є однією з найпоширеніших форм юридичних осіб не лише в нашій країні, а й у всьому світі [3, с.39]. Приватні підприємства, як і будь-які інші види підприємств, мають як переваги так і недоліки.

До переваг приватних підприємств належать: мінімальні законодавчі вимоги до його реєстрації та діяльності, розмежування між

відповідальністю приватного підприємства і відповідальністю його учасників, можливість здійснення одноосібного керівництва та управління такою юридичною особою, відсутність вимог до мінімального статутного капіталу, в певних випадках – можливість залучення сторонніх інвесторів і використання деяких законодавчих переваг [4]. Мотивацією та перспективою для відкриття приватних підприємств є складена статистика індикаторів економічних настроїв різних сфер за останні два роки представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

Індикатор економічних настроїв

Показники	2018				2019			
	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал
Індикатор економічних настроїв	106,7	100,0	106,4	102,5	104,4	108,0	111,5	
Індикатор ділової впевненості в переробній промисловості	-3,1	-3,6	-4,6	-4,2	-3,5	-5,1	-4,5	
Індикатор ділової впевненості в будівництві	-19,5	-23,2	-18,6	-16,9	-11,5	-15,4	-14,4	
Індикатор ділової впевненості в роздрібній торгівлі	5,3	5,3	10,7	14,3	3,0	6,7	13,7	
Індикатор ділової впевненості у сфері послуг	-5,0	-5,0	0,3	-3,0	-3,0	-0,3	3,3	
Індикатор споживчої впевненості	-27,3	-26,2	-30,5	-29,8	-24,3	-21,1	-12,2	

Джерело: [6]

До недоліків у діяльності приватних підприємств належать: поверхневність правового регулювання, нерегульованість в законодавчому аспекті проблем розвитку приватних підприємств, відсутність достатніх роз'яснювальних джерел судової практики про надзвичайні події та інші недоліки [4]. Наведені недоліки призводять до нестабільних перспектив для підприємницького бізнесу. Наведемо показники статистики демографії підприємств. Частка народжених підприємств у 2013 році становила 9,1%, а померлих – 6,6%; у 2014 році частка народжених

підприємств – 8,8%, яка стала меншою за померлих – 12,0%; у 2015 частки були ідентичними – 7,7%, а в 2016 років, частка народжених значно випередила померлі підприємства – 10,4% та 5,9%. Хоч у 2016 році народжених підприємств стало більше, проблема нестабільності та значної кількості закритих підприємств залишається на теперішній час.

Найважливішими факторами, які впливають на діяльність та розвиток приватних підприємств є: політична ситуація в суспільстві; стан економіки країни; політика держави в області економіки; заходи підтримки малого бізнесу; правове забезпечення малого бізнесу; податкова політика; фінансово-кредитна політика; рівень життя населення; цивілізованість підприємництва [5, с. 112].

Сучасне функціонування приватних підприємств в Україні характеризується значними проблемами, зокрема: недостатністю реальної підтримки з боку держави підприємницької ініціативи та розвитку; звуженням інвестиційної бази; недосконалістю законодавства України тощо. Усе це спонукає до активізації дослідницького розвитку теоретичних основ і практичного інструментарію вдосконалення модельних механізмів забезпечення економічної безпеки приватних підприємств. [1, с.61].

Розвиток приватних підприємств сприяє:

- створенню нових робочих місць;
- впровадженню нових товарів і послуг на ринку;
- задоволенню потреб великих підприємств;
- забезпеченню населення спеціалізованими товарами та послугами.

Отож одним з головних завдань економіки України для забезпечення позитивних факторів розвитку приватних підприємств є активізація іноземних інвестицій. Варто дослідити та розглянути проблему цього питання.

Таблиця 2

Прямі інвестиції (акціонерний капітал) (2010-2018)

(млн дол. США)

Станом на 01.01.2019	Прямі інвестиції в Україну	Прямі інвестиції з України
2010	38 992,9	5 760,5
2011	45 370,0	6 402,8
2012	48 197,6	6 435,4
2013	51 705,3	6 568,1
2014	53 704,0	6 702,9
2015	38 356,8	6 456,2
2016	32 122,5	6 315,2
2017	31 230,3	6 346,3

2018	31 606,4	6 322,0
31.12.2018	32 291,9	6 295,0

Джерело: [6]

Згідно з показниками, результати не прогресують, і багато країн відмовляються від прямих інвестицій в Україну. Завдання полягає не лише в активному пошуку нових, а також у збереженні наявних іноземних інвесторів. Для розширення інвестиційних зв'язків Україна демонструє певні фактори: географічне розташування на перетині основних транспортних шляхів між Європою та Азією; досить дешева та кваліфікована робоча сила; науковий потенціал та інше.

Основні країни інвестори: Кіпр, Нідерланди, Велика Британія та Німеччина.

Основні галузі, які сприяють розвитку інвестиційних операцій: промисловість, оптова та роздрібна торгівля, операції з нерухомим майном.

Регіони за популярністю: Київ, Дніпропетровська область, Київська область, Донецька область, Одеська область, а останнє місце займає Чернівецька область.

На жаль, ситуація іноземного інвестування в Україні не просто не прогресує, але й не в стані існувати самостійно, без боргового фінансування.

Таблиця 3

Прямі інвестиції (боргові інструменти) (2010-2018)

Станом на 01.01.2019	(млн дол. США)	
	Прямі інвестиції (боргові інструменти) в Україну	Прямі інвестиції (боргові інструменти) з України
2010	5 264,6	123,4
2011	6 024,9	123,4
2012	8 205,4	185,8
2013	10 386,8	231,4
2014	10 249,7	214,9
2015	8 297,1	212,0
2016	7 882,8	217,1
2017	7 566,6	229,7
2018	8 414,5	240,0
31.12.2018	8 222,2	245,7

Джерело: [6]

Статистика показує, що найбільш активними роками були 2013 та 2014, зазвичай на початку року сума більша ніж в кінці.

Для покращення стану потрібно розробити нову програму для зміцнення та залучення іноземних капіталів. Головними причинами та

недоліками інвестиційного стану держави є: корупція та проблемна судова система. Варто зазначити, що офшорні інвестиції витісняють з української економіки капітал розвинених країн. Також потрібно переглянути процес проходження митного оформлення та часті зміни законодавства. Тільки в такому випадку країна зможе стати потенційно привабливою для інвесторів.

Таким чином, роль приватних підприємств у світовій економіці величезна як з точки зору внеску у ВВП і в процесі створення нових робочих місць, так і з точки зору підвищення конкурентоспроможності національної економіки й впровадження нових технологій.

Стабільний сектор малого та середнього бізнесу здатний збільшити зростання рівня і якості життя будь-якої країни.

Список використаних джерел:

1. Блакита Г.В. Економічна безпека приватних підприємств / Г.В. Блакита // Економіка України. – 2018. - №9 (682). – С. 60-73
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV// Офіційний вісник України. – 2003. - № 11. – С. 303.
3. Михалюк Н. Розвиток приватних підприємств в умовах структурних перебудов АПК / Н. Михалюк // Вісник Львівського національного аграрного університету. Сер : Економіка АПК. - 2013. - № 20(1). - С. 38-42
4. Москаленко А. Організаційно-правові форми підприємств [Електронний ресурс]. / А. Москаленко // Режим доступу: https://ua.prostopravo.com.ua/prava_biznesu/stvorennya_biznesu/statti/organizatsiyno_pravovi_formi_pidpriemstv
5. Мысин А. Основы управления малым бизнесом в сфере парикмахерских услуг». «Рипол Классик», 2008 г. – 256 с.
6. (Державна служба статистики України: сайт URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>).

АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ АВТОМАТИЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЦУКРОВОЇ ГАЛУЗІ

Олійник Олеся Віталіївна

аспірантка Національного університету харчових технологій

Однією з найважливіших проблем для підприємств цукрової галузі є проблема вдосконалення управління витратами шляхом застосування інформаційних систем і технологій, що автоматизує бухгалтерський та управлінський облік, процес бюджетування тощо.

Автоматизація менеджменту витрат – це об’єктивний процес, основою якого є створення високоорганізованого середовища, яке має охоплювати та об’єднувати інформаційне, телекомунікаційне, програмне забезпечення, інформаційні технології, мережі, бази даних та інші засоби інформації, що дасть можливість на якісно новому рівні проводити повсякденну оперативну роботу та приймати науково обґрунтовані управлінські рішення [1, с.321].

Процес виробництва цукру та супутньої продукції на окремих підприємствах досліджуваної галузі недостатньо автоматизований. Проте навіть автоматизація виробничого процесу не вирішує всіх проблем забезпечення менеджменту витрат потрібною інформацією. Для вирішення даної проблеми необхідно впроваджувати спеціалізоване програмне забезпечення.

Автоматизована система управління витратами здатна автоматизувати: облік витрат; процес аналізу витрат; складання, коригування бюджетів; формування внутрішньої звітності; систему представлення інформації (інформування керівництва) за допомогою різноманітних інтерактивних каналів передачі інформації; систему прийняття рішення в управлінні витратами.

Дослідження ринку програмних продуктів показало, що спеціальних програм лише для управління витратами на даний момент не існує. До програм, призначених для автоматизації задач управлінського обліку, можна віднести корпоративні інформаційні системи (КІС), модулі управлінського обліку, системи автоматизації бюджетування (САБ), а також спеціалізовані програмні продукти для управління проектами, розрахунку інвестиційних проектів тощо [2, с.209].

При впровадженні систем автоматизації управління витратами на підприємствах цукрової галузі може виникнути ряд проблем, уникнути яких можна за умови грамотного вибору програмного продукту. Умовно проблемні ситуації можна розділити на дві категорії – методичні та організаційні.

Проблемні аспекти впровадження автоматизації управління витратами

Методичні	Організаційні
<ul style="list-style-type: none"> - відсутність системного підходу до розробки і впровадження управлінського обліку, розуміння його основної суті як єдиної інформаційної системи організації; - відсутність в організації єдиної термінології управлінського обліку та бюджетування, зрозумілої всім учасникам процесу впровадження; - нерозуміння важливості аналітичної функції обліку 	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність на підприємстві чіткої ієрархії організаційної структури; - недостатня участь менеджерів вищої ланки в постановці

<p>і орієнтація аналітичних процедур на запити лише зовнішніх користувачів;</p> <ul style="list-style-type: none"> - недостатнє вдосконалення методологічних питань управління витратами (непродумана класифікація витрат, необґрунтоване застосування методів обліку витрат і калькулювання собівартості); - ігнорування процесів взаємозв'язку управлінського обліку і бюджетування, використання різних підходів до побудови облікової і бюджетної аналітики; - недотримання процедур і регламентів бюджетування; - невідповідність структури і форматів внутрішньої звітності форматам обліку і бюджетування; - відсутність взаємозв'язку стратегічного плану і бюджету підприємства. 	<p>цілей і розробці основних методологічних аспектів;</p> <ul style="list-style-type: none"> - недостатню кваліфікацію співробітників – учасників процесу, відсутність мотивації; - впровадження за принципом «все й одразу».
--	---

Отже, подолавши організаційно-методичні проблемні аспекти впровадження автоматизації менеджменту витрат та обравши спеціалізовані програмне забезпечення з автоматизації дозволить значно знизити організаційні і тимчасові витрати на складання, коригування бюджетів і формування внутрішньої звітності, забезпечити оперативність отримання необхідної інформації, а також розширити аналітичні можливості шляхом використання ряду спеціалізованих засобів.

Список використаних джерел:

1. Фаріон В. Управління витратами в умовах автоматизації обліку на підприємствах спиртової промисловості // Економічний аналіз. – 2008. – Випуск 3(19). – С.321-322.

ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Пузирьова Поліна Володимирівна

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва та бізнесу, Київський національний університет технологій та дизайну

Питання забезпечення фінансово-економічної безпеки на різних рівнях управління є досить актуальним в сучасних умовах господарювання, так як останнім часом все частішими стають випадки недобросовісної конкуренції, фіктивного підприємництва, рейдерських

атак, які є загрозою нормальному функціонуванню і розвитку економіки. Для протидії і боротьби з різного роду загрозами необхідним є створення та ефективне управління системою фінансово-економічної безпеки. Постійні зміни зовнішнього та внутрішнього середовища, поява нових чинників, які формують основи фінансово-економічної безпеки, застосування нових методів управління фінансово-економічною безпекою, потребують подальшого дослідження та вдосконалення.

Однією з найважливіших умов забезпечення стійкого зростання підприємств та формування позитивних результатів їх фінансової діяльності є розробка та впровадження ефективного механізму забезпечення управління фінансово-економічною безпекою, який забезпечить захист підприємств від загроз і небезпек внутрішнього та зовнішнього середовища [1-2]. До основних елементів механізму забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств відносять: вони повинні формуватися зважаючи на його фінансово-економічні інтереси (зростання ринкової вартості підприємства, максимізація прибутку тощо); відображати основні складові управління підприємства; гарантувати систему захисту [1, 3]. Механізм забезпечення фінансової безпеки підприємства зумовлюється об'єктивно наявним для кожного підприємства завданням забезпечення стабільності функціонування та досягнення головних цілей своєї діяльності [1-5].

Механізм забезпечення управління фінансово-економічною безпекою підприємства містить такі складові: організаційна складова; сукупність принципів управління фінансово-економічною безпекою підприємства; функції управління фінансово-економічною безпекою підприємства; методи забезпечення; інструменти управління фінансово-економічною безпекою; нормативно-правове забезпечення; інформаційно-аналітичне забезпечення; система моніторингу (діагностики) та оцінки стану і рівня фінансово-економічної безпеки підприємства [1,2,4].

Особливого значення при управлінні фінансово-економічною безпекою підприємства набуває формування системи фінансово-економічної безпеки підприємств, яке вимагає оцінювання фінансового стану, здійснення моніторингу використання потенціалу підприємства. Моніторинг (діагностика) і контроль стану та рівня фінансово-економічної безпеки передбачають можливість постійно здійснювати діагностику та контроль фінансового стану підприємства та оцінювати зовнішні фактори, що дозволить на ранній стадії виявити ознаки його кризового розвитку, визначити його масштаби, дослідити основні фактори, що його обумовлюють, розробити заходи з запобігання кризі та попередження банкрутства, здійснювати контроль за реалізацією цих заходів шляхом використання фінансового інструментарію [1]. Діагностика діяльності підприємства в системі його фінансово-економічної безпеки – це

системний аналіз середовища його функціонування за допомогою взаємозалежних і взаємодоповнюючих показників, які відображають стан використання потенціалу підприємства та оцінку рівня безпеки. Результати діагностики є основою прийняття відповідних управлінських рішень [1,2]. При цьому поєднання стратегічного й оперативного планування, прогнозування, аналізу, моніторингу, контролю; визначення параметрів, методів та інструментів здійснення фінансової діагностики та своєчасне реагування на зміни показників стану фінансової безпеки та доведення їх до нормативних дозволять забезпечити ефективне управління фінансово-економічною безпекою на підприємстві [1].

Список використаних джерел:

1. Управління фінансовою безпекою економічних суб'єктів [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів економічних і юридичних спеціальностей усіх форм навчання / Державний вищий навчальний заклад “Українська академія банківської справи Національного банку України” ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. С. М. Фролова ; [С. М. Фролов, О. В. Козьменко, А. О. Бойко та ін.]. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2015. – 332 с.
2. Фінансова безпека підприємства: навчальний посібник / Т. Б. Кузенко, Л. С. Мартюшева, О. В. Грачов, О. Ю. Литовченко. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2010. – 304 с.
<http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/6877>.
3. Васильців Т. Г. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення : монографія / Т. Г. Васильців, В. І. Волошин, О. Р. Бойкевич та ін. ; [за ред. Т. Г. Васильціва]. – Львів : ВИДАВНИЦТВО, 2012. – 386 с.
4. Венцковський Д. Ю. Актуальні виклики фінансовій безпеці України / Д. Ю. Венцковський // Фінанси України. – 2014. – № 3. – С. 37–51.
5. Кракос Ю. Б. Управління фінансовою безпекою підприємств / Ю. Б. Кракос, Р. О. Разгон // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики. – 2008. – № 1(1). – С. 86–97.
6. Шелест В. В. Методичний підхід до оцінки і забезпечення належного рівня фінансової безпеки довірчих товариств / В. В. Шелест // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 12 (102). – С. 134–139.

АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ

Рибка Наталія Василівна

викладач економічних дисциплін, Горохівський коледж Львівського національного аграрного університету

Воляник Оксана Михайлівна

викладач економічних дисциплін, Горохівський коледж Львівського національного аграрного університету

В сучасних ринкових умовах в сільському господарстві одержали розвиток негативні тенденції, які проявилися в низькому рівні конкурентоспроможності підприємницьких структур, у розбалансованості потенціалу сільськогосподарських підприємств, попиту та пропозиції; в неадекватності системи менеджменту до певних вимог ринкової економіки; значного послаблення ролі держави як суб'єкта виконання регулюючих функцій. Дослідження проблеми антикризового управління є актуальним, оскільки в сучасних ринкових умовах дані ситуації частішають, а наслідки набувають все більших масштабів. Сьогодні, в умовах глобалізації економіки зростає необхідність здійснення спеціалізованого антикризового управління, яке спрямовано на передбачення небезпеки кризи, аналізу її причин, усунення загроз прояву, а у разі їх виникнення – прийняття швидких заходів ліквідаційного характеру з найменшими втратами та негативними наслідками.

Сільське господарство – одна з найдавніших, найважливіших і найбільш ризикованих галузей економіки. В Україні на нього покладено завдання дедалі повніше забезпечувати внутрішні потреби країни в сировині і продовольстві та нарощувати відповідні експортні можливості. Сучасні ринкові форми господарювання в умовах жорсткої конкуренції приводять до занепаду окремих сільськогосподарських суб'єктів господарювання. Будь-яку ситуацію, в якій підприємство не встигає підготуватися до змін, можна вважати кризовою. Щоб цього не відбулося, необхідно вчасно виявити причини, які призвели до кризових явищ в економіці підприємства, а також вжити заходів ще до зовнішнього прояву труднощів (фінансових труднощів). Невідповідність умов господарювання, механізмів управління сільськогосподарськими підприємствами підвищує ризик наближення їх до кризових явищ. Крім внутрішніх факторів великий вплив здійснюють і зовнішні, які в свою чергу підсилюють поглиблення кризових процесів, а саме: глобалізація і міжнародна інтеграція та механічне перенесення зарубіжних методів, систем управління у вітчизняну практику господарювання. Навіть при умові зміни форми господарювання сільськогосподарські підприємства

виробляють менше третини тих обсягів, що виробляли 10 років тому, більшість з них знаходяться в кризовому стані або максимально наближені до нього. У зв'язку з цим набуває актуальності дослідження теоретичних основ антикризового менеджменту.

Підприємства аграрного сектору орієнтуються на довгострокову перспективу, але фінансові кризи стають головною причиною банкрутства підприємств, а в сільському господарстві ще й негативно позначаються на соціально-економічному становищі населення, оскільки результати впливу кризи залежить не стільки від причин їх виникнення, скільки від ефективного управління господарюючим суб'єктом в умовах виникнення криз, то особливої актуальності набула роль антикризового менеджменту в управлінні сільськогосподарськими підприємствами.

Список використаних джерел:

1. Василенко В. О. Антикризове управління підприємством: Навч. посібник. / В. О. Василенко // – К.: ЦУЛ, 2003. – с. 289 – 299.
2. Лігоненко Л. О. Антикризове управління підприємством: Підручник для студентів вищих навч. закладів./ Л. О. Лігоненко // – К.: КНТЕУ, 2005. – с. 126.
3. Матвійчук, А. Діагностика банкрутства підприємств/ А. Матвійчук // – Економіка України, 2007 – №4. – с.20 – 28.

АНАЛІЗ БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ

Романчук Ірина Олексіївна

студентка, Черкаський державний бізнес-коледж

Спад української економіки спричинив зростання рівня безробіття серед населення. І хоча темпи відновлення економічної активності демонструють позитивну динаміку, досягти рівня зайнятості хоча б докризового періоду поки що не вдалося.

Головною причиною зростання безробіття стало падіння економіки та відповідне зниження фінансових результатів діяльності підприємств. Частина компаній збанкрутіла, а деякі, щоб запобігти витратам, почали знижувати рівень своїх витрат та оптимізувати штат працівників [1].

Безробіття має негативні соціально-економічні наслідки як для держави, так і для населення. Держава втрачає доходи у вигляді податків, при цьому збільшуючи свої видатки за рахунок виплат по безробіттю. А відповідно до закону Оукена, якщо рівень безробіття зростає більше ніж на 1 % від природного рівня, країна втрачає близько 2-3 % ВВП. Що

стосується населення, то виплати по безробіттю незначні і прожити на них досить складно.

Ще одним негативним наслідком зростання рівня безробіття є підвищення й без того значного навантаження на працюючих осіб. І збільшується воно на фоні демографічної кризи в Україні. Тобто зростають суми соціальних внесків, за рахунок яких формується бюджет Пенсійного фонду.

Протягом останніх років в Україні спостерігається поступове збільшення рівня безробіття населення (рис.1).

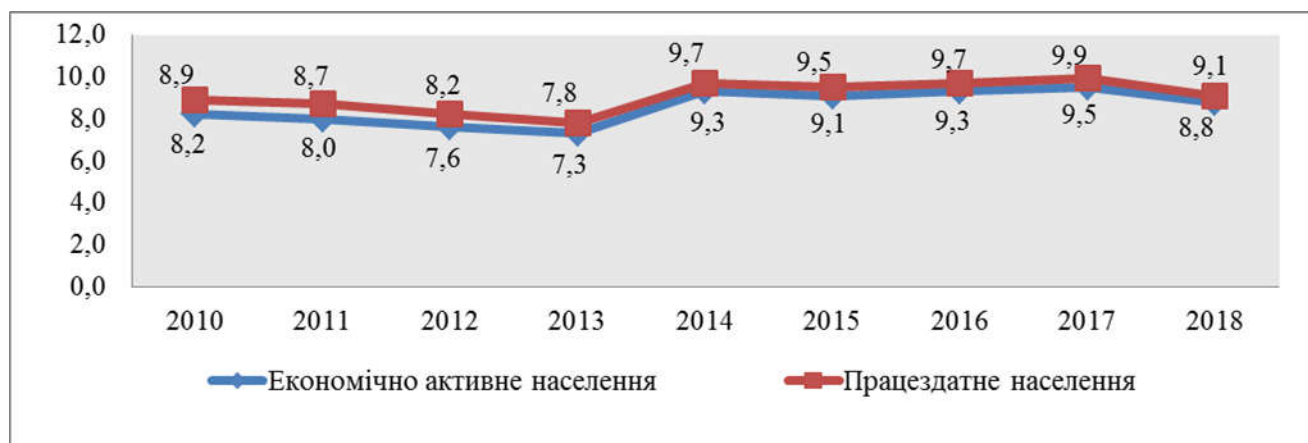

Рис. 1. Динаміка рівня безробіття населення в Україні, 2010–2018 рр.

Так, рівень безробіття (за методологією МОП) економічно активного населення віком 15–70 років у цілому по Україні в 2018 р. становив 9,1%, а серед населення працездатного віку – 8,8%.

Національний рівень безробіття є одним із найбільших в Європі: порівнюючи дані Державної служби статистики та Євростату, можна побачити, що Україна випереджає більшість країн Європи (табл. 2.1). У середньому рівень безробіття в Україні перевищує європейський на 27,4%.

Якщо підійти до питання безробіття з погляду секторів економіки, то можна побачити, що найбільші рівні показника спостерігаються у таких галузях, як промисловість, оптова та роздрібна торгівля, сільське господарство та будівництво.

Негативні тенденції притаманні й сектору оптової та роздрібною торгівлі: тільки протягом останнього року валова додана вартість галузі знизилася на 6,1%. Водночас дещо поліпшилася ситуація у сфері будівництва: у 2018 р. індекс будівельної продукції вперше за останні п'ять років був більше 100%, проте до рівня 2011 р. ще дуже далеко.

Для більш детального аналізу ринку праці в Україні проаналізуємо рівень безробіття за її регіонами (рис. 2).

Найбільший рівень безробіття притаманний Донецькій і Луганській областям, що пояснюється складними соціально-економічними умовами

життя та праці під час проведення державою антитерористичної операції. Найнижчі показники характерні для Харківської, Одеської та Київської областей, що пов'язано з наявністю в них потужного промислового комплексу.

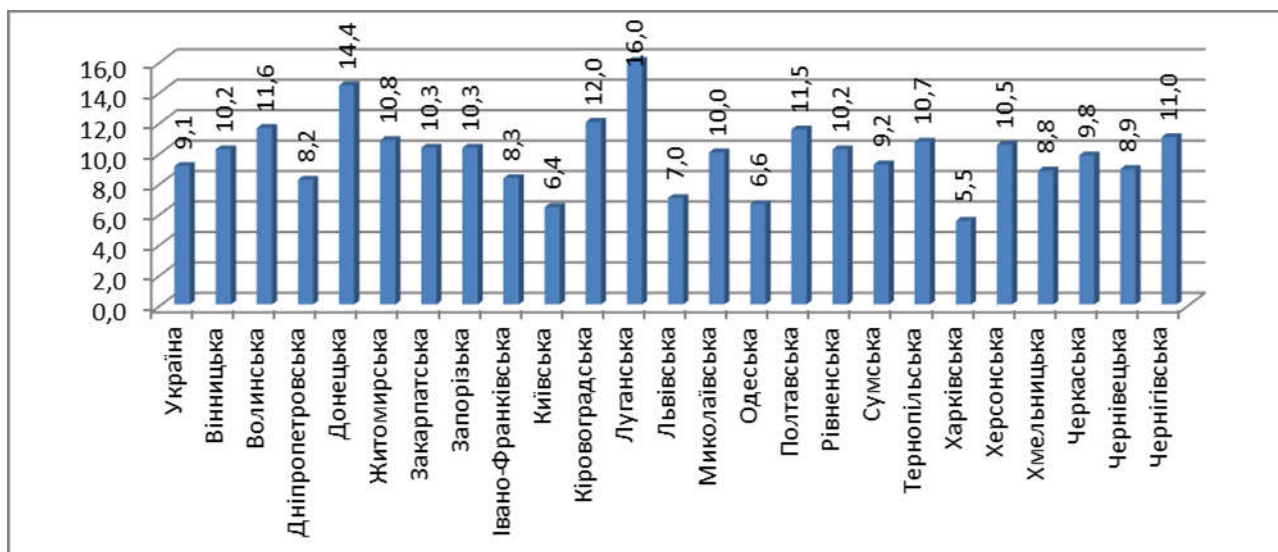

Рис. 2 Рівень безробіття в Україні в регіональному розрізі, 2018 році

Отже, проблема високого рівня безробіття є ключовим питанням в ринковій економіці. Безробіття виступає актуальною проблемою, яка потребує негайного вирішення. Глибинний аналіз цього феномену допоможе у виробленні практичних рекомендацій, які можуть бути використані для розроблення та реалізації ефективної соціально-економічної політики, спрямованої на зменшення рівня безробіття до соціально допустимого рівня та підвищення зайнятості економічно активного населення.

Список використаних джерел:

1. Ярова Л.Г. Аналіз рівня безробіття в Україні та напрямки його подолання. Глобальні та національні проблеми економіки. 2015. № 4. С. 752–755.
2. Державна служба статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Науковий керівник: Дернова Ірина Анатоліївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та фінансів, Черкаський державний бізнес-коледж

ПЕРЕДУМОВИ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Ткачук Галина Олександрівна

кандидат економічних наук, доцент, Одеська національна академія харчових технологій

На тлі руйнування заскорузлої системи правил та принципів економічного розвитку, що існували за часів союзу СРСР, та виборення права на самостійність та незалежність, Україна вступила до періоду глибинних перетворень в усіх сферах, які стосуються економіки країни в цілому та окремих суб'єктів господарської діяльності. Новий рівень взаємовідносин із зовнішнім середовищем та наслідки світової економічної кризи вимагали термінових змін форми власності на виробничі потужності, принципів зовнішньоекономічної діяльності, системи державного контролю та оподаткування, грошово-кредитної системи, підходів до питань впровадження інвестиційно-інноваційних механізмів тощо.

Масштабні трансформації в Україні 90-х років ХХ сторіччя розпочалися із затвердження Концепції переходу України до ринкової економіки у 1990 році [1] та Концепції роздержавлення та приватизації майна державних підприємств, житлового фонду та землі у 1991 році [2].

В період реформування в Україні прийнято ще декілька програм розвитку, серед яких Державна програма розвитку промисловості на 2003 — 2011 роки, Програма економічних реформ на 2010–2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», Концепція Загальнодержавної цільової економічної програми розвитку промисловості на період до 2020 року», схвалено Проект Стратегії розвитку промислового комплексу України на період до 2025 року.

З метою «розбудови повноцінного ринкового конкурентоспроможного середовища згідно зі стандартами ЄС» [3] прийнято Комплексну програму розвитку фінансового сектору України до 2020 року, Стратегію економічного розвитку Співдружності Незалежних держав на період до 2020 року, Програму Європейського Союзу з управління державними фінансами в Україні (EU4PFM).

Зміни розпочались з «трансформації власності», яка проходила у формі приватизації майна державних підприємств, та в свою чергу, призвела до перетворень в системі державного управління [4].

За результатами приватизації як трансформаційного процесу, що має продовження і в реальному часі, суспільство отримало нову палітру можливостей щодо користування майном підприємства та результатами його діяльності. Відбулося розшарування підприємств, в т.ч. у харчовій промисловості, на приватні підприємств консервної, кондитерської,

олійножирової, м'ясо-молочної промисловості; підприємства-орендарі державних цілісних майнових комплексів у виноробній та лікеро-горілчаній промисловості, державні підприємства спиртової, хлібо-булочної, елеваторної промисловості. Зазначимо, що трансформаційні перетворення в Україні мають перманентний характер, тобто процес приватизації державного майна триває безперервно.

Саме в цей період започатковано процес акціонування та створення акціонерних товариств. Підприємства роблять перші кроки на фондовому ринку України. Дякуючи цьому у господарюючій структурі з'явилась можливість щодо залучення коштів інвесторів, іншими словами, започатковано умови для суттєвих змін в галузі інвестування щодо проведення «інвестиційної трансформації».

Значимими для підприємств України стали перетворення у грошово-кредитній та валютній сферах (грошово-кредитна або «монетарна» трансформація). Вітчизняні підприємства отримали вільний доступ до системи комерційного кредитування, з'явилась можливість проведення розрахунків в іноземній валюті тощо.

Також відбулися важливі перетворення (трансформації) в системі контролю, а саме: зменшився тягар державного контролю щодо недержавних підприємств, започатковано систему незалежного контролю у форматі незалежного аудиту.

Суттєвою для бізнесу сучасного підприємства стала реформа системи оподаткування та пов'язані з нею перетворення (податкова трансформація). В 1997 році трансформовано підхід до оподаткування прибутку, введено податок на додану вартість (ПДВ). Взагалі зміни у податковому законодавстві носять перманентний характер, тобто триває постійно. Починаючи з 2012 року прийнято Податковий кодекс України, задля якому введено порядок адміністрування податків, внесено вагомі зміни до оподаткування за окремими податками, зокрема, податком на прибуток підприємства.

Зазначені трансформації супроводжуються реформуванням правового базису: вносились зміни до норм діючого законодавства. В цей період введено в дію нові закони щодо приватизації державного майна, функціонування ринку цінних паперів та фондового ринку, трансформування податкової, банківської, валютної систем та системи страхування, а також щодо державного та незалежного контролю та ін.

Результати проведеного дослідження показують, що передумови трансформаційних перетворень в національній економіці в цілому і на конкретному підприємстві зокрема, можна структурувати наступним чином:

1. Наслідки світових економічних криз періоду незалежності України (Російська криза 1998- 1999 років, Криза.com 2001-2003 років,

Міжнародна фінансово-економічна криза кінця 2007 – початку 2008 років, яка триває і сьогодні) [5] (інфляція, спад виробництва, зuboжіння населення тощо), які є реальним поштовхом для проведення трансформаційних перетворень в економіці.

2. Реформування системи управління економікою пострадянського простору з метою розбудови ринкових відносин (реформи правового та соціально-економічного характеру), наслідки якого вносять зміни до фінансово-економічної системи підприємства в обов'язковому порядку.

3. Інтеграція України до міжнародного співробітництва, орієнтація на співпрацю на ЄС, яка є поштовхом для інноваційних трансформацій.

4. Мета підприємницької діяльності (бізнесу сучасного підприємства) (рентабельна діяльність, фінансова стабільність, конкурентоспроможність), якає стимулом для пошуку нових ідей та трансформації політики бізнесу.

Таким чином, в національному економічному просторі позначились трансформаційні процеси, які суттєво впливають на функціонування економічної системи окремого підприємства та спонукають його до трансформацій внутрішнього характеру.

Список використаних джерел:

1. Концепція переходу Української РСР до ринкової економіки від 01.11.1990 року [Електронний ресурс] *Законодавство України*. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/n0001460-90>. (дата звернення: 20.10.2019).
2. Концепція роздержавлення та приватизації майна державних підприємств, житлового фонду та землі від 31.10.1991 року № 1767-XII [Електронний ресурс]. *Законодавство України*. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1767-12>. (дата звернення: 20.10.2019).
3. Комплексна програма розвитку фінансового сектору України до 2020 року, затв. Постановою Правління НБУ від 18 червня 2015 року № 391. [Електронний ресурс]. URL: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document43352266> (дата звернення: 20.10.2019).
4. Петришина Н. В. Проблеми трансформації економіки України. *Економіка*. Серія 18. Економіка і право. Випуск 24'2014. С. 31-38.
5. Карвацка Н.С.. Світові економічні кризи: причини виникнення, наслідки, інструментарій розв'язку. *Вісник Хмельницького національного університету* 2011, № 2, Т. 2. С. 53-60.

ЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ЯК УМОВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Федоренко Ірина Анатоліївна

доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародного бізнесу та фінансів, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Верещак Віта Олександрівна

магістрант, кафедри міжнародного бізнесу та фінансів, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Яцишина Анастасія Олегівна

магістрант, кафедри міжнародного бізнесу та фінансів, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Проблема управління фінансовою стійкістю промислових підприємств, що працюють у ринковій економіці України, відноситься до числа найбільш важливих не тільки фінансових, але й загальноекономічних. Організація заходів забезпечення фінансової стійкості суб'єкта господарювання та обґрунтування підходу до її визначення та управління, як головного чинника впливу на сталий розвиток промислового підприємства набуває актуальності.

Значення фінансової стійкості окремих господарюючих суб'єктів для економіки і суспільства в цілому складається з кожного окремого елементу цієї системи:

– для держави в особі податкових та інших органів аналогічного призначення – своєчасна і повна сплата промисловим підприємством всіх податків і зборів до бюджетів різних рівнів. Від цього залежить виконання доходної частини бюджету;

– для позабюджетних фондів, які утворено державою – своєчасне та повне погашення існуючої заборгованості з відрахувань у ці фонди;

– для працівників промислового підприємства та інших зацікавлених осіб – своєчасна та повна виплата заробітної плати, забезпечення додаткових робочих місць;

– для споживачів, замовників продукції, робіт, послуг – стабільне функціонування, виконання договірних умов.

– для постачальників і підрядників – своєчасне і повне виконання зобов'язань. Для них ці моменти надзвичайно важливі, тому що їхній дохід від основної діяльності формується з надходжень з боку покупців і замовників.

– для комерційних банків, які обслуговують підприємство – своєчасне

та повне виконання зобов'язань згідно з умовами кредитного договору.

– для власників промислового підприємства – прибутковість, величина прибутку, яку спрямовано на виплату дивідендів.

– для інвесторів (у тому числі й потенційних) – вигідність і ступінь ризику вкладень в промислове підприємство. Чим стійкіше у фінансовому відношенні підприємство, тим менш ризиковані й більш вигідні інвестиції в нього.

Таким чином, значення фінансової стійкості промислового підприємства відіграє надзвичайно важливу роль у забезпеченні сталого розвитку, як окремих промислових підприємств, так й суспільства в цілому. Досягнення стійкого фінансового стану промислового підприємства на основі ефективного управління капіталом і рухом коштів дозволяє стабільно розвиватися в існуючих ринкових умовах України у довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел:

1. Кремень В.М., Щепетков С.Я. Оцінювання фінансової стійкості підприємства. Актуальні проблеми економіки. 2014. №1. С. 107-115.
2. Поддєрьогін А.М., Наумова Л.Ю. Фінансова стійкість підприємств в економіці України: [монографія]. К.: КНЕУ, 2013. 184 с.

ОРГАНІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Біла Ірина Василівна

викладач спеціальних дисциплін, Криворізький державний комерційно-економічний технікум

Оптимізація процесу розробки та впровадження інновацій можлива за гнучкої організаційної структури, що є важливою складовою конкурентної політики сучасних компаній.

Сьогодні функціонування багатьох компаній базується на повній інтеграції організаційних форм управління інноваційною діяльністю в традиційні організаційні структури, що стосується вертикальних та горизонтальних зв'язків, системи підпорядкованості та організаційних засад підприємств.

Основним завданням інноваційного менеджменту, як складової стратегічного управління організацією, є постійне оновлення асортименту продукції та послуг; підвищення ефективності виробничо-збутової діяльності; реалізація стратегії боротьби за лідерство; вдосконалення продукції, яка виготовляється, зняття з виробництва застарілої продукції; використання у виробничій діяльності нових ресурсів і технологій, впровадження нових методів організації виробництва. Успішне вирішення цих завдань забезпечує поступальний, збалансований, ефективний розвиток підприємства, його економічну стійкість. Для цього необхідно забезпечити складання планів і програм інноваційної діяльності, розробку проектів створення нових продуктів, проведення єдиної інноваційної політики в усіх підрозділах організації, консолідацію персоналу на досягнення спільних цілей, створення організаційних форм управління реалізацією інновацій.

Безперервний інноваційний поступ – це стратегічне завдання будь-якого ефективного підприємства. Стабільний запас розробок, нововведень, інновацій може забезпечити цей важливий процес розвитку виробництва і ринку. Тож створення на підприємстві власної структури інноваційного менеджменту є необхідною умовою успішного бізнесу. Необхідними елементами такої структури є: відділ перспективних досліджень та розробок, дослідне виробництво, служба маркетингу.

Будь-яка інновація на початковому етапі спиратиметься на класичний інструментарій удосконалення. Саме управлінські інновації є найбільш дієвим інструментом комплексного впливу на функціонування і розвиток організації. Використання методів оцінки й перерозподілу функцій в бізнес-організаціях забезпечує моделювання різноманіття

структурних і процедурних комбінацій. Вирішити ці завдання по-новому стає можливим завдяки становленню і розвитку сучасної теорії менеджменту, яка забезпечує розробників і промоутерів офіційно визнаними можливостями.

Очевидні позитивні результати дає включення завдань щодо прогнозування потреб, формування оцінки функціонального складу та оплати праці працівників організації в комплекс управління персоналом.

Необхідність прогнозування перспектив модернізації та інновації теорії менеджменту має враховувати і специфічні особливості розробки та проведення інновацій, які базуються на менталітеті вітчизняного менеджера. Теорія менеджменту повинна використовувати конструктивні складові його сутності та змісту в реальних вітчизняних умовах. Перспективні напрями, актуалізовані складові та успішні приклади здійснених інновацій переконливо показали не тільки можливість, але і необхідність подальшого розвитку теорії менеджменту. Практика безумовно свідчить, що теорія менеджменту не просто є популярною, а ще і виступає необхідним методологічним фундаментом супроводу формування, функціонування і розвитку всього комплексу процесів сучасної організації.

Список використаних джерел:

1. Діденко В.М. Менеджмент: Підручник. - К.: Кондор, 2008. - 584с.
2. Завадський І.С. Менеджмент: Management. - У 3т. - Т. 1-3-вид., доп. - К.: Вид-во Свроп. ун-ту - 2001. - 542с.
3. Менеджмент в АПК І Ю.Б.Королев, В.Д.Коротнев, Г.Н.Кочетова и др. - М.: Колос С, 2007. - 424с.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МОЛОДІ

Біляєв Ярослав Миколайович

аспірант Національної академії державного управління при Президентові України

Постановка проблеми. Одним із найскладніших об'єктів державного управління є процес соціального становлення та розвитку молоді. З одного боку, це пов'язано з тим, що сучасна молодь соціалізується в середовище так званого суспільства ризиків, що характеризується невизначеністю ситуації та швидкими змінами; з іншого боку – з відсутністю “чітко організованого та ефективно функціонуючого

комплексного механізму державного управління, без якого жодне системне реформування не видається можливим, оскільки будь-який розвиток реалізується через систему механізмів” [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичне осмислення механізмів державного управління у своїх працях здійснили такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як: В. Авер'янов, Г. Атаманчук, В. Бакуменко, О. Коротич, В. Князев, М. Круглов, Б. Курашвілі, Л. Приходченко, В. Малиновський, О. Машков, Н. Нижник, Р. Рудніцька, Ю. Тихомиров, О. Федорчак, Л. Юзьков та інші. Механізми формування та реалізації молодіжної політики вивчали А. Васильєв, Г. Коваль, О. Кучабський, Н. Метьолкіна, В. Орлов, І. Парубчак, Р. Сторожук, Ю. Шевцова та інші.

Формулювання цілей статті. Метою статті є теоретичне обґрунтування пропозицій щодо методики формування комплексного механізму державного управління соціальним становленням та розвитком молоді.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сьогодні в цілому є сформовані та зрозумілі механізми державної політики щодо забезпечення соціальної мобільності молоді, хоча вони потребують постійних оновлень для стабілізації економічної ситуації в державі загалом. Соціальна мобільність молоді – це перехід індивіда з однієї соціальної позиції в іншу зі зміною соціального статусу із певним соціальним механізмом, або під дією рушійних сил. Базовими умовами, що необхідні для оптимального впливу на процес соціальної мобільності молоді виступають політична і економічна стабільність в країні, саме тому повинно бути здійснене ефективне регулювання усіх сфер діяльності молоді, створення балансу між рівними видами мобільності молоді, вдосконалення технологій дослідження соціальної мобільності із врахуванням особливостей умов життя, рівня освіти, потреб молоді.

За Антоновим А. В. під державним регулюванням процесу активізації мобільності слід розуміти сукупність правових, організаційних, економічних, інформаційних дій держави, спрямованих на створення належного середовища для реалізації права суб'єктів процесу на соціальну мобільність [2].

Цільові механізми державного управління використовуються органами державної влади як знаряддя для здійснення цілеспрямованих перетворень у функціонуванні або розвитку конкретних об'єктів державного управління [4]. Окрім механізмів-знарядь, виокремлюють ще два типи механізмів - механізми-системи (механізми функціонування системи державного управління на різних етапах суспільного розвитку

країни) та механізми-процеси (механізми здійснення процесу державного управління народом, різними владними органами та окремими посадовими особами) [3].

Практика свідчить, що в Україні задекларовані мета, принципи та цілі державної молодіжної політики не втілюються в життя повною мірою. Як було зазначено раніше, це відбувається через відсутність чітко розроблених механізмів державного управління, адже державна політика, державне управління та механізми державного управління взаємопов'язані. Державне управління в сфері соціального становлення та розвитку молоді є діяльністю держави, яка конкретизується державною політикою і практично втілюється за допомогою механізмів державного управління. Державна політика надає державному управлінню та механізмам державного управління спрямованості на досягнення кінцевої мети. Фактично раціонально сформована державна політика уже виступає як один із механізмів державного управління. Своєю чергою реалізація політики відбувається за допомогою механізмів державного управління [6].

Розглянемо механізми державної політики щодо забезпечення соціальної мобільності молоді більш детально:

1. Законодавчо-правовим механізмом державної політики щодо забезпечення соціальної мобільності молоді передбачено формування і реалізацію правових норм зазначеної сфери.

2. Організаційний механізм державної політики щодо забезпечення соціальної мобільності молоді є системою, що включає різні конкретні організаційні та економічні елементи, які повинні сприяти ефективній державній управлінській діяльності. Серед основних суб'єктів, що забезпечують реалізацію організаційного механізму варто виділити таких як: Президент, КМУ, ВРУ, облдержадміністрації, райдержадміністрації, міськвиконкоми, Управління молоді та спорту, громадські організації, КЗ Київської обласної ради «Київський обласний молодіжний центр».

3. Соціокультурний механізм державної політики щодо забезпечення соціальної мобільності молоді має на меті поглиблювати знання культурних надбань інших народів, забезпечувати міжнаціональне розуміння та ін;

4. Політичний механізм державної політики щодо забезпечення соціальної мобільності молоді покликаний сприяти формуванню майбутніх політичних та налагодженню економічних зв'язків;

5. Економічний механізм державної політики щодо забезпечення соціальної мобільності молоді покликаний досягти навчання конкурентоспроможних працівників глобального ринку праці. Механізми

економіки полягають у розвиванні механізму фінансової допомоги студентам; покращенні інвестиційного механізму різних напрямків на базі створення гнучких схем та враховуючи особливості різноманітного контингенту;

6. Академічний механізм державної політики щодо забезпечення соціальної мобільності молоді має на меті розширення міжнаціонального масштабу наукового аналізу, академічних горизонтів, залучення до навчання найкращих студентів, сприяння покращенню територіальної мобільності молодих людей для розподілу робочих сил між регіонами, що мають трудонедостатність чи трудонадлишковість.

Висновки. На всіх етапах соціального формування молоді особистості державою має реалізовуватися політика таким чином, щоб було створено оптимальні передумови для долання цієї стадії розвитку та переходу до наступної. Для цього повинен забезпечуватися зв'язок найважливіших політичних напрямків сфери соціальної мобільності та прогресу молодого покоління.

Список використаних джерел:

1. Приходченко Л. Структура механізму державного управління: взаємозв'язок компонентів та фактори впливу на ефективність / Людмила Приходченко // Вісник Національної академії державного управління при Президентові України [Текст]. — 2009. — № 2. — С. 105—111.
2. Енциклопедія державного управління [Текст] : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. — К. : НАДУ, 2011. — Т. 2 : Методологія державного управління / наук.-ред. колегія : Ю. П. Сурмін (співголова), П. І. Надолішній (співголова) [та ін.]. — 2011. — 692 с.
3. Державне управління [Текст] : словн.-довід. / уклад. : В. Д. Бакуменко (кер. творчого кол.), Д. О. Безносенко, І. М. Варзар [та ін.] ; за заг. ред. В. М. Князева, В. Д. Бакуменка. — К. : Вид-во УАДУ, 2002. — 228 с.
4. Державне управління [Текст] : підручник : у 2 т. Т. 1 / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. — К. ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. — 564 с.
5. Яременко О. О. Концепція створення комплексного механізму формування та оцінки ефективності реалізації соціальної політики в період трансформації українського суспільства [Текст] / О. О. Яременко // Український соціум [Текст] : наук. журн. — 2005. — № 5/6. — С. 92—101.

SMM – ЯК МАЙДАНЧИК ПРОДАЖУ ТОВАРІВ ТА ПОСЛУГ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВА

Гелевачук Зоя Йосипівна

*асистент кафедри маркетингу, Криворізький економічний інститут
Державний вищий навчальний заклад «Київський національний
економічний університет ім. В. Гетьмана», м. Кривий Ріг*

Бруханська Анастасія Вікторівна

*студентка спеціальності 075 Маркетинг, Криворізький економічний
інститут Державний вищий навчальний заклад «Київський національний
економічний університет ім. В. Гетьмана», м. Кривий Ріг*

За даними аналітичного агентства We Are Social і однієї з найбільших SMM-платформ Hootsuite в своїх звітах про глобальний цифровий ринок Global Digital 2018, аудиторія соціальних мереж у 2018 році налічувала 3,196 млрд. чол. [3, 4], а це плюс 13% до показників 2017 року.

Як показують дослідження, компанії, як правило, розміщують повідомлення в LinkedIn і Instagram переважно в робочий час. Інші мережі, такі як Facebook і Twitter, розподіляють розклад публікацій після роботи і рано вранці. У всіх секторах телекомунікаційних послуг, як правило, вважають за краще Twitter, в той час як компанії в сфері споживчих товарів (тобто, товари для дому) найбільшою мірою використовують Facebook. Крім того, час, який проводить в мережі середньостатистичний користувач збільшився до 6 годин на день, що прирівнюється до третини всього часу неспанья. Такому приросту посприяло те, що соціальні мережі вийшли з рамок розваги для підлітків. Соціальні мережі сьогодні - це майданчик для спілкування, навчання і роботи, покупки, продажі товарів та послуг.

У результаті дослідження було виявлено що пошукова система Google продовжує домінувати в рейтингу найбільш відвідуваних Інтернет - ресурсів у світі, причому SimilarWeb і Alexa ставлять пошуковий гігант на перше місце в своїх таблицях. Інша велика платформа Alphabet - YouTube - займає друге місце в обох списках, а Facebook посідає третє місце. Фактично, щомісячні показники активних користувачів Facebook неухильно росли протягом 2018 року, а в останньому оголошенні про доходи платформи повідомляється про зростання користувачів в річному обчисленні майже на 10 відсотків.

За даними We Are Social і Hootsuite соціальними мережами в Україні тепер користуються на 7 мільйонів людей більше (+ 15% до минулорічних показників), що в цілому становить 47% населення, а 53% з них активно

шукають товари та послуги через глобальні соціальні майданчики. Можна дійти висновку: існує величезна кількість людей, які виходять в Інтернет саме для того, щоб користуватися соціальними мережами [3].

Отже, одне з головних завдань маркетингу - перебувати там, де є вільна ніша - неохоплена аудиторія, тому таке велике і активне середовище, як соціальні мережі, не могло залишитися без уваги маркетологів. Почали розроблятися унікальні інструментарії для того щоб максимально ефективно взаємодіяти з користувачами. Так з'явився Social Media Marketing (SMM) - комплекс заходів по просуванню в соціальних мережах [2].

Аналіз переваг маркетингу в соціальних мережах виявив наступні моменти.

1. Користувачі вважають за краще ділитися цікавим їм контентом зі своїми читачами, друзями, передплатниками. У соціальних мережах використовується два основні підходи «сарафанного радіо». Перший підхід можна назвати точковим поширенням. Полягає він у тому, щоб адресно відправляти контент про свій продукт або послуги потенційним покупцям зі свого оточення. Другий підхід - соціальне поширення за допомогою текстових записів в Facebook і ВКонтакті, коротких повідомлень-tweet в Twitter або фотовідеоматеріалу в Instagram. З маркетингової точки зору цей підхід найбільш дієвий, оскільки дозволяє охопити більшу аудиторію в порівнянні з точковим [1].

2. Таргетинг - наступна, ключова перевага соціальних мереж. Вона має на увазі фокусування рекламної компанії на певну цільову аудиторію. Зареєстровані користувачі повідомляють про себе велику кількість інформації: вік, стать, геолокацію, місце навчання, роботи, сімейний стан і так далі. Всі ці факти, які деякі користувачі вважають незначними, дуже корисні для роботи в соціальних мережах. Вони дозволяють вибудовувати взаємодію з потенційними користувачами.

3. Інтерактивна взаємодія. Розглядаючи традиційну рекламу (друковані видання, білборди, телевізор тощо), можна помітити, що спілкування з аудиторією має односторонній характер: рекламодавець доносить інформацію про свій товар, але не отримує швидкий зворотний зв'язок. У випадку з соціальними мережами цей процес двосторонній: користувачі мають можливість висловити свою думку за допомогою особистих повідомлень, коментарів і опитувань, що в цілому дає більш глибоку взаємодію з аудиторією, на відміну від традиційної реклами [2].

Тобто, на основі наведених даних можна зробити висновок, що професійно побудований маркетинг в соціальних мережах може принести підприємству колосальну користь.

Для побудови SMM слід визначитися з платформою, а саме - з конкретною соціальною мережею. Для цього знову звернемося до статистики. В Україні найпопулярнішим є додаток по аудиторії та за кількістю скачувань - Viber, за ним слідує WhatsApp, Instagram, Facebook та інші. Найпопулярніша в Україні соціальна мережа Facebook. [1]

Facebook - це безкоштовний додаток - соціальна мережа, яка дозволяє користувачам обмінюватися фотографіями, відеозаписами, повідомленнями, тощо. Завдяки візуалізації контенту, дана соціальна мережа - сприятливе місце для реклами послуг і товарів.

З метою підтвердження цього аргументу, було проведено опитування серед користувачів додатка Facebook 14 - 35 років. Серед усіх опитаних тільки 0,5% вважають хорошим маркетинговим інструментом рекламу в друкованих виданнях, 8,6% вважають за краще рекламу по телевізору, а решта 90,9% вважають найефективнішою рекламою - рекламу в соціальних мережах [2].

На основі проведеного аналізу опитування респондентів щодо відношення до реклами має сенс скористатися технологією SMART. Технологія SMART - сучасний підхід до постановки цілей, за допомогою якої вони стають більш досяжними і дійсно працюють [2].

Виділимо на прикладі реклами в соціальних мережах за методологією SMART наступні моменти.

Найменування цілі - збільшення клієнтської бази за рахунок користувачів Facebook.

S Збільшення клієнтської бази на 30%.

M Мета може бути вимірною за допомогою статистики продажів компанії.

A При достатній кількості тимчасових і матеріальних ресурсів мета досяжна.

R Мета значима, оскільки безпосередньо пов'язана з ефективністю бізнесу.

T Мета повинна бути досягнута після закінчення 3-х місяців.

За етапом визначення мети йде етап розробки стратегії маркетингу в соціальних мережах.

Аналіз стратегії маркетингу дозволив виділити такі його складові:

1) Наповнення профілю - дуже важливий аспект. Користувачі не люблять невідомість, вони хочуть розуміти, кому залишають підписку. Для цього потрібно мати читабельний нік без великої кількості незрозумілих цифр і букв; яскравий і привабливий аватар профілю, якщо є бренд - логотипи бренду; в «шапці» профілю Facebook має бути зазначено

УТП (унікальна торгова пропозиція) і чітка інформація, чим ви займаєтеся і які товари / послуги надаєте.

2) Наступний крок маркетингу в соціальних мережах - пошук вашої цільової аудиторії. Головна особливість цільової аудиторії з точки зору реклами в тому, що ці люди з більшою ймовірністю придбають товар або послугу. Після того, як цільова аудиторія визначена потрібно визначити майданчики, де слід шукати ваших потенційних клієнтів. Пошук найкраще здійснювати по геолокації (безпосередньо поруч з вами), по хештегам (пов'язаними з вашою тематикою), серед конкурентів з уже набраної аудиторією, серед користувачів з супутніми пропозиціями.

3) Далі розробляється контент-план. Елементи тематичної стратегії такі: основні теми публікацій; частота публікацій; стилістика публікацій; час публікацій; співвідношення промопостів і нейтральних постів. Як правило, просування в соціальних мережах вимагає витрат двох видів ресурсів: тимчасових і матеріальних. Важливо визначити, на які завдання вистачить компетенцій у вже наявних співробітників, а які краще за все передати на аутсорсинг. Найчастіше на аутсорсинг віддаються: написання текстів для публікацій, створення дизайну сторінки, обробка фотографій.

4) Останній важливий пункт - оцінка ефективності кампанії. SMM, як і інші маркетингові інструменти вимагають оптимізації, тому періодично необхідно проводити аналіз досягнутих результатів. Має сенс відстежувати конверсію відвідувачів з різних джерел: з профілю, з реклами у блогерів, з таргетированої реклами, з хештегів тощо. Це дозволить зрозуміти які джерела найбільш ефективні для просування товарів та послуг [2].

Список використаних джерел:

1. We are social ltd registered in england and wales, company number 06629464 - Электронный ресурс // <https://wearesocial.com/blog/2018/01/global-digital-report-2018>.
2. Слугина Ю.Н. Маркетинговые коммуникации в социальных сетях: проблемы и перспективы // Финансы: Теория и Практика. 2015. №2 (86). URL: <https://cyberleninka.ru/artide/n/marketingovye-kommunikatsii-v-sotsialnyh-setyah-problemy-i-perspektivy>.
3. Сайт аналітичного агентства We Are Social. Электронный ресурс. <https://wearesocial.com/blog/2019/01/digital-2019-global-internet-use-accelerates>
4. SMM-платформа Hootsuite. Электронный ресурс - <https://hootsuite.com/>.

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ МАРКЕТИНГУ ДЛЯ КОМПАНІЙ ІНТЕРНЕТ-ПРОВАЙДЕРІВ

Гулько Валерія Віталіївна

студентка кафедри маркетингу, Одеський національний політехнічний університет

Кірносова Марина Василівна

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри маркетингу, Одеський національний політехнічний університет

Український конкурентний ринок Інтернет-провайдинга є одним із пріоритетних і важливих напрямків економіки України. Демонструючи упродовж багатьох років стійку динаміку росту, він створює інноваційну складову в соціально-економічному розвитку нашої держави. Це дозволяє нам розширити можливості, отримувати доступ до національних та світових інформаційних ресурсів, підвищити умови та якість життя. Місцеві провайдингові компанії постійно стикаються з необхідністю вирішення ряду маркетингових питань, але через брак інформації цієї сфери, таким компаніям може допомогти тільки власний досвід і спілкування з керівниками інших подібних структур. Завдяки цьому, це дозволить нам виділити коло актуальних проблем і узагальнити маркетингову стратегію компанії-провайдера, яка буде спрямована не тільки на її виживання на ринку послуг, а й на перспективний розвиток. С початку треба розробити комплексну систему маркетингових заходів щодо просування послуг провайдингової компанії. Реклама Інтернет-провайдерів має дуже низький рівень помітності, як в принципі і багато підприємств сфери послуг. Реклама на телеканалах, зовнішня реклама (рекламний щит), непрямі рекламні заходи, практично взагалі відсутні в арсеналі маркетологів таких компаній. Маркетингові комунікаційні канали націлені переважно на обслуговування сегменту B2C. До основних каналів комунікацій відносяться колл-центри, абонентські відділи та Інтернет-сайт. Ще одним із ефективних напрямків, є реклама провайдинга Інтернет-послуг у домомережах, розташованих у міських новобудівлях, на листівках у ліфтовому господарстві цих багатоповерхівок. Інтернет-провайдинг базується на продажу своїх послуг кінцевим клієнтам. Маркетинг і реклама в цьому випадку спрямовані більш на залучення нових клієнтів, для утримання вже існуючих абонентів використовуються різноманітні промоінструменти.

Важливим ще є взаємовідносини з клієнтами. Для цього можна використовувати у практичній діяльності основні методичні підходи маркетингу взаємовідносин (англ. Client Relationship Management, CRM),

які отримали розповсюдження в розвинених клієнто-орієнтованих економічних системах на Заході. Одним із найважливіших пунктів в роботі компанії є якісна робота з клієнтами фахівців служби технічної підтримки (СТП) Інтернет-провайдера. Сучасний ринок Інтернет-провайдингу має свою власну специфіку: ця галузь технічно складна і соціально значима, важлива для інформатизації України, для неї актуально запровадження етичного стилю ведення господарської діяльності, проведення маркетингової політики компаній на підставі цінності довготривалих взаємовідносин з клієнтами, на що спрямована й професійна робота служб технічної підтримки тощо.

Розробка та вибір стратегії корпоративного управління для оператора сфери телекомунікацій - складний, унікальний в своєму роді процес, який неможливо вмістити в обмеження готових шаблонів та списку рекомендацій. Головною стратегією підприємства є корпоративна стратегія, яка розглядається як найголовніший інструмент підвищення фінансової ефективності діяльності. Тільки обдумані рішення та нестандартні підходи до розробки стратегії, вибору способів її реалізації, можуть дозволити підприємству стати лідером на ринку. Глобальні корпоративні стратегії реалізуються переважно шляхом випробувань.

Варто відзначити, що правильно вибрані джерела комунікацій і близький для споживача посил в комунікаціях є запорукою успіху. Для цього необхідно постійно досліджувати ринок, правильно формувати свою цільову аудиторію, доносити інформацію про послугу як про сукупність вигод, які є значущими для споживачів.

У статті були розглянуті основні моменти формування стратегій маркетингу для компаній провайдерів. Так як галузь телекомунікацій - одна з нових і сучасних сфер економіки, яка продовжує розвиватися і є найбільш перспективною, маркетингові інструменти допомагають здобувати прихильність абонентів, утримувати позиції, тим самим збільшувати частку ринку компанії, популярність компанії і стабільний дохід.

Список використаних джерел:

1. Долгий С.А. Новые технологии в телекоммуникации: Планирование сервисных пакетов Интернет-услуг. Методика бизнес-планирования/ С.А. Долгий, О.В. Копейка, С.П. Поленок и др. – К.: Укртелеком, 2001. – 240 с.
2. Захарченко Л. А. Оцінка економічної ефективності функціонування галузі і підприємств зв'язку за умов ринковоконкурентної економіки : автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.07.04 «Економіка транспорту і зв'язку» / Л. А. Захарченко. – Одеса, 2002. – 20 с

ПРОБЛЕМАТИКА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Бандюк Анна Миколаївна

магістрант кафедри аудиту та оподаткування, Центральноукраїнський національний технічний університет, м. Кропивницький, Україна

Розуміння сутності та вдосконалення облікового відображення фінансових результатів діяльності підприємств та прийняття ефективних управлінських рішень щодо подальшого їх розвитку – головна передумова підвищення ефективності діяльності підприємств.

Формуванню, організації обліку витрат, доходів і фінансових результатів підприємства присвятили власні наукові дослідження як вітчизняні, так і зарубіжні вчені та практики, а саме: М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, Н.Г. Карпова, О.Д. Каверіна, О.В. Лишиленко, Є.В. Мних, Ю.Ю. Мороз, С.О. Ніколаєва, Л.А. Поливана, Н.В. Прохар, В.В. Сопко та інші.

До проблем обліку фінансових результатів можна віднести наступні:

1. Облік фінансових результатів на підприємствах здійснюється строго за загальними нормативними правилами, не враховуючи при цьому специфіку діяльності підприємств. Для обліку фінансових результатів досить важливим є раціональний вибір облікової політики: вибір методу амортизації, методу оцінки вибуття запасів, нарахування резерву сумнівних боргів і т.ін. Все це істотно впливає на фінансовий стан, підприємства та у подальшому знаходить своє відображення у фінансовій звітності підприємства.

2. Існуюча в Україні форма Звіту про фінансові результати не задовольняє в повній мірі вимоги користувачів фінансової звітності щодо інформації про порядок формування фінансових результатів, а тому потребує удосконалення.

3. На субрахунках 791 «Результат операційної діяльності» та 792 «Результат фінансових операцій» фактично об'єднані по два види діяльності підприємства, а саме: на субрахунку 791 – основна та інша операційна діяльність, а на субрахунку 792 – фінансова діяльність.

4. Згідно з діючим Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських фінансові результати формуються в розрізі окремих видів діяльності, кожному з яких притаманні певні доходи і витрати. Діючий при цьому принцип нарахування та відповідності доходів і витрат, одночасно з високим ступенем деталізації даних, створює зручну для складання фінансової звітності систему, яка є максимально наочною для управлінських прийняття рішень [2].

5. Неузгодженість класифікації видів діяльності та субрахунків обліку доходів, витрат та фінансових результатів, на яких вони формуються.

6. У статті «Інші доходи» показується дохід від реалізації фінансових інвестицій, неопераційних курсових різниць та інші доходи, що виникають, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства, тобто на субрахунку 793 «Результат іншої звичайної діяльності» частково відображаються доходи і витрати від інвестиційної діяльності [3].

Відповідно до наведеної проблематики, з метою покращення та підвищення ефективності обліку фінансових результатів, доцільним вважаємо:

1. Закріпити на законодавчому рівні сутність такого поняття, як «фінансові результати», уточнити перелік показників, які характеризують фінансові результати підприємства.

2. Розширити перелік класифікаційних ознаки, які дозволять в майбутньому розробити систему та механізми управління окремими складовими фінансових результатів з метою управління рівнем фінансових результатів у довгостроковій та короткостроковій перспективі [1].

3. Розробити спеціальні реєстри – аналітичні відомості про фінансові результати для узагальнення облікової інформації з метою задоволення інформаційних потреб різних користувачів про поточний стан і подальші можливості підприємства.

4. Внести зміни до Плану рахунків:

– до субрахунку 791 відкрити два рахунки третього порядку: 7911 «Результат від операційної діяльності» та 7912 «Результат від іншої операційної діяльності»;

– до субрахунку 792 відкрити два рахунки третього порядку: 7921 «Результат від інвестиційної діяльності» та 7922 «Результат від фінансової діяльності» [1].

5. Для того, щоб підприємство могло чітко визначати обсяг та ефективність інвестицій, можна розділити інвестиційну діяльність на основну інвестиційну діяльність та іншу інвестиційну діяльність та деталізувати таку інформацію на субрахунках третього порядку 793 рахунка.

Отже, тільки вирішивши визначенні проблеми можна досягти інформативності та повноти визначення фінансових результатів діяльності промислових підприємств в Україні.

Список використаних джерел:

1. Добрунік, Т. П. Сучасна проблема фінансових результатів діяльності торговельних підприємств [Текст] / Т. П. Добрунік // Науковий вісник

Ужгородського національного університету : Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство / голов. ред. М.М. Палінчак. – Ужгород : Гельветика, 2017. – Вип. 13. Ч.1. – С. 95-99. – Бібліогр.: с. 98-99 (12 назв). – Рез. укр., рос., англ.

2. Князь С.В. Проблеми обліку доходів та витрат торговельних підприємств / С.В. Князь, В.П. Залуцький, Н.П. Яворська //Ефективна економіка – 2017. – №2 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5425>

3. Скрипник М.Є. Облик і аналіз фінансових результатів в управлінні виробничим підприємством : автореф. дис ... канд. екон. наук / М. Є. Скрипник . – Київ, 2014 . – 23 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: eprints.kname.edu.ua/.../3/aref-SKRYPNYK-01-09-2014.do.

Науковий керівник: Магопець Олена Анатоліївна, кандидат економічних наук, доцент, Центральноукраїнський національний технічний університет, м. Кропивницький, Україна

БЕЗПЕКА В ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМАХ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННІ

Волобуєва Юлія Володимирівна

студентка 4 курсу, Харківський національний університет імені

В.Н. Каразіна

У сучасному світі інформація стає стратегічним ресурсом, одним з основних багатств економічно розвиненої держави. Широкий розвиток засобів обчислювальної техніки і зв'язку дозволило збирати, зберігати, обробляти і передавати інформацію, що неможливо було раніше. Швидке проникнення інформації в усі сфери життєво важливих інтересів особистості, суспільства і держави викликали крім безперечних переваг, поява низки суттєвих проблем. Прогрес в новітніх інформаційних технологіях робить дуже вразливим будь-яке суспільство. Поширення комп'ютерних систем посилює можливість електронного проникнення в них. Тому, захист даних в комп'ютерних мережах стає однією з найважливіших проблем на сьогоднішній день. Тема інформаційної безпеки надзвичайно актуальна сьогодні.

Для підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності ключовим питанням є забезпечення захисту інформаційних ресурсів, в тому числі бухгалтерської інформації і звітності.

Найбільше схильні до порушення інформаційної безпеки:: система державної статистики; кредитно - фінансова система; системи бухгалтерського обліку підприємств; системи збору, обробки, зберігання

та передачі фінансової, біржової, податкової, митної інформації та інформації про зовнішньоекономічну діяльність держави.

Загрозами інформаційній безпеці підприємства, установи, організації, пов'язаними з бухгалтерським обліком та звітністю, є загрози:

- цілісності бухгалтерської інформації і звітності;
- порушення конфіденційності бухгалтерської інформації і звітності;
- порушення доступності (блокування) бухгалтерської інформації і звітності;
- достовірності бухгалтерської інформації і звітності.

Розглянемо систему безпеки на прикладі «1С: Бухгалтерія».

Для підвищення ступеня захисту від несанкціонованого доступу інформації, що зберігається в програмі, передбачені наступні можливості: аутентифікація; настройка і контроль складності пароля; вимога зміни пароля за розкладом або вручну. Зміна пароля - періодично або на вимогу; настройка і контроль повторюваності пароля; обмеження терміну дії облікових записів.

Механізм аутентифікації - це один з інструментів адміністрування. Він дозволяє визначити, хто саме з користувачів, перелічених у списку користувачів системи, підключається до програми в даний момент, і запобігти несанкціонованому доступу до програми.

В «1С: Бухгалтерія» підтримується три види аутентифікації:

- аутентифікація 1С: Підприємство - аутентифікація по створеному в Програмі користувачеві і паролю;
- аутентифікація операційної системи - програма аналізує, від імені якого користувача операційної системи виконується підключення;
- OpenID-аутентифікація - аутентифікацію користувача виконує зовнішній OpenID-провайдер, який зберігає список користувачів.

Якщо для користувача не вказано жоден з видів аутентифікації, такому користувачеві доступ до програми закритий.

Зрозуміло, необхідно щодня перевіряти комп'ютери, на яких встановлена програма, на наявність шкідливих комп'ютерних програм.

Всю зібрану інформацію необхідно десь накопичувати, зберігати та передавати.

Флеш-накопичувач USB залишається одним з найпопулярніших інструментів для передачі файлів. Його переваги включають: мобільність, відсутність необхідності в доступі до мережі і простота в експлуатації. Однак, якщо USB-накопичувач використовується для зберігання корпоративних або приватних даних, то рекомендується забезпечити високий рівень безпеки. Така флешка допоможе уникнути ситуації, коли конфіденційна інформація стає доступною для сторонніх осіб. Основним заходом безпеки є шифрування, тобто заміна звичайного тексту на текст, який неможливо прочитати звичайним способом. Менш надійними є

флешки з програмним шифруванням - в цьому випадку програма шифрування зберігається в пам'яті, що робить її більш вразливою для атак. Найбезпечнішими вважаються флешки з апаратним шифруванням - з процесором, вбудованим в пристрій, що генерує ключ, який залишається секретним для злоумисників. Також можна поліпшити безпеку даних на флеш-накопичувачі USB, використовуючи різні додаткові функції: використання двох паролів замість одного, визначити максимальну кількість спроб введення паролів.

Тож необхідно знати як саме можна захистити себе, свій бізнес, своє підприємство. Ці знання є дуже важливими сьогодні.

Список використаних джерел:

1. Інформаційні системи в оподаткуванні. – URL: <https://www.docsity.com/ru/informacionnye-sistemy-v-nalogooblozhenii/1124812/>.
2. Обеспечение информационной безопасности баз данных 1С. – URL: <https://efsol.ru/articles/information-security-1c.html>.

Науковий керівник: Пономарьова Тетяна Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО АУДИТУ В УКРАЇНІ

Захарченко Юлія Петрівна

студентка групи ОО-18, Центральноукраїнський національний технічний університет

Черновол Олена Михайлівна

кандидат економічних наук, доцент, Центральноукраїнський національний технічний університет

В сучасних умовах інструментом ефективної державної політики є державний фінансовий контроль, який сприяє фінансово-економічній дисципліні при використанні державних фінансів. На даний час система державного фінансового контролю включає в себе економічні, правові, інституційні складові які забезпечують проведення державного фінансового аудиту, перевірки державних закупівель та інспектування. Розвиток та постійне удосконалення системи державного фінансового контролю в частині імплементації міжнародних стандартів значною мірою

пов'язаний з постійною структурною реорганізацією центральних органів виконавчої влади.

З метою покращення якісного рівня фінансового управління та забезпечення цілісності вітчизняної системи державного фінансового контролю в системі регулювання фінансово-економічних відносин необхідним є взаємоузгодження повноважень, відповідних інституцій, підвищення координації заходів щодо контролю за правильністю планування, розподілу та використанням бюджетних коштів.

Вагомий внесок у розвиток теорії державного фінансового контролю, та державного фінансового аудиту зокрема зробили такі відомі зарубіжні вчені: Р. Адамс, Т. Англєрїд, Дж. Бейлі, М. Грімвуд, П. Джексон, Д. Дїамонд, П. Додж, В. Евєрт, А. Едвард, Р. Зодї, Е. Лехан, Б. Палмер, Дж. Робертсон, С. Томкінс та інші. Питанням розроблення теорії і методології державного фінансового контролю центральних органів виконавчої влади присвячені праці відомих вітчизняних вчених: В. Андрущенко, О. Барановського, М. Білухи, З. Варналія, О. Василика, В. Гейця, І. Дрозд, І. Лунїної, П. Мельника, В. Мельничука, К. Назарової, С. Онишко, В. Опарїна, Н. Рубан, М. Сивульського, В. Симоненка, І. Стефанюка, Л. Тарангул, В. Федосова, В. Шевчука.

Водночас, доцїльним є визначення відповідних інституційних засад організації системи державного фінансового аудиту як перспективної форми державного фінансового контролю.

Метою є дослідження відповідних інституційних засад організації державного фінансового аудиту центральних органів виконавчої влади, а також видїлення векторів подальшого розвитку його складових. Особливо актуальним є вдосконалення системи державного фінансового аудиту, враховуючи провідний досвід країн з розвинутою та трансформаційною економікою. Активїзація можливостей державного фінансового аудиту потребує більш раціонального використання потенціалу регуляторних контрольних процедур, визначення шляхів підвищення їх ефективності.

Впродовж останніх років в Україні реалїзовано низку заходів, спрямованих на удосконалення системи державного фінансового контролю центральних органів виконавчої влади. Так, відповідно до постанови Кабїнету Міністрів України від 28 жовтня 2015 року № 868 «Про утворення Державної аудиторської служби України» Держфїнінспекцію реорганїзовано в Державну аудиторську службу України. Держаудитслужба відповідно до покладених на неї завдань реалїзує державний фінансовий контроль через здійснення:

- державного фінансового аудиту;
- перевірки державних закупівель;
- інспектування (ревізії);

- моніторингу закупівель.

Зазначимо, що існуючі форми державного фінансового контролю, до яких відноситься й державний фінансовий аудит, потребують системного удосконалення, розроблення відповідних методик проведення, які відповідали б сучасним вимогам розвитку фінансової системи та сприяли б ефективності їх використання. Зважаючи на основні зміни в нормативно-правовому забезпеченні, основними критеріями державного фінансового аудиту є економічність, результативність та ефективність [3].

Зазначені критерії не випадково замикаються саме на останньому – ефективності. Поняття ефективності, як його трактують зарубіжні вчені, полягає в тому, наскільки ефективно й раціонально міністерство, відомство чи установа витрачає ресурси для досягнення поставлених цілей.

За результатами діяльності органів Державної аудиторської служби України [2] та її територіальних органів протягом 2017-2018 років в частині загальних відомостей про контрольну-ревізійну роботу були проведені державні фінансові аудити виконання бюджетних програм, державні фінансові аудити діяльності бюджетних установ/виконання місцевих бюджетів та державні фінансові аудити діяльності суб'єктів господарювання.

Нажаль, незважаючи на заходи, які постійно проводяться органами Державної аудиторської служби України Найбільш поширеними порушеннями фінансово-бюджетної дисципліни в державі залишаються:

- зайве витрачання коштів унаслідок оплати завищених обсягів та вартості виконаних робіт, наданих послуг, придбаних товарів;

- зайве виділення бюджетних коштів особам, які не мали на це права або через завищення відповідних розрахунків;

- незаконна передача державного та комунального майна суб'єктам недержавної форми власності;

- недоотримання фінансових ресурсів унаслідок порушень при передачі майна в оренду (користування);

- порушення вимог Бюджетного кодексу в частині нецільового використання бюджетних коштів;

- недотримання законодавства під час проведення державних закупівель тощо [1].

У результаті проведеного дослідження теоретичних та практичних питань функціонування системи державного фінансового як перспективної форми фінансового контролю виявлено, що особливо актуальним є підвищення дієвості заходів у сфері фінансового аудиту, інспекцій та перевірок за формуванням та виконанням державного і

місцевих бюджетів на плановий та наступні за плановим два бюджетні періоди, організації системи державних закупівель. Зазначене надасть можливість підвищити якісний рівень результативних показників, які характеризують ступінь досягнення поставленої мети та виконання завдань бюджетних програм. Вдосконалення системи державного фінансового контролю дозволить посилити дієвість виконання стратегічних завдань соціально-економічного розвитку країни.

Список використаних джерел:

1. Основні поняття та модель концепції результативності [Електронний ресурс] : Київський міський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій. – Режим доступу: http://www.cpk.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=237.
2. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>.
3. Табенська Ю.В. Державний фінансовий аудит як перспективна форма фінансового контролю /Ю.В. Табенська //Електронне наукове видання «Економіка і суспільство». Гроші, фінанси і кредит. – 2018. - №16. – с. 818-821.

ПЛАНУВАННЯ АУДИТУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Захорольська Алла Сергіївна

*викладач обліково-економічних дисциплін Комерційного технікуму
Дніпровського державного технічного університету*

Одним із найсуттєвіших показників, що характеризує фінансовий стан підприємства, є власний капітал. Тому питання контролю за його формуванням, використанням мають важливе значення в управлінні діяльності будь-якого господарюючого суб'єкта. Інформація про власний капітал повинна бути основою для аналітичних прогнозів щодо майбутнього розвитку підприємства. У зв'язку з цим вимоги до змісту та якості звітної інформації про власний капітал істотно зростають [8].

Згідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженого Міністерством фінансів України 07.02.2013 р. № 73, власний капітал - частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань [5]. Структура власного капіталу залежить від організаційно-правової форми підприємства (товариство з обмеженою відповідальністю, акціонерне товариство тощо).

Власний капітал підприємства за своєю структурою є неоднорідний і складається із накопиченого в результаті діяльності та вкладеного засновниками капіталу.

Вкладений капітал ще називають інвестованим, оскільки внески власників та засновників є фінансовою основою для початку господарської діяльності новоствореного суб'єкта господарювання.

Основним елементом вкладеного капіталу є статутний капітал, формування якого відбувається у момент створення підприємства. До додаткового капіталу відноситься приріст власного капіталу (емісійний дохід) і накопичені курсові різниці за внесками до статутного (зареєстрованого) капіталу, безоплатно одержані необоротні активи.

Накопичений капітал створюється у процесі функціонування підприємств за рахунок реінвестованого капіталу, нерозподіленого прибутку і набутого капіталу. Джерелом формування реінвестованого капіталу є чистий прибуток звітного року, який є позитивним кінцевим фінансовим результатом, виявленим за звітний період, за мінусом встановлених відповідно до законодавства податкових й інших аналогічних платежів із податку на прибуток. Набутий капітал формується за рахунок джерел, не пов'язаних із діяльністю підприємства: приріст вартості майна внаслідок переоцінки основних засобів, безоплатне надходження майна, приріст майна за рахунок інвестованих коштів власників, використані за призначенням цільові засоби в комерційних підприємствах. Основною статтею набутого капіталу є приріст вартості майна внаслідок переоцінки об'єктів основних засобів [3].

Метою аудиту власного капіталу – становити достовірність первинних даних відносно формування та використання власного капіталу, повноти та своєчасності відображення інформації в первинних та зведених документах, облікових регістрах, правильність ведення обліку власного капіталу відповідно до установчих документів та облікової політики, достовірність відображення стану власного капіталу у звітності підприємства.

Найважливіші завдання проведення аудиту власного капіталу:

- 1) перевірка наявності і відповідності форм установчих документів;
- 2) встановлення дотримання норм чинного законодавства щодо формування власного капіталу та відповідності його даним установчих документів;
- 3) виявлення повноти і своєчасності внесків засновників підприємства та правильність відображення в обліку величини власного капіталу;
- 4) перевірка своєчасності сплати мінімального розміру статутного (пайового) капіталу підприємства під час його реєстрації;

5) встановлення правомірності і правильності відображення в обліку змін власного капіталу протягом звітного періоду;

6) перевірка правильності вартісної оцінки майна, внесеного засновниками;

7) встановлення дотримання чинного законодавства щодо оформлення первинних документів і ведення бухгалтерського обліку власного капіталу;

8) перевірка повноти і правильності відображення у звітності структури власного капіталу та змін, що відбулися протягом року [7].

Головним завданням аудиту власного капіталу є перевірка правильності формування та обліку і фінансовій звітності інформації щодо власного капіталу суб'єкта господарювання та визначення її достовірності і відповідності в усіх суттєвих аспектах нормативно-правовим документам, що регулюють порядок ведення його обліку.

Об'єктом аудиту власного капіталу є: Наказ про облікову політику; номенклатура робочих бухгалтерських рахунків, а також будова аналітичних рахунків з обліку власного капіталу; порядок створення й використання резервного капіталу; встановлення порядку вибуття й визначення розміру належного їм додаткового капіталу; оцінка внесків й порядок збільшення зареєстрованого (пайового) капіталу; порядок розподілу; операції з обліку формування та використання зареєстрованого (пайового) капіталу, капіталу у дооцінках, додаткового, резервного, вилученого, неоплаченого видів капіталу та нерозподілених прибутків (непокритих) збитків; записи в первинних документах, реєстрах обліку та у звітності.

Джерелами інформації для власного капіталу є установчі документи (установчий договір, статут, протоколи зборів засновників, учасників, акціонерів); документи з формування та руху (надходження коштів, матеріальних цінностей від засновників, основні засоби); реєстри бухгалтерського обліку, розрахунки з учасниками (журнали, відомості, оборотні відомості, головна книга); документи права власності на майно, (яке є внеском до власного капіталу), свідоцтво права власності на нерухомість, земельні ділянки, транспортні засоби, інтелектуальну власність; акти та довідки попередніх перевірок, дані внутрішнього контролю та інша документація, що узагальнює її результати; фінансова та статистична звітність [1].

Перевірка зазначених документів дозволить аудиторам виділити основні порушення, а також застосувати аудиторські процедури «по суті»: формування статутного та інших капіталів суб'єкта підприємництва; нарахування та виплата дивідендів; операцій з цінними паперами власної емісії; перевірка розподілу прибутку та ін.[6].

Методика аудиту власного капіталу враховує особливості його формування і включає в себе такі складові: перевірка установчих документів, ідентифікація суб'єкта, підтвердження легітимності зареєстрованого (пайового) капіталу, методи оцінки часток засновників, організаційно-правову форму підприємства, види додаткового капіталу та період створення господарюючого суб'єкта, достовірність обліку та відповідність його встановленим методологічним засадам [6].

На стадії планування розробляється методика проведення перевірки та збираються аудиторські докази для проведення аудиту власного капіталу.

Аудиторів на стадії планування необхідно чітко визначити напрями перевірки та ефективно застосувати обрані процедури аудиту у процесі проведення аудиту власного капіталу.

Аудиторські процедури, методи економічного аналізу та напрями проведення аудиту залежать від специфіки діяльності підприємства і можуть змінюватися.

Провівши аналіз аудитор може надати підприємству рекомендації щодо підвищення ефективності використання власного капіталу.

Отже, аудит власного капіталу є одним із найважливіших напрямків проведення аудиту, оскільки він є гарантією стабільної роботи підприємства, ефективності і прибутковості його діяльності, у результатах аудиту власного капіталу зацікавлені як внутрішні, так і зовнішні користувачі фінансової звітності.

Список використаних джерел:

1. Армаш Г. О. Аудит власного капіталу на підприємствах / Г. О. Армаш, О. В. Зінченко // Тези доповідей XV Всеукраїнської наукової конференції молодих учених та студентів "Наукові розробки молоді на сучасному етапі". Т. 3: 28-29 квітня 2016 р. — К. : КНУТД, 2016. — С. 47.
2. Іванова Н.А. Організація і методика аудиту : навч. посіб. / Н.А. Іванова, О.В. Ролінський. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 216 с.
3. Коркушко О. Н. Класифікаційні види власного капіталу, як об'єкта обліку / О. Н. Коркушко // Сталий розвиток економіки. - 2013. - № 4. - С. 262-265.
4. Кулаковська Л.П. Організація і методика аудиту : навч. посіб. / Л.П. Кулаковська, Ю.В. Піча. – К. : Каравела, 2004. – 568 с.
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13.>

6. Пилипчук Н. М. Аудит власного капіталу та шляхи його подальшого удосконалення/ Н. М. Пилипчук// Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова. - 2013. Т. 18. Вип. 2/1.- С.91-93.
7. Утенкова К. О. Аудит : навчальний посібник / К. О. Утенкова. – К. : Алерта, 2011.
8. Фабіянська В.Ю. Основні підходи до проведення аудиту власного капіталу підприємства / Фабіянська В.Ю., Петровська О.П. // Проблеми економічного, облікового, контрольного і аналітичного забезпечення управління підприємством: матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. молод. науковців, 14-15 квітня 2016 року. – Вінниця, ВНАУ, 2016. – С. 147-151.

ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ ІЗ ПІДЗВІТНИМИ ОСОБАМИ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ

Нікуліца Дар'я Русланівна

студентка Київського національного торговельно-економічного університету

Розрахунки з підзвітними особами мають місце практично в кожній установі і дуже різноманітні, тому що включають в себе: придбання за готівковий розрахунок запасних частин, канцелярських товарів; оплата дрібного ремонту оргтехніки, транспортних послуг; витрати на відрядження як по території країни, так і за межі її; представницькі витрати.

Підзвітна особа — штатний працівник установи, який отримав під звіт кошти для майбутніх видатків. Готівка видається під звіт з каси установи з дозволу керівника і головного бухгалтера і лише на цілі, передбачені кошторисом у разі відсутності заборгованості підзвітної особи за раніше отримані аванси.

Поїздка працівника за розпорядженням керівника установи на певний строк до іншого населеного пункту для виконання службового доручення поза місцем постійної роботи і вважається відрядженням [2]. Порядок оплати регулюється "Інструкцією про службові відрядження в межах України та за кордон", затвердженою наказом МФУ від 13.08.1998 р. № 59 (з подальшими змінами) та постановою КМУ " Про суми та склад витрат на відрядження державних службовців, а також інших осіб, що направляються у відрядження підприємствами, установами та організаціями, які повністю або частково утримуються (фінансуються) за рахунок бюджетних коштів" від 02.02.2011 р. № 98.

У відрядження можуть бути відправлені працівники, що працюють на підставі трудового договору. В межах України термін поїздки повинен не перевищувати 30 календарних днів, якщо за кордон то 60 календарних днів. За кожний день включаючи день вибуття та день прибуття (

враховуючи вихідні, святкові, неробочі дні) та час перебування в дорозі працівнику виплачуються добові. В межах України вони становлять 60 грн., і можуть бути зменшені якщо до квитанції про проживання включається харчування [1]; за кордон залежать від країни куди відряджається працівник. Граничні витрати на найм житла в межах країни не повинні перевищувати 600 грн за добу. За наявності підтверджуючих документів відрядженій особі установою відшкодовується: витрати на оформлення закордонних паспортів, віз; оплата вартості страхового поліса; проїзд, бронювання квитків; вартість проживання та інше.

Після повернення з відрядження підзвітна особа зобов'язана протягом трьох робочих днів подати Звіт про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт, а також оригінали інших документів, що підтверджують вартість витрат. Якщо в наказі про облікову політику передбачено оформлення Посвідчення про відрядження, то цей документ додається до Звіту про використання коштів виданих на відрядження або під звіт. Залишок невикористаних коштів підлягає поверненню до каси у тій валюті, якій був виданий аванс. У разі неподання в строк авансового звіту або неповернення в касу невикористаної суми авансу бухгалтерія має право відрахувати суму заборгованості із заробітної плати підзвітної особи з дотриманням вимог чинного законодавства.

Облік розрахунків з підзвітними особами ведеться на активному субрахунку 2116 «Дебіторська заборгованість за розрахунками з підзвітними особами». Видача коштів на господарські потреби або видатки на відрядження підзвітним особам відображається як збільшення заборгованості. Затвердження Звіту про використання грошових коштів відображається як зменшення такої заборгованості. Дані руху коштів за субрахунком 2116 переносяться до меморіального ордеру № 8 «Накопичувальна відомість за розрахунками з підзвітними особами», який ведуть в розрізі КЕКВ та окремо за кожною підзвітною особою.

Висновки. Отже, облік розрахунків із підзвітними особами є невід'ємною частиною ведення бухгалтерського обліку в державному секторі. Належно організований облік розрахунків з підзвітними особами в аспекті документування та відображення операцій на рахунках бухгалтерського обліку дозволить забезпечити достовірність показників дебіторської заборгованості перед підзвітними особами.

Список використаних джерел:

1. Постанова № 98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/98-2011-п>
2. Інструкція № 59. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0218-98>

Науковий керівник: Шевченко Світлана Олексіївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, Київський національний торговельно-економічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ І ЗВІТНІСТЬ ЗА ПДВ У РАЗІ ПОСТАЧАННЯ ПОСЛУГ НЕРЕЗИДЕНТОМ НА МИТНІЙ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Ратинський Вадим Віталійович

кандидат економічних наук, старший викладач кафедри бухгалтерського обліку та аудиту, Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя, м. Тернопіль

Дмитрів Уляна Іванівна

студентка 4 курсу, Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя, м. Тернопіль

Актуальність теми. До видів зовнішньоекономічної діяльності, які здійснюють в Україні суб'єкти цієї діяльності, належать, зокрема, операції з надання іноземними суб'єктами господарської діяльності суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності України послуг: виробничих, транспортно-експедиційних, страхових та інших, що прямо і виключно не заборонено законами України, тощо. Оподаткування ПДВ послуг, наданих нерезидентами на митній території України, має низку особливостей, які потребують дослідження.

Результати досліджень. Згідно з п. 185.1 ст. 185 Податкового кодексу операції з постачання послуг (резидентами та нерезидентами), місце постачання яких розташовано на митній території України є об'єктом оподаткування ПДВ.

Водночас слід зауважити, що операції з надання нерезидентами, які здійснюють діяльність на митній території України, послуг, місце постачання яких визначено за межами митної території України, не підпадають під об'єкт оподаткування ПДВ, але такі операції мають бути підтверджені відповідними документами (договором, угодою, актом виконаних робіт тощо).

Залежно від того, є сторони таких операцій зареєстрованими платниками ПДВ чи ні, існують відмінності в порядку оподаткування ПДВ цих операцій:

- у разі якщо постачальник послуг — нерезидент та отримувач таких послуг є платниками ПДВ, то порядок оподаткування ПДВ операцій з надання нерезидентами послуг на митній території України здійснюється за загальним порядком;

- у разі, якщо нерезидент, який постачає послуги на митній території України, та отримувач таких послуг не зареєстровані платниками ПДВ, то отримувач послуг від нерезидента на митній території України вважається особою, відповідальною за нарахування податкових зобов'язань з ПДВ за операцією з постачання таких послуг.

У другому випадку операція здійснюється без виписування податкової накладної. У цій ситуації отримувач послуг має заповнити “Розрахунок податкових зобов’язань, нарахованих отримувачем послуг, не зареєстрованим як платник ПДВ, які постачаються нерезидентами, у тому числі їх постійними представництвами, не зареєстрованими платниками податків, на митній території України”.

Щодо операцій з постачання особою-нерезидентом, не зареєстрованою як платник ПДВ, послуг, місце постачання яких розташовано на митній території України, особі, зареєстрованій як платник ПДВ є деякі особливості. А саме отримувач послуг у цьому випадку прирівнюється до платника ПДВ для цілей стягнення податкового боргу та нараховує ПДВ за основною ставкою податку.

Для послуг, які постачаються нерезидентами на митній території України, базою оподаткування є договірна (контрактна) вартість таких послуг з урахуванням податків та зборів, за винятком ПДВ, що включаються до ціни постачання відповідно до законодавства.

При цьому отримувач послуг — платник ПДВ у порядку, визначеному ст. 201 Податкового кодексу, складає податкову накладну із зазначенням суми нарахованого ним податку, яка є підставою для віднесення сум ПДВ до податкового кредиту.

Датою виникнення податкових зобов’язань за операціями з постачання послуг нерезидентами, місцем надання яких є митна територія України, є дата списання коштів з банківського рахунку платника податку в оплату послуг або дата оформлення документа, що засвідчує факт постачання послуг нерезидентом, залежно від того, яка з подій відбулася раніше.

Суми ПДВ, які отримувач послуг від нерезидента має право віднести до податкового кредиту відповідного звітного періоду, відображаються у розділі II декларації з ПДВ, а саме у разі, якщо послуги придбано для здійснення операцій, які оподатковуються за основною та нульовою ставкою, то вони відображаються платником ПДВ у рядку 12.4 декларації з ПДВ.

Обсяг придбаних від нерезидента послуг, місце постачання яких знаходиться на митній території України, з метою їх використання у межах господарської діяльності платника податку для здійснення операцій, які не є об’єктом оподаткування, та/або звільнені від оподаткування, та/або не оподатковуються, відображається у рядку 13.3 розділу II декларації з ПДВ.

Висновки. Отже, відповідно до ПКУ:

- якщо платник нерезидент та отримувач таких послуг є платниками ПДВ, то порядок оподаткування ПДВ здійснюється за загальним порядком. Платник складає податкову накладну із зазначенням суми

нарахованого ним податку, яка є підставою для віднесення сум ПДВ до податкового кредиту, сума ПДВ відображається в Податковій декларації з ПДВ;

- якщо нерезидент, який постачає послуги на митній території України, та отримувач таких послуг не зареєстровані платниками ПДВ, то операцій здійснюється без виписування податкової накладної. Отримувач послуг має заповнити “Розрахунок податкових зобов’язань, нарахованих отримувачем послуг, не зареєстрованим як платник ПДВ, які постачаються нерезидентами, у тому числі їх постійними представництвами, не зареєстрованими платниками податків, на митній території України”.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України від 01.03.2019 р. № 2628-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
2. Оподаткування ПДВ операцій з постачання послуг нерезидентами на митній території України URL: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/5962>.

ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ВИКОНАННЯ КОШТОРИСУ

Сидоренко Олена Олександрівна

магістр, Донбаська державна машинобудівна академія, м. Краматорськ

Сімаков Костянтин Іванович

кандидат економічних наук, доцент, Донбаська державна машинобудівна академія, м. Краматорськ

Бухгалтерський облік в бюджетних установах є системою контролю за наявністю і рухом бюджетних і позабюджетних коштів, яка будується на загальноприйнятих у міжнародній практиці принципах, виконує управлінську, контрольну та інформаційну функції, має певні особливості. Найбільш специфічними об'єктами в обліку установ є доходи, витрати і результати виконання кошторису.

Фінансова звітність бюджетних установ - це бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів установ за звітний період, яка складається для користувачів з метою прийняття відповідних рішень.

Метою складання звітності є подання користувачам повної, правдивої, неупередженої інформації про фінансовий стан, результати господарської діяльності та виконання кошторису доходів та видатків. Користувачі звітності поділяються на внутрішніх (управлінський

персонал, працівники установи) та зовнішніх (органи державного контролю, вище поставлені організації, громадськість) [1].

Порядок складання, розгляду, затвердження та основні вимоги щодо виконання кошторисів бюджетних установ, кошторис бюджетної установи - основний плановий документ, який дає повноваження бюджетній установі отримувати доходи і здійснювати витрати, визначає обсяг і спрямування коштів для виконання бюджетною установою своїх функцій та досягнення цілей, визначених на рік відповідно до бюджетних призначень [2].

Розроблений порядок здійснення аналізу кошторису бюджетної організації складається з таких кроків: визначення об'єкта, мети і завдань аналізу; визначення джерел інформації; вибір і розрахунок показників за визначеними напрямками та оформлення результатів аналізу у вигляді висновків, а також розробка подальших заходів щодо підвищення ефективності роботи бюджетної організації і контроль за їх виконанням. Аналіз кошторису бюджетної організації є одним з найважливіших елементів прийняття ефективних управлінських рішень, адже завдяки аналізу можна здійснити кількісну і якісну характеристику змін і відхилень від планових показників, а також з'ясувати причини таких відхилень і виявити резерви підвищення ефективності діяльності бюджетної організації.

Контроль в бюджетних установах є складовою фінансового контролю, де об'єктивною основою виступає контрольна функція фінансів. Бюджетний контроль - це сукупність заходів, які проводять державні органи пов'язані з перевіркою законності, доцільності і ефективності утворення, розподілу і використання грошових фондів держави і місцевих органів самоврядування [3]. До завдань як контролюючого органу, так і системи внутрішнього контролю, можна віднести: оцінку обґрунтованості дохідних і видаткових статей проектів бюджету і бюджетів державних цільових фондів; визначення повноти та своєчасності виконання дохідних і видаткових статей бюджету і бюджетів державних цільових фондів у порівнянні з законодавчо встановленими показниками; виявлення відхилень і порушень в процесі виконання бюджету і бюджетів державних цільових фондів; визначення правильності ведення і достовірності бухгалтерського обліку та фінансової звітності; встановлення законності та цільового використання державних коштів; визначення ефективності використання державних коштів і розробку рекомендацій по її підвищенню.

Для полегшення ведення бухгалтерського обліку пропонується запуснути в роботу платформу «FIT-Бюджет». «FIT-Бюджет» - це хмарна платформа, а саме означає що вона потребує установки та додаткових налаштувань. «FIT-Бюджет» пропонує більше функцій, ніж інші сервіси.

Тому бухгалтери зможуть краще виконувати поставлені задачі та оптимізувати свою продуктивність [4]. Платформа програмного забезпечення «ФІТ–Бюджет» є дійсно новацією, оскільки надано функціонал, який закриває більшість базових потреб бухгалтера бюджетної установи, з можливістю відключати непотрібні функції, довідники або розділи [5]. Можливо в майбутньому ще більше розшириться спектр функціональних можливостей платформи, що дасть змогу зекономити час та збільшити продуктивність праці. Трудовий процес здійснюється в певних умовах виробничого середовища, які характеризуються сукупністю елементів і факторів матеріально-виробничого середовища.

Список використаних джерел:

1. «Про Державний бюджет України»: Закон України від 07.12.2017 №2246-VIII.
2. Лелявська Л.В. «Розробка організаційно-методичних положень економічного аналізу витрат на утримання та поліпшення водогосподарських об'єктів», стаття. ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
3. Мета, завдання та обґрунтування внутрішньогосподарського контролю доходів і видатків установи. URL: <https://studfiles.net/preview/5129465/page:3/>
4. Основні напрямки та завдання контролю асигнувань з кошторису бюджетних асигнувань. URL: <http://intkonf.org/lipska-la-osnovnina pryami-ta-zavdannya-kontrolyu-asignuvan-z-koshtorisu-byudzhethustanov/>
5. «ФІТ–Бюджет» - платформа для ведення бухгалтерського обліку в бюджетній установі» - URL: <http://buhgalter.com.ua/news/other/fitbyudzhet-platforma-dlya-vedennya-buhobliku-v-byudzhetniy-ustanovi/>

МЕТОДИ МОДЕЛЮВАННЯ ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСІВ ПІДПРЕМСТВА

Шум'яцький Богдан Володимирович

студент, Львівський національний університет імені Івана Франка

В умовах ринкової економіки завжди актуальною є потреба пошуку шляхів удосконалення виробничої діяльності підприємства. Одним із механізмів підвищення ефективності управління даним процесом є підбірка такої сукупності методів, якою забезпечуватиметься цілісність процесу моделювання та аналізу виробничих процесів підприємства.

Зазначимо, що моделювання виробництва – це процес упорядкування, координації й оптимізації у просторі й часі науково-дослідних і проектно-конструкторських робіт, освоєння та виготовлення продукції для задоволення потреб споживачів та отримання прибутку.

При цьому, під бізнес-моделлю розуміють формалізований (графічний, табличний, текстовий, символічний) опис бізнес-процесів, що відображає реально існуючу або передбачувану діяльність підприємства [2].

Завдяки моделюванню бізнес-процесів можна проаналізувати не тільки, як працює підприємство в цілому, як воно взаємодіє із зовнішніми організаціями, замовниками та постачальниками, а й як організована діяльність на кожному окремо взятому робочому місці.

Питанням визначення сутності бізнес-процесів та методів їх моделювання присвячена значна кількість наукових праць вітчизняних та зарубіжних авторів: Хаммера М., Чампі Д., Ойхмана Е.Г., Шеєра А., Брімсона Д., Андерсена Б., Робсона М., Уллаха Ф., Єліферова В.Г., Рєпіна В.В., Криворучко О.Н., Кондратьєва В.В., Чаадаєва В.К., Ільїна В. та ін. Не дивлячись на велику кількість напрацювань, що стосуються визначення сутності та моделювання виробничих процесів, дана тема є завжди актуальною і дає багато можливостей для подальших досліджень, що детермінуються впровадженням інформаційних технологій у виробничу діяльність підприємства, інноваційних підходів до управління бізнес-процесами тощо.

Одним з найважливіших інструментів обґрунтування виробничої програми є оптимізаційні розрахунки, які здійснюються на основі економіко-математичних методів. Оптимізація плану виробництва в даний час відноситься до найважливіших напрямів мобілізації внутрішніх резервів підприємства. У зв'язку з цим постає необхідність розробки методичних рекомендацій, що містять сучасні вимоги до побудови економіко-математичної моделі оптимальної виробничої програми,

підготовки масиву початкової інформації, вибору комп'ютерних програм, здійсненню розрахунків на ЕОМ і економічній інтерпретації отриманих результатів.

Використовується кілька різних методів, основою яких є як структурний, так і об'єктно-орієнтовний підходи до моделювання. Цей розподіл методів на структурні і об'єктні є досить умовним, оскільки найбільш розвинені методи використовують елементи обох підходів. До числа найпоширеніших методів відносяться: метод функціонального моделювання SADT (IDEF0); метод моделювання процесів IDEF3; моделювання потоків даних DFD; метод ARIS; метод Ericsson-Penker [1].

На сьогоднішній день найвідомішими мовами (нотаціями) графічного моделювання бізнес-процесів є UML, ARIS, IDEF (IDEF0, IDEF3 у програмній інтерпретації BPwin), BPMN. З-поміж цих методів найбільш широко використовується методологія опису бізнес-процесів – стандарт США IDEF.

Слід відмітити, що за допомогою методології сімейства IDEF можна ефективно відображати і аналізувати моделі діяльності широкого спектру складних систем в різних розрізах. До сімейства IDEF відносяться такі стандарти: IDEF0 – методологія функціонального моделювання, яка за допомогою наочної графічної мови представляється у вигляді набору взаємозалежних функцій; IDEF1 – методологія моделювання інформаційних потоків усередині системи, що дозволяє відображати і аналізувати їх структуру та взаємозв'язки; IDEF1X – методологія побудови реляційних структур; IDEF2 – методологія динамічного моделювання розвитку систем; IDEF3 – методологія документування процесів, що відбуваються в системі, яка використовується, наприклад, при дослідженні технологічних процесів на підприємствах (за допомогою IDEF3 описуються сценарій та послідовність операцій для кожного процесу); IDEF4 – методологія побудови об'єктно-орієнтованих систем; IDEF5 – методологія дослідження складних систем [1].

Та найголовніше те, що економіко-математичні методи дозволяють отримати висновки не лише стосовно самої моделі, а також відносно визначеного оптимального розв'язку.

Отже, моделювання бізнес-процесів – це математично обґрунтована відповідь практично на всі питання, що стосуються вдосконалення діяльності підприємства та підвищення рівня його конкурентоспроможностей сучасних ринкових умовах господарювання. Керівництво підприємства, що впровадило у себе подібну методологію, буде мати інформацію, яка дозволить самостійно вдосконалювати бізнес-модель підприємства та прогнозувати його майбутнє.

Список використаних джерел:

1. Матвієнко О. В. Основи інформаційного менеджменту: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 128 с.
2. Мінеєв Є.І. Моделювання бізнес-процесів [Електронний ресурс] / Мінеєв Є.І – Режим доступу до ресурсу: <http://zavantag.com/docs/663/index-1248743.html>. - Назва з екрану.
3. Хаммер М. Реінжинірінгкорпорації: Манифестреволюції в бізнесі/ Майкл Хаммер, Джеймс Чампи; пер. с англ. Ю.Е.Корнилович. - М.: Манн, Иванов и Фербер, 2006. - 287с.
4. Якобсон А., Буч Г., Рамбо Дж. Унифицированный процесс разработки программного обеспечения СПб.: Питер, 2002. – 496 с.

Науковий керівник: Шевчук Ірина Богданівна, доцент, Львівський національний університет імені Івана Франка

ЯКІСТЬ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ ТА МЕТОДИЧНИЙ ІНСРУМЕНТАРІЙ ЇЇ ОЦІНЮВАННЯ

Литовченко Марина Олександрівна

студентка 5 курсу, Навчально-науковий інститут фінансів, банківської справи, Університет державної фіскальної служби України

Чубенко Владислав Юрійович

студент 5 курсу, Навчально-науковий інститут фінансів, банківської справи Університет державної фіскальної служби України

Світова теорія і практика переконливо вказують на те, що найважливішою умовою розбудови сучасної конкурентоспроможної національної економіки є формування ефективної банківської системи як рушійної сили економічного розвитку держави та підвищення добробуту населення. Особливої актуальності зазначена проблема набула за останні роки, які відмітились фінансовими потрясіннями, глибокими змінами у банківській справі, численними нововведеннями в організації, формах обслуговування і методах управління банком. Йдеться про ускладнення прийомів і методів банківської діяльності, виникнення новітніх видів фінансових операцій і послуг, посилення конкуренції з боку різноманітних небанківських організацій, що надають послуги банківського характеру фізичним особам. Посилення конкуренції за клієнтів змушує банки використовувати у своїй діяльності клієнтоорієнтований підхід. Указані обставини і визначають стратегію розвитку вітчизняних банківських інститутів.

Вивченням проблем розвитку банківських продуктів займалися такі відомі вітчизняні та зарубіжні вчені, як О. Дзюблюк, К. Макконнелл, О. Гриценко, Л. Примостка, Р. Шиллер та ін. Питанням оцінки якості банківських послуг з маркетингової точки зору займалися А. Бондаренко, А. Бандурин, Л. Батракова, О. Єгоров, С. Ільєнкова, Н. Крілевський та ін.

Ринок банківських послуг є однією з важливих і невід'ємних складових сучасної ринкової економіки. Тому сьогодні зростає інтерес до різних аспектів діяльності банків та методів управління ними. Умови зростаючої конкуренції і комерціалізації діяльності диктують необхідність реорганізації структур, розробки гнучких ринкових стратегій, проведення сегментації ринку банківських послуг, розвитку обслуговування та оцінки якості надання послуг.

Під банківськими послугами розуміють одну чи кілька операцій банку, що здійснюються за дорученням та в інтересах своїх клієнтів з метою задовольнити фінансові потреби клієнта за певну плату.

Посилення конкуренції банків України та зростання вимог клієнтів до якості обслуговування в банках призводять до необхідності розроблення нових методів забезпечення та оцінювання якості банківських послуг.

Постійне поліпшення якості банківських послуг потребує розвитку методів оцінювання їх якості. Для оцінювання якості продукції необхідне застосування методів кількісного оцінювання її властивостей. Для вимірювання й оцінювання якості банківських послуг доцільно застосувати новітні методи, завданням яких є обґрунтування вибору показників якості, методів їх оцінювання та розроблення методів визначення оптимальних значень цих показників. Аналіз результатів вимірювання якості послуг і задоволеності клієнтів дозволяє концентрувати увагу на конкретних проблемах, розвивати методи покращення якості та, в результаті, підвищувати рівень обслуговування [1].

Враховуючи досвід зарубіжних країн забезпечення якості банківських послуг в Україні має ґрунтуватися на впровадженні та сертифікації системи управління якістю [3]. Механізм формування такої системи стосовно банків України в, свою чергу, має базуватися на положеннях міжнародних стандартів *ISO* серії 9000, а саме, на таких ключових їх положеннях [2]:

- центральна увага зосереджується на клієнтах з метою задоволення їх наявних або майбутніх потреб у комерційних продуктах і послугах банку;

- велике значення має управління процесами, оскільки саме окремі процеси забезпечують якість банківських послуг у цілому. Діяльність банку із надання клієнтам послуг та забезпечення господарської діяльності банку – це цілий комплекс процесів, спрямованих на задоволення найкращого способу наявних потреб клієнтів, при цьому якість кінцевої послуги залежить від якості кожного окремого процесу та їх взаємного поєднання;

- прийняття рішень ґрунтується на фактах, а це означає, що якість пропонованих банком послуг визначається якістю управління, яке є безперервним циклом ухвалення та реалізації різноманітних управлінських рішень. При цьому найвища якість послуг може бути досягнута лише за умови, коли ці рішення приймаються на основі перевірених даних та фактів;

– необхідність безперервних покращень передбачає постійне та повсякденне здійснення діяльності, спрямованої на забезпечення максимальної відповідності банківських послуг потребам клієнтів, які змінюються з розвитком суспільства, тобто приведення до збалансованого стану всіх складових організаційного потенціалу;

– максимальне долучення співробітників банку до забезпечення якості передбачає підвищення якості банківських послуг шляхом залучення персоналу згідно з відповідними до виконуваних завдань кваліфікаційними вимогами та необхідними повноваженнями, з індивідуальним стимулюванням співробітників;

– у великих організаціях, якими є банки, застосовують системний підхід у процесі проектування організаційної системи та управління нею. При цьому передбачається, що забезпечення високої якості можливе лише за врахування всіх факторів впливу у їх взаємозв'язку та взаємодії.

Упровадження системи управління якістю сприятиме:

– покращенню якості продуктів та послуг, які надаються банком, та підвищенню задоволеності клієнтів;

– зростанню прибутку та іміджу банку;

– посиленню конкурентних переваг на ринку банківських послуг;

– зростанню продажів банківських продуктів та послуг;

– оптимізації банківської діяльності;

– розвитку бізнесу та поширенню передових технологій і стандартів діяльності на філії;

– збільшенню можливості співробітництва з іноземними партнерами, інвесторами та фінансовими установами за умови наявності сертифікованої системи управління якістю.

Але, варто звернути увагу на те, що якість кінцевого продукту банківської діяльності, має враховувати точку зору зацікавлених суб'єктів оцінювання якості послуг. До того ж необхідно зазначити, що поняття якості банківських послуг може формуватися з огляду зацікавленості різних суб'єктів оцінювання їх якості та їх мотивації, а саме, клієнтів банку (юридичних та фізичних осіб), акціонерів банку, керівництва банку та органів державної влади.

Наявні методи оцінювання якості мають ряд недоліків, які обмежують сферу їх застосування. Вони не враховують можливості оцінювання якості банківських послуг з точки зору різних суб'єктів, які мають різну мету оцінювання, а саме:

- клієнтів банку з метою отримання послуги з бажаними характеристиками, прийнятною якістю обслуговування та допустимим для них ризиком;

- акціонерів та інвесторів банку з метою оцінювання стійкості і темпів зростання ринкової вартості бізнесу;
- менеджменту банку з метою оцінювання довгострокової конкурентоспроможності та стабільності розвитку банку;
- органів державного нагляду з метою контролю дотримання інтересів держави та суспільства.

Цілі, з якими необхідне оцінювання якості надання банком послуг, можуть бути такими:

- визначення конкурентоспроможності банку або його відділень;
- визначення резервів для покращення обслуговування;
- упровадження передових практик;
- оцінювання якості надання послуг з точки зору споживача;
- визначення рейтингу серед декількох банків або відділень банків;
- попереднє оцінювання для залучення кредитів, інвестицій тощо.

Якість банківських послуг залежить від багатьох чинників, спільна дія яких може по різному впливати на результат з точки зору різних суб'єктів оцінювання. Складне поєднання параметрів якості призводитиме до різних результатів оцінювання якості.

За результатами оцінювання якості банківських послуг можна визначати конкурентоспроможність банку та резерви для покращення обслуговування клієнтів, обґрунтовувати доцільність упровадження передових практик, покращувати якість надання послуг з точки зору споживачів, визначати рейтинг банку серед інших банків та формувати рекомендації щодо залучення кредитів та інвестицій.

Список використаних джерел:

1. Діденко І.С. Якість банківських послуг як фактор підвищення ефективності діяльності банку. URL: <http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/handle/123456789/8269/>
2. ДСТУ ISO 9001:2009 Система управління якістю. Вимоги. (ISO 9001:2008, IDT) (Systema upravlinniyakistiu. Vymogy (ISO 9001:2008, IDT)).
- Латыпова Л.В. Современные методы оценки системы менеджмента качества / Л.В. Латыпова // Экономика и предпринимательство. (Latypova L.V. Sovremennyye metody ocenki sistemy menedgmenta kachestva) -2015. — № 6 (ч.4). - С/Р. 845.
3. Синявська О.О. Застосування методів нечіткої логіки при оцінюванні якості банківських послуг / Моделі управління в ринковій економіці : зб. наук. праць ; заг. ред. та передмова Ю.Г. Лисенка ; Донецький нац. ун-т. — 2014. — С. 300–313.
4. Новини фінансів в Україні URL: <http://news.finance.ua>.

5. Нікітін А.В., Бортніков Г.П., Федорченко А.В. Маркетинг у банку: Навч. посіб. За ред. А.В. Нікітіна. К.: КНЕУ, 2006. 432 с.

Науковий керівник: Татяніна Світлана Михайлівна, старший викладач кафедри банківської справи та фінансового моніторингу, Університет державної фіскальної служби України

МЕТОД ОПТИМАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОРТФЕЛЯ ПІДПРИЄМСТВА

Судома Аліна Юрївна

студент, Вінницький національний аграрний університет

Важливим завданням для керівництва підприємства в процесі управління виробничо-господарською діяльністю є забезпечення конкурентоспроможності та розвитку. Формування конкурентних переваг може здійснюватися шляхом впровадження таких змін: диверсифікація продукції та виробництва, удосконалення якості продукції та виробничих технологій, проведення технологічних та управлінських змін тощо.

Будь-який із зазначених процесів визначає, як правило, динамічний розвиток підприємства, а наслідками їх реалізування є доступ до нових ринків збуту, розширення споживчих сегментів, економія на ресурсах, зміцнення або формування нових корпоративних зв'язків тощо. Передумовою реалізування змін, і, як наслідок, розвитку підприємства є забезпеченість ресурсами, зокрема інвестиційними, а основними інструментами можна вважати виробничо-господарські проекти з відповідними цілями, змістом, бізнес-планом.

З метою визначення особливостей використання інвестиційного портфеля та формування відповідної моделі важливо конкретизувати поняття виробничо-господарських проектів зовнішнього та внутрішнього середовища інвестування, які здійснюються з метою збільшення прибутку або забезпечення перспективи розвитку.

Можна припустити, що внутрішнє інвестування в першу чергу пов'язане із внутрішнім середовищем підприємства та може здійснюватися шляхом реалізування відповідних виробничо-господарських проектів, які впливають на зміну факторів внутрішнього середовища. І відповідно, інструментами зовнішнього інвестування є виробничого-господарські проекти, які впливають на зміну певних факторів зовнішнього середовища підприємства.

Доцільно визначити основні цілі реалізування та відповідно фінансування тих чи інших проектів, які можна характеризувати як цілі

використання інвестиційного портфеля підприємства. Проте, враховуючи важливість забезпечення розвитку підприємства як у поточному періоді, так і у перспективі, відзначимо, що в контексті використання інвестиційного портфеля підприємства важливим є не лише кількісний, але і якісний аспект цільового спрямування [49, с. 92-93; 141, с. 12]:

1) отримання прибутку від інвестиційної діяльності (отримання доходу від розміщення вільних коштів);

2) отримання управлінських вигод (підтримка або розвиток корпоративних відносин, отримання частки в статутному капіталі іншого підприємства, отримання права управління іншим підприємством тощо).

Таким чином, можна зазначити, що такий методи використання інвестиційного портфеля підприємства дасть змогу розподілити наявний обсяг інвестиційних ресурсів за найбільш ефективними для підприємства проектами. Крім того, запропонований метод дозволяє не лише проаналізувати первинні характеристики потенційних проектів, але спроектувати яким буде їх вплив на рівень розвитку підприємства. Таким чином інвестиційні ресурси, структура яких буде визначена на етапі формування інвестиційного портфеля буде розподілена оптимальним чином на етапі використання.

Список використаних джерел:

1. Інвестування [Текст] / В.М. Гриньова, В.О. Коюда, Т.І. Лепейко, О.П. Коюда / Під заг. ред. д-ра екон. наук., проф. В.М. Гриньової. – 2-ге вид. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2004. – 404 с.
2. Федоренко В. Г. Інвестознавство [Текст] / В. Г. Федоренко. – К.: МАУП, 2004. – 480 с.

Науковий керівник: Марценюк Олена Василівна, Вінницький національний аграрний університет

СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ

Годун Тетяна Василівна

студентка, Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», Україна

Сьогодні спрощена система оподаткування, обліку та звітності є основним інструментом підтримки малого бізнесу в Україні. За роки існування в Україні спрощеної системи оподаткування продемонструвала свою важливість не лише як фіскальний інструмент, а також як засіб збереження соціальної стабільності і стимул розвитку підприємництва. Переваги та недоліки спрощеної системи оподаткування є предметом активного обговорення в контексті підготовки податкової реформи, що визначена як один із пріоритетних напрямків економічного реформування в країні.

Спрощена система оподаткування значно легша з точки зору ведення бухгалтерського обліку, хоча має низку обмежень. Зокрема існує список дозволених для цієї системи оподаткування видів діяльності, обмеження допустимого обсягу доходу і кількості найманих працівників [2].

Спрощена система оподаткування проявляється у сплаті єдиного податку. Єдиний податок – це місцевий податок, який сплачують фізичні особи – підприємці та юридичні особи, які перебувають на спрощеній системі оподаткування. Цей податок передбачає також спрощений облік доходів і витрат, а також заміщає собою сплату і розрахунок певної кількості обов'язкових податків і зборів, які сплачуються в Україні (п. 297.1 ПКУ), зокрема: податок на прибуток підприємств; податок на доходи фізичних осіб у частині доходів (об'єкта оподаткування), отриманих у результаті господарської діяльності платника єдиного податку першої-третьої груп (фізичної особи); податок на додану вартість з операцій із постачання товарів, робіт та послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України (крім платників третьої групи за ставкою 3%, а також платників четвертої групи); податок на майно в частині земельного податку (крім земельного податку за земельні ділянки, що не використовуються платниками першої-третьої груп у господарській діяльності та платниками єдиного податку четвертої групи для ведення сільськогосподарського товаровиробництва); рентної плати за спеціальне використання води платниками єдиного податку четвертої групи. Водночас платники єдиного податку на загальних підставах є платниками таких податків, платежів та зборів, як екологічний податок, рентна плата

(у частині плати за спеціальне використання води, плати за користування надрами, спеціальне використання лісових ресурсів, користування радіочастотним ресурсом України) [3].

В Україні є 4 групи платників єдиного податку, яких класифікують на основі відповідних критеріїв (п. 4 ст. 291 ПКУ) (табл. 1).

Таблиця 1

Групи платників єдиного податку в Україні

Групи платників єдиного податку	Критерії та умови перебування на єдиному податку			
	Річний ліміт доходу	Дозволена кількість працівників	Ставка	База нарахування
Перша група: ФОП	До 300,0 тис. грн.	Не використовується (заборонено)	10%	Прожитковий мінімум для працездатних осіб
Друга група: ФОП	До 1,5 млн. грн.	Не більше 10 осіб	20%	Мінімальна заробітна плата
Третя група: ФОП, юрид. особа	До 5,0 млн. грн.	Не обмежується	3% + ПДВ; 5%	Дохід
Четверта група: ФОП, юрид. особа	Не обмежується	Не обмежується	Залежить від категорії (типу) земель, їх розташування	Нормативна грошова оцінка одного га с/г угідь

Джерело: розроблено автором за даними [3]

Практичне застосування спрощеної системи оподаткування, як зазначають науковці і практики, має деякі проблемні місця, що потребує подальшого її вдосконалення та прийняття відповідних змін на законодавчому рівні.

Перебування представників малого та середнього бізнесу на спрощеній системі оподаткування, обліку та звітності має низку переваг, однак поряд із цим присутні й суттєві недоліки, які часто супроводжуються протестними настроями, що може нести загрозу існуванню спрощеної системи взагалі [5, с. 143].

Основними недоліками та проблемними місцями спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності є:

- обмежений обсяг виручки, який дозволяється за цією системою;
- неврахування доходу під час сплати квартального авансу фізичної особи – платника третьої групи за звітний період [1].

У контексті останніх нововведень у податковому законодавстві можна визначити напрями вдосконалення спрощеної системи оподаткування та підтримки малого бізнесу, зокрема:

1) збільшення граничного обсягу виручки від реалізації продукції, товарів, робіт та послуг суб'єктів малого бізнесу;

2) посилення відповідальності платників єдиного податку за використання праці найманих працівників без оформлення трудового договору;

3) запровадження окремої програми пільгового кредитування для малого бізнесу;

4) створення консультаційних центрів для надання професійних консультацій щодо специфіки та переваг застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності з моменту започаткування власної справи до здійснення прибуткової підприємницької діяльності [6].

Отже, спрощена система оподаткування, з одного боку, дозволяє розвиватися малому бізнесу, а з іншого — стала інструментом маніпуляцій при сплаті податків.

Запропонована єдина модель спрощеної системи оподаткування для суб'єктів малого бізнесу забезпечує рівність організаційно-правових форм підприємництва, передбачає можливість послідовного переходу від одного рівня до системи іншого при зміні показників відповідності, створює об'єктивні умови, при яких рівень податкової навантаження чітко відповідає можливостям суб'єкта господарювання сплатити податки. При цьому зберігається мотивація підприємців до легалізації діяльності і мотивація місцевих органів влади до створення сприятливих умов для розвитку малого бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Кміть В.М. Переваги та недоліки функціонування спрощеної системи оподаткування в Україні / В.М. Кміть, М.Б. Судомир // Інноваційна економіка. – 2013. – № 1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/10_2015/56.pdf.
2. Пиріжок С.Є. Переваги та недоліки спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого бізнесу: обліковий вимір / С.Є. Пиріжок, Л.Г. Олійник // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2015. – № 3. – С. 240–256.
3. Податковий кодекс [Електронний ресурс] // № 2146-VIII від 07.09.2017 – Режим доступу до ресурсу: <http://sfs.gov.ua/nk/>.
4. Спрощена система оподаткування в Україні: оцінка в контексті сучасних реалій [Електронний ресурс] // Програма USAID «Лідерство в економічному врядуванні» (USAID ЛЕВ). – 2015. – Режим доступу до ресурсу: http://www.ier.com.ua/files/publications/Books/SSO_IER.pdf.
5. Харчук Ю.Ю. Перспективи розвитку суб'єктів господарювання малого бізнесу України в контексті нововведень у спрощеній системі оподаткування, обліку та звітності /Ю.Ю. Харчук, А.І. Танчин // Наукові

записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка». – 2016. – № 1(29). – С. 140–145.

6. Чепець О.Г. Напрями реформування спрощеної системи оподаткування, обліку і звітності / О.Г. Чепець // Ефективна економіка. – 2014. – № 10 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3461>.

Науковий керівник: Стащенко Юлія Вікторівна, кандидат економічних наук, доцент, Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Ляшенко Юлія Миколаївна

студентка IV курсу, факультет обліку та податкового менеджменту, Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана"

Оподаткування доходів фізичних осіб є однією з пріоритетних складових збалансованої політики держави у соціальному секторі. Підтвердженням цього є прописане в Конвенції МОП № 117 «Про основні цілі та норми соціальної політики», де зазначено: «...всяка політика повинна, перш за все, спрямовуватися на досягнення добробуту і розвитку населення, а також на заохочення його прагнення до соціального прогресу» [1].

Проте в Україні, незважаючи на законодавчо встановлене оподаткування доходів фізичних осіб і прописаний принцип соціальної справедливості, наразі відсутня цілісна концепція формування соціальної спрямованості даного податку. Хоча, відповідно до статті 46 Конституції України, «...громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їм гідного життя, вільного розвитку людини, послідовного підвищення рівня життя населення та зниження соціальної нерівності, забезпечення загальної доступності основних соціальних благ, перш за все, якісної освіти, медичного і соціального обслуговування» [2].

Наведені твердження та існуючі протиріччя підкреслюють актуальність питання посилення соціальної ролі податку на доходи фізичних осіб. А тому метою представленої статті є окреслення діючого механізму функціонування зазначеного податку та пропозиції щодо вдосконалення його елементів з метою посилення соціальної спрямованості останнього в умовах все більшого розмежування доходів громадян і верств населення.

У більшості країн світу дохідна частина бюджету значною мірою залежить від надходжень прибуткового податку (податку на доходи фізичних осіб), а тому йому надається особливе значення у вирішенні соціальних проблем суспільства. Адже соціальна функція податків і соціальна спрямованість механізму оподаткування доходів фізичних осіб, спрямовані на перерозподіл суспільного блага, створюють стимули та ресурси для досягнення високих життєвих стандартів на основі соціальної рівності та справедливості.

У той же час, відповідно до чинного податкового законодавства, у вітчизняному механізмі оподаткування доходів фізичних осіб не врахована основна особливість цього податку — розмір отриманих доходів кожною окремо взятою особою та її платоспроможність. Хоча, як зазначалося вище, базисом оподаткування доходів фізичних осіб повинні слугувати, насамперед, соціальна функція і соціальна спрямованість, в основу яких покладається соціальна справедливість не тільки відносно індивіда, але й сім'ї, як єдиного господарюючого суб'єкту. Адже ще А. Сміт дотримувався такої тези, що «...справедливість є однією з найбільш важливих принципів оподаткування» [3].

Проведені дослідження вітчизняного механізму оподаткування доходів фізичних осіб дають змогу стверджувати, що в нині чинному варіанті він не відповідає ні конституційним ознаками соціальної держави, ні принципам соціальної справедливості. Тому, з соціально-економічної точки зору, стимулюючий ефект від запровадження уніфікованої шкали оподаткування доходів для всіх верств фізичних осіб, без врахування розміру самих доходів, призводить до того, що високооплачувані платники мають преференцію в оподаткуванні, а сам ефект зниження податків вельми обмежений.

Таким чином, зниження податкового навантаження відобразилося лише відносно платників з високим рівнем доходів, не вплинувши в цілому на основну масу платників податку. А в цілому такий підхід не відповідає постулатам соціальної справедливості й унеможливає ефективну соціальну спрямованість оподаткування, що призводить до посиленого розшарування суспільства та ухилення від оподаткування.

Суттєвим недоліком оподаткування фізичних осіб в Україні є відсутність неоподаткованого мінімуму, на відміну від низки країн світу, де такий показник неодмінно присутній. При цьому зарубіжним досвідом вважається правомірним і навіть необхідним прирівнювання згаданого показника до реального прожиткового мінімуму, необхідного індивіду для нормальної життєдіяльності.

Зважаючи на вищезазначене, я вважаю, що реформування оподаткування доходів фізичних осіб в Україні слід розпочати, в першу чергу, з введення в означений механізм оподаткування показника

неоподаткованого мінімуму, який би відповідав прожитковому мінімуму, розрахованому на початок кожного фінансового року. При цьому його слід використовувати не лише при формуванні системи відрахувань, пільг і податкових кредитів, а й, за прикладом зарубіжних країн, в якості основного вирахування з сукупного доходу. Це правило випливає з принципу оподаткування податком «чистого» доходу, до якого не входить сума в мінімальному розмірі, що необхідна на підтримку здоров'я і життєдіяльності громадян.

Ще одним спірним моментом у вітчизняному оподаткуванні доходів фізичних осіб є застосування єдиної ставки податку до різних за обсягом доходів, що також не податкостроможність платника. Вирішити цю проблему можливо тільки при впровадженні системи прогресивного оподаткування, оскільки величина відрахувань за сучасного методичного підходу обчислення досліджуваного податку економічно не обґрунтована та не має істотного стимулюючого значення для платника податків, а відтак — не забезпечує належну диференціацію споживання [7].

Таким чином, удосконалення соціального спрямування механізму оподаткування доходів фізичних осіб в умовах української дійсності є необхідними і полягають вони у запровадженні прогресії в ставках цього податку через встановлення вищої ставки до найвищих доходів, виходячи з об'єктивної величини неоподаткованого мінімуму, прирівняного до прожиткового мінімуму.

Нині у світі все більшої гостроти набуває проблема посилення соціальної спрямованості оподаткування, особливо — у сфері оподаткування доходів фізичних осіб.

Опираючись за зарубіжний досвід справляння податків в Україні, можу сказати, що одним з пріоритетних напрямів посилення соціальної спрямованості оподаткування доходів фізичних осіб в Україні вважаю поетапне запровадження системи сімейного оподаткування. Передумовою її впровадження має стати розробка науково обґрунтованого рівня неоподаткованого мінімуму, який повинен прирівнюватися до показника прожитого мінімуму. Наступним кроком має стати введення прогресивної шкали ставок податку та врахування при обчисленні бази оподаткування сімейного коефіцієнту. Перехід до сімейного оподаткування з використанням показника неоподаткованого мінімуму в рамках реформування оподаткування доходів фізичних осіб дасть змогу збалансувати обсяги соціальної допомоги і виплат, розширить можливості фізичних осіб щодо використання соціальних і майнових податкових відрахувань, а також забезпечить підвищення рівня життя населення та зростання надходжень від оподаткування доходів фізичних осіб до бюджетів різних рівнів.

Відповідно до вищезазначеного, методика розрахунку ПДФО щодо сімейного оподаткування матиме наступний вигляд:

$$\text{ПДФО} = (\text{Д} - \text{НМ} * \text{К}) * \text{Сп}, \text{ де}$$

ПДФО – сум податку на доходи фізичних осіб;

Д – сума нарахованого доходу;

НМ – сума неоподаткованого мінімуму, що вираховується з нарахованого доходу;

К – коефіцієнт, що застосовується до платника податку відповідно до особливостей його сім'ї;

Сп – ставка податку, визначена відповідно до обсягу доходу [5]

Окрім зазначеного, запропонований підхід сприятиме посиленню соціального спрямування податку на доходи фізичних осіб, а запровадження механізму спільного (сімейного) оподаткування сприятиме усуненню низки недоліків чинної системи оподаткування доходів фізичних осіб.

Список використаних джерел:

1. Конвенція про основні цілі та норми соціальної політики № 117 : ратифіковано Законом № 692-VIII від 16.09.2015 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. — Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/993_016.
2. Тропіна О. Соціальні аспекти формування ефективної податкової політики / О. Тропіна, О. Гонта // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. — 2012. — Вип. 138. — С. 5—8.
3. Сміт А. Дослідження про природу і причини багатства народів / А. Сміт. — Київ : Наш формат, 2018. — 722 с.
4. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] / Доступ до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/para3914#n3914>.
5. Чижова Т.В. Податок на доходи фізичних осіб: наукові постулати та практичні аспекти функціонування [Електронний ресурс] / Т. В. Чижикова. - Науковий вісник Херсонського державного університету. – Випуск 6. - Ч.5. – 2014р. – С. 103-106.
Режим доступу: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_06/280.pdf
6. Ціна держави [Офіційний сайт]: <http://cost.ua/budget/revenue/#29>
7. Безверхий К. Адміністрування ПДФО у 2016 році: новації законодавства [Електронний ресурс] / К. Безверхий. – Науково-практичний журнал «Бухгалтерський облік і аудит». - №12. – 2015р. – С. 26-35.

ПОДАТКОВІ ПІЛЬГИ В ОПОДАТКУВАННІ ПОДАТКОМ НА ПРИБУТОК

Ніколенко Крістіна Олександрівна

студентка, Київський національний економічний університет імені В. Гетьмана

Податкові пільги завжди були і залишаються об'єктом особливої уваги і зацікавленості платників, оскільки можливість їх застосування означає повне або часткове звільнення від оподаткування податками та зборами, у тому числі податком на прибуток. Передбачені законодавством пільги надаються залежно від об'єктів і суб'єктів оподаткування. Для деяких суб'єктів господарювання податкові пільги мають постійний характер, для інших, з метою стимулювання їх розвитку, — надаються на певний період часу.

У контексті Податкового кодексу податковими пільгами є переваги, що надаються окремим категоріям платників податків перед іншими платниками і полягають у повному або частковому звільненні їх від оподаткування та створюють стимули до активізації економічної діяльності.

В умовах дії Податкового кодексу пільги надаються шляхом:

- податкового вирахування (знижки), що зменшує базу оподаткування до нарахування податку та збору;
- зменшення податкового зобов'язання після нарахування податку та збору;
- встановлення зниженої ставки податку та збору;
- звільнення від сплати податку та збору.

Пільги можуть надаватися:

- Верховною Радою України щодо загальнодержавних податків і зборів;
- Верховною Радою АР Крим щодо додаткових податкових пільг відносно податків, що зараховуються до бюджету цієї Республіки, в межах надходжень до її бюджету (пп. 12.2.3 п. 12.2 ст. 12 Податкового кодексу);
- органами місцевого самоврядування (щодо місцевих податків і зборів).

Право на застосування пільги виникає у платника податків з моменту виникнення відповідних підстав для її застосування протягом усього строку її дії.

Слід зауважити, що використання податкових пільг є не обов'язком, а правом платника, для реалізації якого він може:

- скористатися податковою пільгою;
- відмовитися від використання податкової пільги;

- зупинити використання пільги на один або декілька податкових періодів.

Пільгою з податку на прибуток можуть скористатися винятково юридичні особи, які відповідно до п. 133.1 ст. 131 Податкового кодексу є платниками цього податку, а також неприбуткові організації.

Враховуючи, що об'єктом оподаткування податком на прибуток є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінрезультату до оподаткування, визначеного у фінзвітності підприємства відповідно до ПБО або МСФЗ, на податкові різниці, то підставою для визначення звільненого від оподаткування прибутку є дані бухобліку, відображені платником у фінзвітності.

Звільнення від оподаткування прибутку підприємств передбачено у статті 142 та у підрозділі 4 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України (далі – ПКУ).

Відповідно до ст.142 ПКУ звільняється від оподаткування прибуток підприємств та організацій, які засновані громадськими організаціями інвалідів і є їх повною власністю, отриманий від продажу (постачання) товарів, виконання робіт і надання послуг, крім підакцизних товарів, послуг із поставки підакцизних товарів, отриманих у межах договорів комісії (консигнації), поруки, доручення, довірчого управління, інших цивільно-правових договорів, що уповноважують такого платника податку здійснювати постачання товарів від імені та за дорученням іншої особи без передачі права власності на такі товари, де протягом попереднього звітного періоду кількість інвалідів, які мають там основне місце роботи, становить не менш як 50% середньооблікової чисельності штатних працівників облікового складу за умови, що фонд оплати праці таких інвалідів становить протягом звітного періоду не менш як 25% суми загальних витрат на оплату праці.

Зазначені підприємства та організації громадських організацій інвалідів мають право застосовувати цю пільгу за наявності дозволу на право користування такою пільгою, який видається уповноваженим органом відповідно до Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні».

Підприємства та організації, на які поширюється дія п.142.1 ст.142 ПКУ, реєструються у відповідному контролюючому органі в порядку, передбаченому для платників цього податку.

Якщо встановлено факт використання доходів (прибутків) для інших цілей, ніж передбачено пп. 133.4.2 п. 133.4 ст. 133 Податкового кодексу, то така організація виключається з Реєстру і зобов'язана сплатити податкове зобов'язання з податку на прибуток підприємств, штрафні

санкції і пені починаючи з першого числа місяця, в якому вчинено таке порушення.

На мою думку, такий підхід до оподаткування прибутку дає можливість для розвитку малого підприємництва, а також дає поштовх для розвитку окремих галузей та сфер діяльності в нашій країні. В державному регулюванні економіки податкові пільги відіграють значну роль і завдяки тому система пільг є своєрідним орієнтиром для юридичних і фізичних осіб під час вибору ними сфери діяльності, форми одержання доходів, пільги зменшують податковий тиск на платників. Завданням податкових пільг є рівність в галузі оподаткування, виходячи з матеріального становища суб'єкта оподаткування. Але пільги мають носити постійний, сталий характер і не бути амністією для неплатників податків. На мою думку, податки повинні сплачувати всі, в кого виникає той чи інший об'єкт оподаткування. Пільги можливі й потрібні, якщо вони мають цілеспрямований характер — стимулюють інвестиційну та інноваційну діяльність, сприяють виконанню загальнодержавних програм і мова може йти тільки про пільгові податкові ставки, встановлені на якийсь термін. Причому, по-перше, надання таких пільг має бути виваженим процесом, а по-друге, — водночас вирішувати питання про компенсаційні заходи щодо доходної частини бюджету, тому що, в сучасних умовах отримання пільги – це як метод уникнення від податків, через що бюджет країни втрачає велику частку коштів.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України/документ №2755-VI, попередня редакція — Редакція від 01.01.2019
2. <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100004903-pilgi-z-opodatkovannya-ta-yikh-oblik>
3. <https://taxlink.ua/ua/analytics/statija-142--zvilnennja-vid/jaki-pilgi-vstanovleni-pri-splati/>
4. <http://od.sfs.gov.ua/media-ark/news-ark/print-296495.html>
5. <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2016/october/issue-86/article-22576.html>
6. <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/6093>

Науковий керівник: Стащенко Юлія Вікторівна, кандидат економічних наук, доцент, Київський національний економічний університет імені В. Гетьмана

СУТНІСТЬ ТА ПРИНЦИПИ РОЗПОДІЛУ ВИДАТКІВ МІЖ РІВНЯМИ БЮДЖЕТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Селіванова Катерина

студентка 4 курсу, Навчально-науковий інститут фінансів, банківської справи, Національний університет державної податкової служби України, м. Ірпінь

Скрипка Тетяна

студентка 4 курсу, Навчально-науковий інститут фінансів, банківської справи, Національний університет державної податкової служби України, м. Ірпінь

В бюджетній системі України неоптимальний розподіл фінансових ресурсів є одним із головних чинників низької ефективності функціонування бюджетного механізму. На даний час розроблені та запропоновані ефективні принципи, які будуть забезпечувати оптимальний розподіл фінансових ресурсів в бюджетній системі нашої держави.

Однією з ключових та найпомітніших проблем чинного порядку в Україні є нерівномірний розподіл коштів бюджету між бюджетами (які залежать від обсягів, що виділяються). Необхідно розуміти, чому нерівномірність розподілу бюджетних коштів між бюджетами є неприпустимою, в яких розмірах категорія «нерівність» допускається і також чому нерівномірність коштів повинна викликати більше хвилювання, ніж інші види нерівномірності.

Проведений аналіз досліджень наукових публікацій які визначають закріплення доходів і видатків за різними рівнями влади відображаються в роботах таких українських вчених: О. Корпаня, О. Заверухи, Л. Воронової, А. Нечай. Серед російських вчених також важливо виділити: О. Горбунову, Л. Проніну, Н. Фролову.

Механізм розподілу бюджетних коштів між галузями бюджетної системи є об'єктом централізованого державного регулювання і багато в чому визначається системою оподаткування, грошовою політикою, макроекономічними факторами, які перебувають у безперервному русі та розвитку. Специфіка розподілу доходів визначає особливості динаміки рівня та витрат нагромадження капіталу [1, с. 297].

Оскільки майже 85% видатків зведеного бюджету припадає на державний бюджет, то наявний протягом останніх трьох років тренд щодо зростання питомої ваги видатків державного бюджету свідчить про концентрацію бюджетних ресурсів на державному (центральному) рівні не зважаючи на лозунги щодо децентралізації та посилення влучання

держави в економіку, що негативно впливає на темпи економічного розвитку країни [2, с.278].

Найпоширенішою формою фінансування бюджету є кошторисне фінансування. Виділення грошових коштів з бюджетів різних рівнів установам і організаціям соціально-культурної сфер, оборони, органами державного управління тощо відбувається на основі планового документа – кошторису доходів і видатків. Відповідно до статті 2 Бюджетного кодексу України від 08.07.2010 № 2456-VI, кошторис – це основний плановий документ бюджетної установи, яким на бюджетний період встановлюються повноваження щодо отримання надходжень і розподілів бюджетного асигнувань на взяття бюджетних зобов'язань та здійснення платежів для виконання бюджетною установою своїх функцій та досягнення результатів, визначених відповідно до бюджетного призначення [3].

На сьогодні можливо спостерігати тенденцію, що місцеві бюджети на всіх рівнях перетворені майже в умовні кошториси, в яких можна помітити постійну відмінність дохідної та видаткової частин, що не сприяє покращенню економічної ситуації та реалізації соціальних програм розвитку. Виходячи з практики ми можемо зазначити, що більшість проблем, пов'язаних із розподілом бюджетних коштів, виникали саме тоді, коли ігнорувалися принципи самостійності, обґрунтованості, публічної прозорості та дієвості, саме тому застосування цих правових засад у процесі розподілу коштів між бюджетами є головним завданням управління та організації виконання бюджету.

Розглянемо детальніше принципи розподілу видатків між місцевими бюджетами.

Принцип самостійності. Сутність даного принципу полягає в тому, що органи влади та органи місцевого самоврядування кожної ланки бюджетної системи мають право самостійно здійснювати бюджетний процес, стимулювати органи місцевого самоврядування до збільшення їх доходів.

Принцип ефективності у процесі складання та виконання бюджету. Характерним для цього принципу є те, що всі учасники бюджетного процесу мають прагнути досягнення запланованих цілей та максимального результату при використанні мінімального обсягу бюджетних коштів [4, с. 193].

Підсумовуючи вищезазначене, можна зробити загальний висновок про те, що планові показники видаткової частини державного бюджету не виконуються і ситуація з кожним роком погіршується. Нехтування стратегічно важливими витратами з позиції перспектив розвитку держави ставлять під сумнів компетентність органів державної влади, як тих, що

приймають рішення про розподіл бюджетних коштів, так і тих, що формують і затверджують бюджет країни.

Список використаних джерел:

1. Орлюк О. П. Фінансове право [Навчальний посібник] / О. П. Орлюк // К.: Юрінком Інтер, 2003. – 528 с.
2. Коляда Т.А. Державний бюджет України на 2018 рік: особливості формування та перспективи виконання / Т.А. Коляда // Бізнес Інформ. – 2018. – №4. – С. 267-274.
3. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI [Текст]: // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 50-51, ст. 572. (Із змінами, внесеними згідно із Законом від 16.10.2012 № 5428-VI, ВВР, 2013, № 43, ст. 619).
4. Фролов С. М. Бюджетний менеджмент і проблеми розвитку прикордонних територій:[Монографія] / Вид-во СумДУ, 2010. – 317 с.

Науковий керівник: Коляда Тетяна Анатоліївна, кандидат економічних наук, старший науковий співробітник, доцент, доцент кафедри фінансів імені Л.Л. Тарангул, Національний університет державної податкової служби України

ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ

Андрієшин Ірина Олександрівна

студентка, факультет міжнародної торгівлі та права, Київський національний торговельно-економічний університет

Для економіки України забезпечення високих темпів економічного зростання, є можливим тільки за умови прийняття інвестиційного типу реформування економіки.

Сьогодні Україна стоїть перед вибором найбільш оптимальної моделі інтеграції вітчизняного бізнесу у світовий простір для забезпечення сталого економічного зростання [1].

Складовою умов забезпечення сталого розвитку економіки країни є інвестиційна активність, що наскрізним чином сформована по всій економічній системі, включаючи рівень підприємства. Інвестиційний ресурсний дисбаланс, що полягає у домінуванні власних джерел фінансування капітальних інвестицій при високій закредитованості суб'єктів господарювання, обмежує можливості інвестиційного прориву.

На жаль, інституційні реформи здійснені в рамках трансформаційного періоду, характеризуються непослідовністю та фрагментарністю проведення, наслідком чого є відсутність стратегічного підходу розвитку національної економіки. Така ситуація, особливо в умовах політичної та економічної нестабільності є недопустимою, а реалізація державної політики щодо внутрішніх та зовнішніх викликів та загроз економічній безпеці України є слабкою [2].

В загальному розумінні інвестиції, як економічна категорія характеризує систему суспільно-економічних відносин з приводу здійснення вкладень економічних ресурсів в певні об'єкти діяльності, в т. ч. окремого суб'єкта господарювання.

Інвестиції підприємства являють собою вкладення капіталу у всіх його формах в різноманітні об'єкти (інструменти) його господарської діяльності з метою отримання прибутку, а також досягнення іншого економічного чи позаекономічного ефекту, здійснення якого базується на ринкових принципах і пов'язане з факторами часу, ризику та ліквідності [3].

Сучасний економічний стан в Україні характеризується доволі кризовою ситуацією через вплив таких основних чинників, як брак власних фінансових ресурсів, використання застарілих технологій та обладнання, а також неефективне використання виробничого потенціалу.

Значна частина основних засобів експлуатується після завершення технічно допустимих вимог та строків експлуатації.

Умови, в яких функціонують українські підприємства є не сприятливим для впровадження інвестицій. Головною причиною такого становища є недостатність фінансування.

Інвестиційна діяльність підприємства - це цілеспрямовано здійснюваний процес формування необхідних інвестиційних ресурсів, збалансований відповідно до обраних параметрів інвестиційної програми на основі вибору ефективних інструментів інвестування та забезпечення їх реалізації [3].

Інвестиційна діяльність в Україні здійснюється на основі:

- інвестування, здійснюваного громадянами, недержавними підприємствами, господарськими асоціаціями, спілками і товариствами, а також громадськими і релігійними організаціями, іншими юридичними особами, заснованими на колективній власності;

- державного інвестування, здійснюваного органами влади і управління України, місцевих Рад народних депутатів за рахунок коштів бюджетів, позабюджетних фондів і позичкових коштів, а також державними підприємствами і установами за рахунок власних і позичкових коштів;

- іноземного інвестування, здійснюваного іноземними громадянами, юридичними особами та державами;

- спільного інвестування, здійснюваного громадянами та юридичними особами України, іноземних держав [4].

Економічне зростання залежить від обсягу інвестицій. Тому, використання іноземних інвестицій має стимулювати розвиток економічно ефективних і конкурентоспроможних виробників. Залучення іноземних інвестицій, це не тільки завдання для окремого підприємства, а й загальнодержавне завдання.

До 2007 р. потік іноземних інвестицій на внутрішній ринок України збільшувався, але настання фінансово-економічної кризи 2008-2009 рр. призвело до обвального згортання інвестиційної діяльності. У 2009 р. обсяги інвестування в основний капітал скоротилися більш, ніж на 41,5% порівняно з 2008 р. Піком вкладення в Україну іноземних інвестицій припав на 2011 рік, коли вливання в економіку склали більш ніж 6 млрд доларів. Логічне падіння кількості іноземних вкладень відбулося в 2014 році, коли почалася війна на Донбасі, а політична ситуація в країні була вкрай нестабільною. Тоді в економіку України надійшло лише 2,5 млрд доларів – на 55% менше, ніж у 2013 році. Однак в 2015 році коли в Україну знову «повірили» обсяг інвестицій склав близько 3,8 млрд доларів, що є удвічі більшим показником, ніж роком раніше. У 2016 році

приплив іноземних вкладень знову зріс, та становив 4,4 млрд доларів США, а от 2017 рік приніс в економіку України лише 1,8 млрд.дол. США [5].

За даними Державного комітету статистики у січні-вересні 2018 року в економіку України іноземними інвесторами з 76 країн світу було вкладено 1,7 млрд.дол. США прямих інвестицій (акціонерного капіталу). У січні-вересні 2018 року приріст іноземних інвестицій в економіку України склав 367,2 млн.дол. США прямих інвестицій (акціонерного капіталу) [5].

До основних країн-інвесторів належать Кіпр – 27,9 %, Нідерланди – 20,2%, Велика Британія – 6,4%, Німеччина – 5,7 %, Австрія – 3,2%, Віргінські Острови (Брит.) - 4,1%, і Швейцарія – 4,8% [5].

Інвестиції спрямовуються у вже розвинені сфери економічної діяльності. Провідними сферами економічної діяльності за обсягами залучення прямих інвестицій (акціонерного капіталу) є промисловість 10823,4 млн. дол. США (32,9% від загального обсягу прямих інвестицій), переробна промисловість 8337,9 млн. дол. США (25,4%), оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів 5476,7 млн. дол. США (16,7%) [5].

Обсяги освоєння капітальних інвестицій підприємств України у січні – вересні 2018 року складають 337,0 млрд. грн., що на 19,9 % більше від обсягу капітальних інвестицій за відповідний період 2017 року [5].

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій, як і раніше, залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких у січні-вересні 2018 року освоєно 73,2 відсотка капіталовкладень. Частка кредитів банків та інших позик у загальних обсягах капіталовкладень становила 7,0 відсотка. За рахунок державного та місцевих бюджетів освоєно 9,7 відсотка капітальних інвестицій. Частка коштів іноземних інвесторів становила 0,3 відсотка усіх капіталовкладень, частка коштів населення на будівництво житла – 7,1 відсотка. Інші джерела фінансування становлять 2,7 відсотка [5].

Отже, Україна залишається привабливою для інвестицій, водночас вона не знаходиться осторонь світових процесів, є достатньо інтегрованою у світове господарство і порушення макростабільності на зовнішніх ринках має свій відголос в Україні.

Для подальшого покращення інвестиційного клімату України актуальним на сьогодні є питання удосконалення правової та організаційної бази для підвищення дієздатності механізмів забезпечення сприятливого інвестиційного клімату й формування основи збереження та підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки.

Список використаних джерел:

1. Федулова Л.І. Інноваційність економіки ЄС та України: напрями скорочення розриву / Л. І. Федулова // Економічний часопис-XXI. – 2016. – №156 (5–6). – С. 22–25.
2. Варналій З.С., Онищенко С.В., Маслій О.А. Механізм попередження загроз економічній безпеці України / З. С. Варналій, С. В. Онищенко, О.А. Маслій // Економічний часопис-XXI. – 2016. – №159 (5–6). – С. 20–24.
3. Бланк І.О., Гуляєва Н.М. Інвестиційний менеджмент: підручник / І.О. Бланк, Н.М. Гуляєва– К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2003. – 398 с.
4. Закон України «Про інвестиційну діяльність» [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
5. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Науковий керівник: Вавдійчик Ірина Миколаївна, кандидат економічних наук, Київський національний торговельно-економічний університет

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКСПОРТУ ТА ІМПОРТУ В УКРАЇНІ

Бізбіз Тетяна Миколаївна

студентка 4 курсу, Київський національний торговельно-економічний університет

Воробей Юлія Миколаївна

кандидат економічних наук, доцент кафедри зовнішньоекономічної діяльності підприємства, Київський національний торговельно-економічний університет

Зовнішньоекономічна діяльність – невід’ємна складова економічного розвитку будь-якої країни. ЗЕД кожної держави характеризує стан та динаміку економічних процесів за допомогою обсягів експорту та імпорту [1]. Не можливо не звернути увагу на те, що на зовнішньоекономічну діяльність вітчизняної економіки впливають різні фактори, які безпосередньо мають негативне відображення на її стані та заважають поступово розвиватися в правильному напрямку. Необхідно зазначити, що до таких факторів відносяться політична ситуація, яка склалась в Україні, коливання рівня цін, тарифне та нетарифне регулювання тощо. Наслідком чого є зменшення видатків державного бюджету, що в свою чергу призводить до коливань експорту та імпорту країни. З огляду на зазначене, актуалізується необхідність аналізу стану та перспектив експортно-імпоротної діяльності.

Проаналізуємо тенденцію змін обсягів експорту та імпорту товарів за 2014- I півріччя 2019 рр., яка наглядно представлена на рис.1.

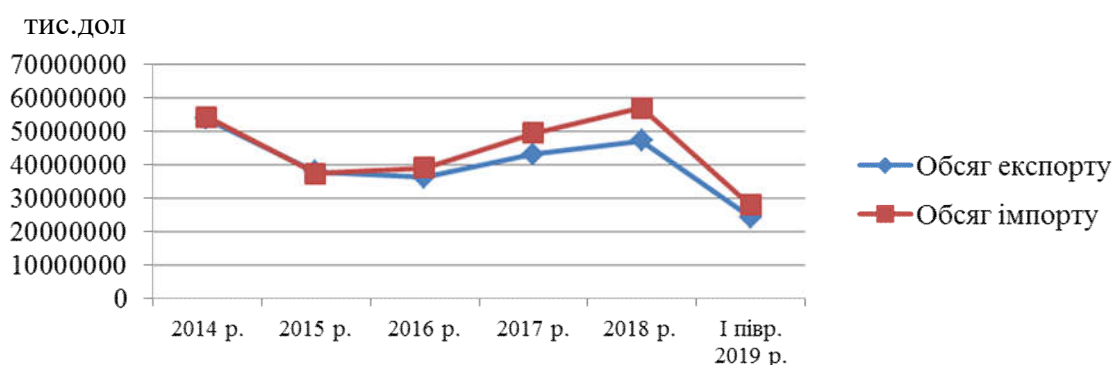

Рис.1. Тенденції зовнішньої торгівлі України товарами за 2014- I півріччя 2019 рр.

(побудовано автором на основі [2])

Наведені вище дані свідчать, що протягом 2014 - I півріччя 2019 рр. спостерігається неоднорідна тенденція щодо рівня експортно-імпортних операцій. У період з 2014 по 2015 роки спостерігається стрімкий спад обсягу експорту та імпорту, а в продовж 2016 року їх незмінний рівень. Така ситуація спричинена несприятливими економічними та політичними умовами, вплинули на стан зовнішньоекономічної діяльності країни. У період з 2016 по 2018 рр. криві експортованої та імпортованої товарної продукції однаково демонструють поступове зростання, проте остання зростає більшими темпами. Загальний обсяг експорту у 2018 р. склав 47334987,0 тис. дол., що на 9,4% більше, ніж у 2017 році, а обсяг імпорту становив 57187578,0 тис. дол., що у порівнянні із 2017 роком зросло на 15,3%.

Ключовим партнером України з експорту та імпорту товарів є Європейський Союз (сукупна частка становить 41,1%). Варто зазначити, що у 2018 р. експорт товарів до країн ЄС порівняно з 2017 р. зріс на 14,3% та становив 20 032 млн. дол. Одночасно імпорт збільшився на 12,7% та становив 26 285, 1 млн. дол. США [3].

Розглянемо структуру експорту в країни Європейського Союзу (рис.2) та структуру імпорту (рис. 3).

Рис.2. Структура експортованої продукції в країни ЄС у 2018 р. (побудовано автором на основі [4])

Рис.3. Структура імпортованої продукції з країн ЄС у 2018 р.

Вищенаведені товари експортувалися у такі країни ЄС: Польща - 16,12%; Італія - 13,04%; Німеччина - 10,96%. Найбільші імпортні поставки серед країн Європейського Союзу здійснювались із Німеччини - 25,77%; Польщі - 15,67%.

Отже, аналіз сучасного стану експортно-імпортних операцій показав, що протягом 2014 - I півріччя 2019 рр. обсяги операцій мали негативну тенденцію щодо зменшення, на початку аналізованого періоду, під

впливом низки несприятливих факторів та позитивну – щодо збільшення, починаючи з 2017 року. Ключовим партнером України з експорту та імпорту товарів виступає Європейський Союз.

Результати дослідження дали змогу зробити висновок, що експортний потенціал України стимулює зростання попиту з боку основних партнерів з країн ЄС, тому для продовження співпраці з ЄС та іншими сильними державами світу Україні необхідно якомога скоріше реалізувати дії в сфері зовнішньої торгівлі. Дії повинні бути направлені на зміцнення економіки країни, а саме: нарощування темпів обсягів експорту українських товарів, особливо тих, що мають відносно вищу частку доданої вартості в ціні їх продажу; оптимізацію структури та обсягів імпорту товарів для покращення збалансованості української зовнішньої торгівлі.

Список використаних джерел:

1. Ковальчук Т.Г. Оцінка стану зовнішньоекономічної діяльності та створення сприятливих умов її розвитку в Україні [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2017_11_288.
2. Державна служба статистики України: статистична інформація [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2019/zd/ztt/ztt_u/ztt0619_u.htm
3. Торговельно-економічне співробітництво Україна-ЄС [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/ua/ukraine-eu/trade-and-economic/ukraine-eu-trade>
4. Державна служба статистики України: статистична інформація [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/2019/zb/06/zb_ES_18.pdf

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ БЕЗРОБІТТЯ В КРАЇНАХ ЄВРОПИ

Моложен Анастасія Сергіївна

студентка, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

У сучасному глобалізаційному просторі країни Європи займають провідні місця серед усіх країн світу. Держави, які входять до Європейського Союзу становлять конкуренцію для такої розвинутої держави як США за показниками ВВП, ВНП, рівнем безробіття та інших головних макроекономічних показників. Крім того, безробіття та зайнятість – це ті показники які також показують рівень розвитку держави та ефективність внутрішньої політики. Актуальність роботи полягає у

важливості розрахунку рівнів безробіття та зайнятості для оцінки динаміки розвитку країн-лідерів світу.

Безробіття та зайнятість невід’ємно пов’язані з загальним рівнем економічного розвитку країни. Рівень сукупного обсягу виробництва у Північній, Південній та Західній Європі збільшився на 2% у 2018 році, не дивлячись на зниження на 2,3 % у 2017 році, але у 2019 та 2020 роках очікується уповільнення зростання економіки до 1,8% та 1,6 % відповідно. Щодо окремих країн, то підвищення реального обсягу виробництва у Нідерландах, Франції та Німеччині буде становити від 1,5% до 1,9% у 2019 році. Такі оптимістичні прогнози не стосуються країн, де загальний рівень безробіття залишається дуже високим. До них належать Італія та Греція. У них зростання виробництва залишатиметься слабким для реальних змін на ринку праці [1].

У субрегіонах Європи прогнозується зменшення загальних темпів створення робочих місць. Як наслідок відбуватиметься зменшення приватного споживання, завдяки якому відбувалося зростання загального рівня ВВП протягом 2016-2018 років. Зростання зайнятості очікується на рівні 0,4% у 2019 році. Незважаючи на рівень розвитку економіки провідних країн Європи, явище безробіття у них присутнє, але залишається на рівні, що не перевищує 10-12%. Сучасні дані про рівень безробіття продемонстровані у наступній таблиці:

Таблиця 1. Безробіття у провідних країнах Європи (2017-2018 рр.) [1,2,3]

Субрегіон, країна	Рівень безробіття,%		Рівень безробіття, млн осіб	
	2017	2018	2017	2018
Північна, Південна та Західна Європа	8,3	7,6	18,4	16,8
Німеччина	3,7	3,4	1,6	1,5
Франція	9,4	9,2	2,8	2,8
Італія	11,2	10,2	2,8	2,6

Найменший рівень безробіття спостерігався у Німеччині, при чому у 2018 році знизився на 0,3%. Найвищий рівень безробіття протягом 2017 – 2018 рр. мала Італія, але зменшився на 1% у 2018 році. Незважаючи на те, що показники безробіття у субрегіонах зменшилися з 2015 року, явище залишається на високому рівні. Більше, ніж 40% безробітних шукали працевлаштування у 2017 році протягом 12 місяців. Така частка зростає в Італії – 58 % людей [1].

Отже, країни Європи загалом характеризуються низькими показниками безробіття, хоча темпи зростання зайнятості, за прогнозами, будуть сповільнюватися. Не дивлячись на це, у такій державі як Німеччина спостерігається мінімальний рівень безробіття, створюючи умови для подальшого розвитку.

Список використаних джерел:

1. Official website of International Labour Organization [Electronic resource]/ URL: <https://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm>
2. Official website of Eurostat [Electronic resource]/ URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/home?>
3. Офіційний сайт ООН [Електронний ресурс]/ Режим доступу: <https://www.un.org/en/>

Науковий керівник: Скрипник Наталія Євгенівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та управління національним господарством, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ «ІНКОТЕРМС – 2010»

Пащенко Ольга Павлівна

студентка 4 курсу, Київський національний торговельно-економічний університет

Воробей Юлія Миколаївна

кандидат економічних наук, доцент кафедри зовнішньоекономічної діяльності підприємства, Київський національний торговельно-економічний університет

На сучасному етапі розвитку світового господарства важко уявити країну яка не здійснювала б зовнішньоекономічну діяльність. Інтернаціоналізація світової економіки створила для підприємств більший та вільніший доступ до різноманітних ринків в усьому світі. Товари випускаються у масштабних обсягах, і продаються ширшому колу споживачів. Однак підвищується і складність здійснення міжнародних торгових операцій, і, як наслідок, ймовірність виникнення непорозумінь та спорів щодо розподілу витрат та ризиків при неналежному укладанні договорів купівлі-продажу [1].

Для зменшення ризиків, непорозумінь чи інших непередбачуваних ситуацій, які можуть виникнути при здійсненні зовнішньоекономічної

діяльності Міжнародною торговою палатою були створені правила «ІНКОТЕРМС» ще у 1936 році. Проте, з того часу, дані правила періодично переглядалися для того, щоб відповідати змінам, які відбуваються у світовій торгівлі і відображати сучасну практику здійснення компаніями угод купівлі-продажу. Нині, у 2019 р., увесь світ використовує «ІНКОТЕРМС-2010». Водночас триває підготовка до очікуваної публікації «ІНКОТЕРМС-2020». Передбачається, що нові правила наберуть чинності з 01.01.2020 р. [2].

Торгові терміни, про тлумачення яких йдеться в «ІНКОТЕРМС-2010», являють собою не що інше, як різні типи основних чи, інакше, базисних умов договорів купівлі-продажу (поставки), в яких фіксуються питання, пов'язані з моментом виконання продавцем обов'язків за договором, переходом з продавця на покупця ризику випадкового пошкодження товару. Правила мають велике практичне значення, так як в них встановлені певні норми поведінки контрагентів, що впливає на вигідність договорів, що укладаються, а також закріплює права і обов'язки покупця і продавця в комерційних операціях у відповідності з обраною умовою поставки. [3].

У більшості країн світу правила «ІНКОТЕРМС-2010» не є обов'язковими для сторін договору, поки вони не вносять у такий договір посилання на певну редакцію та відповідні умови поставки. Обов'язковість застосування «ІНКОТЕРМС» наявна лише в українському законодавстві. Тому здійснюючи свою зовнішньоекономічну діяльність, українським підприємствам та їхнім партнерам варто звертати увагу на юридичні питання щодо використання «ІНКОТЕРМС-2010» [4].

Варто зазначити, що правильний вибір базисних умов поставки відіграє надзвичайно важливу роль в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю. Одним із таких аспектів є наближення або віддалення моменту виникнення валового доходу через регулювання моменту відвантаження. До прикладу, при імпортуванні товару право власності може перейти в момент отримання товару покупцем або його представником чи посередником як на складі продавця, так і іншому зазначеному в договорі місці (яке може бути і складом покупця ще й на його території).

Окрім власне способу поставки, «ІНКОТЕРМС-2010» регулюють питання обов'язків, які покладаються на ту чи іншу сторону, до прикладу: обов'язок передавання товару у розпорядження покупця чи третій стороні (для транспортування), доставка його у пункт призначення, обов'язок митного очищення товару (експортного та імпортного), обов'язок покупця щодо прийняття поставки та обов'язки надання підтверджень сторонами про виконання зобов'язань. Натомість, такі питання, як перехід права власності, порушення договору та наслідки певних порушень, звільнення від відповідальності взагалі не розглядаються. З іншого боку, ці питання

досить чітко прописуються у конкретних пунктах зовнішньоекономічного договору (як от «Відповідальність сторін» чи «Форс-мажорні обставини») [5].

Однак, на мою думку, ключовими особливостями, які будуть впливати на вибір тієї чи іншої базисної умови поставки будуть геофізичне розташування резидента, досвід і система налагоджених зв'язків. Таким чином, «ІНКОТЕРМС-2010» вкотре доводять свою ефективність, слугуючи вдалим інструментом регулювання постачання у міжнародних договорах купівлі-продажу (а також і на внутрішніх ринках) для суб'єктів ЗЕД з різними торговими звичаями, практиками та законодавчими базами.

Список використаних джерел:

1. Марціновська О.Б. «ІНКОТЕРМС 2010», як інструмент регулювання зовнішньоекономічної діяльності / О.Б. Марціновська, О.А. Легкий // Економічний аналіз : зб. наук. праць Терноп. нац. екон. ун-ту. – Тернопіль, 2013. – Вип. 12, ч. 3. – С. 265-268
2. Вісник: офіційно про податки [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua/ru/publication/100013533-inkoterms-2020-osoblivosti-mozhlivogo-zastosuvannya>
3. ІНКОТЕРМС 2010. Правила ІСС з використання термінів для внутрішньої та міжнародної торгівлі – К. : Асоціація “ЗЕД”, 2011
4. Господарський кодекс України від 16 січня 2003;
5. ІНКОТЕРМС. Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати (редакція 2000 року) // УК. – 2002. – № 63.
6. Офіційний сайт «ІНКОТЕРМС-2010» в Україні [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.incoterms.zed.ua/>
7. Аляб'єва Н.В. Використання правил «ІНКОТЕРМС» при укладенні договору поставки / Н.В. Аляб'єва // Економіка будівництва і міського господарства. – 2011.

Підписано до друку 07.11.2019
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Друк на дублікаторі.
Умов.-друк. арк. 4,5. Обл.-вид. Арк 4,95.
Тираж 80 прим.

Громадська організація «Наукова спільнота»
46027, Україна, м. Тернопіль, вул. Загребельна, 23
Ідентифікаційний код 41522543
тел. 0979074970
E-mail: rusenkos@ukr.net

Віддруковано ФО-П Шпак В.Б.
Свідоцтво про державну реєстрацію № 073743
СПП № 465644
Тел. 097 299 38 99
E-mail: tooums@ukr.net

